

BUITENGEWONE

EXTRAORDINARY

STAATSKOERANT

VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

GOVERNMENT GAZETTE

REGULASIEKOERANT No. 1012

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

PRYS 10c PRICE
OORSEE 15c OVERSEAS
POSVRY—POST FREE

REGULATION GAZETTE No. 1012

Registered at the Post Office as a Newspaper

Vol. 39.]

PRETORIA, 13 SEPTEMBER 1968.

[No. 2160.]

GOEWERMENTSKENNISGEWINGS.

DEPARTEMENT VAN ARBEID.

No. R. 1621. 13 September 1968.

WET OP NYWERHEIDSVERSOENING, 1956.

ELEKTROTEGNIËSE NYWERHEID, NATAL.

HOOFOOREENKOMS.

Ek, Marais Viljoen, Minister van Arbeid, verklaar hierby—

(a) kragtens artikel 48 (1) (a) van die Wet op Nywerheidsversoening, 1956, dat al die bepalings van die Ooreenkoms wat in die Bylae hiervan verskyn en op die Elektrotegniese Nywerheid betrekking het, vanaf die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing en vir die tydperk wat twee jaar vanaf genoemde Maandag eindig, bindend is vir die werkgewersorganisasies en die vakverenigings wat genoemde Ooreenkoms aangegaan het en vir die werkgewers en werknemers wat lede van genoemde organisasies of vakverenigings is;

(b) kragtens artikel 48 (1) (b) van genoemde Wet dat die bepalings van genoemde Ooreenkoms, uitgesonderd dié vervat in klousules 1 (1), 2, 8 (3) (h), 22 en 27 van Deel I, vanaf die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing en vir die tydperk wat twee jaar vanaf genoemde Maandag eindig, bindend is vir alle ander werkgewers en werknemers as dié vermeld in paragraaf (a) van hierdie kennisgewing, wat—

(i) in die munisipale gebiede Durban en Pietermaritzburg betrokke is by of in diens is in verband met die werksaamhede gemeld in paragrafe (a), (b) en (c) van die woordomskrywing van „Elektrotegniese Nywerheid” in klousule 3 van Deel I van die Ooreenkoms;

GOVERNMENT NOTICES.

DEPARTMENT OF LABOUR.

No. R. 1621. 13 September 1968.

INDUSTRIAL CONCILIATION ACT, 1956.

ELECTRICAL INDUSTRY, NATAL.

MAIN AGREEMENT.

I Marais Viljoen, Minister of Labour, hereby—

(a) in terms of section 48 (1) (a) of the Industrial Conciliation Act, 1956, declare that all the provisions of the Agreement which appears in the Schedule hereto and which relates to the Electrical Industry shall be binding from the second Monday after the date of publication of this notice and for the period ending two years from the said Monday upon the employers' organisations and the trade unions which entered into the said Agreement and upon the employers and employees who are members of the said organisations or unions;

(b) in terms of section 48 (1) (b) of the said Act, declare that the provisions of the said Agreement, excluding those contained in clauses 1 (1), 2, 8 (3) (h), 22 and 27 of Part I, shall be binding from the second Monday after the date of publication of this notice and for the period ending two years from the said Monday upon all employers and employees other than those referred to in paragraph (a) of this notice, who—

(i) in the Municipal Areas of Durban and Pietermaritzburg are engaged or employed in the operations set forth in paragraphs (a), (b) and (c) of the definition of “Electrical Industry” in clause 3 of Part I of the Agreement;

(ii) in die provinsie Natal en die landdrosdistrikte Bizana, Flagstaff, Lusikisiki, Matatiele, Mount Ayliff (soos dit voor die publikasie van Goewermenskennisgewing No. 1287 van 21 Augustus 1959 bestaan het), Mount Currie, Tabankulu en Umzimkulu betrokke is by of in diens is in verband met die werksaamhede gemeld in paragraaf (d) van die woordomskeywing van „Elektrotegniese Nywerheid” in klousule 3 van Deel I van die Ooreenkoms; en

(c) kragtens artikel 48 (3) (a) van genoemde Wet dat vanaf die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing en vir die tydperk wat twee jaar vanaf genoemde Maandag eindig, die bepalings van genoemde Ooreenkoms, uitgesonderd dié vervat in klousules 1 (1), 2, 8 (3) (g) en (h), 22, 23, 27 en 29 van Deel I, *mutatis mutandis* bindend is vir alle Bantoes wat—

(i) in die munisipale gebiede Durban en Pietermaritzburg in verband met die werksaamhede gemeld in paragrawe (a), (b) en (c) van die woordomskeywing van „Elektrotegniese Nywerheid” in klousule 3 van Deel I van die Ooreenkoms;

(ii) in die provinsie Natal en die landdrosdistrikte Bizana, Flagstaff, Lusikisiki, Matatiele, Mount Ayliff (soos dit voor die publikasie van Goewermenskennisgewing No. 1287 van 21 Augustus 1959 bestaan het), Mount Currie, Tabankulu en Umzimkulu in verband met die werksaamhede gemeld in paragraaf (d) van die woordomskeywing van „Elektrotegniese Nywerheid” in klousule 3 van Deel I van die Ooreenkoms;

in diens is by dié werkgewers vir wie enigeen van genoemde bepalings ten opsigte van werknemers bindend is, en vir daardie werkgewers ten opsigte van Bantoes in hul diens.

M. VILJOEN,
Minister van Arbeid.

BYLAE.

NYWERHEIDSRAAD VIR DIE ELEKTROTEGNEIESE NYWERHEID (NATAL).

OOREENKOMS

ingevolge die bepalings van die Wet op Nywerheidsversoenig, 1956, gesluit en aangegaan deur en tussen die—

Electrical Engineering and Allied Industries Association; en die Radio, Refrigeration and Electrical Appliance Association of South Africa; en die

Electrical Contractors' Association (South Africa)

(hieronder die “werkgewers” of die “werkgewersorganisasie” genoem), aan die een kant, en die

South African Electrical Workers' Association; en die

Amalgamated Engineering Union

(hieronder die “werknemers” of die “vakverenigings” genoem), aan die ander kant,

wat die partye by die Nywerheidsraad vir die Elektrotegniese Nywerheid (Natal) is.

DEEL I.

1. TOEPASSINGSBESTEK.

(1) Die bepalings van hierdie Ooreenkoms moet nagekom word deur werkgewers en werknemers in die Elektrotegniese Nywerheid (Natal) wat lede van onderskeidelik die werkgewers-organisasies en die vakverenigings is en wat betrokke is by of in diens is in verband met—

(a) die werksaamhede gemeld in paragrawe (a), (b) en (c) van die omskrywing van “Elektrotegniese Nywerheid” in klousule 3 van hierdie deel van die Ooreenkoms, in die munisipale gebiede Durban en Pietermaritzburg;

(ii) in the Province of Natal and the Magisterial Districts of Bizana, Flagstaff, Lusikisiki, Matatiele, Mount Ayliff (as it existed prior to the publication of Government Notice No. 1287 of 21 August 1959), Mount Currie, Tabankulu and Umzimkulu are engaged or employed in the operations set forth in paragraph (d) of the definition of “Electrical Industry” in clause 3 of Part I of the Agreement; and

(c) in terms of section 48 (3) (a) of the said Act, declare that from the second Monday after the date of publication of this notice and for the period ending two years from the said Monday, the provisions of the said Agreement, excluding those contained in clauses 1 (1), 2, 8 (3) (g) and (h), 22, 23, 27 and 29 of Part I, shall *mutatis mutandis* be binding upon all Bantu who—

(i) in the Municipal Areas of Durban and Pietermaritzburg are employed in the operations set forth in paragraphs (a), (b) and (c) of the definition of “Electrical Industry” in clause 3 of Part I of the Agreement;

(ii) in the Province of Natal and the Magisterial Districts of Bizana, Flagstaff, Lusikisiki, Matatiele, Mount Ayliff (as it existed prior to the publication of Government Notice No. 1287 of 21 August 1959), Mount Currie, Tabankulu and Umzimkulu are employed in the operations set forth in paragraph (d) of the definition of “Electrical Industries” in clause 3 of Part I of the Agreement;

by the employers upon whom any of the said provisions are binding in respect of employees and upon those employers in respect of Bantu in their employ.

M. VILJOEN,
Minister of Labour.

SCHEDULE.

INDUSTRIAL COUNCIL FOR THE ELECTRICAL INDUSTRY (NATAL).

AGREEMENT

in accordance with the provisions of the Industrial Conciliation Act, 1956, made and entered into between the—

Electrical Engineering and Allied Industries Association; and the

Radio, Refrigeration and Electrical Appliance Association of South Africa; and the

Electrical Contractors' Association (South Africa)

(hereinafter referred to as “the employers” or “the employers' organisation”), of the one part, and the—

South African Electrical Workers' Association and the Amalgamated Engineering Union

(hereinafter referred to as “the employees” or the “trade unions”), of the other part,

being parties to the Industrial Council for the Electricity Industry (Natal).

PART I.

1. SCOPE OF APPLICATION.

(1) The terms of this Agreement shall be observed by employers and employees in the Electrical Industry (Natal), who are members of the employers' organisations and trade unions respectively and who are engaged or employed in—

(a) the operations set forth in paragraphs (a), (b) and (c) of the definition of “Electrical Industry” in clause 3 of this part of the Agreement in the Municipal Areas of Durban and Pietermaritzburg;

(b) die werksaamhede gemeld in paragraaf (d) van die omskrywing van "Elektrotegniese Nywerheid" in klousule 3 van hierdie deel van die Ooreenkoms, in die provinsie Natal en die landdrosdistrikte Bizana, Flagstaff, Lusikisiki, Matatiele, Mount Ayliff (soos dit voor die publikasie van Goewerments-kennisgewing No. 1287 van 21 Augustus 1959 bestaan het), Mount Currie, Tabankulu en Umzimkulu.

(2) Ondanks die bepalings van subklousule (1), is die bepalings van die Ooreenkoms van toepassing op—

(a) vakleerlinge slegs vir sover dit nie strydig is nie met die bepalings van die Wet op Vakleerlinge, 1944, of met voorwaardes wat daarkragtens gestel is;

(b) kwekelinge kragtens die Wet op Opleiding van Ambagsmanne, 1951, slegs vir sover dit nie strydig is nie met die bepalings van daardie Wet of met voorwaardes wat daarkragtens voorgeskryf is.

2. GELDIGHEIDSDUUR.

Hierdie Ooreenkoms tree in werking op dié datum wat die Minister kragtens artikel 43 van die Wet op Nywerheidsversoening, 1956, mag vasstel en bly van krag vir 'n tydperk van twee jaar of vir dié tydperk wat die Minister mag bepaal.

3. WOORDOMSKRYWING.

Alle uitdrukkings wat in hierdie Ooreenkoms gebesig en in die Wet op Nywerheidsversoening, 1956, omskryf word, het dieselfde betekenis as in daardie Wet, en waar daar van 'n wet melding gemaak word, word ook alle wysigings van sodanige wet bedoel; voorts, tensy onbestaanbaar met die sinsverband, beteken—

"Wet" die Wet op Nywerheidsversoening, 1956;

"buitengewone vuil werk" werk in verband met dieselenjins van die kruiskop af ondertoe, gebruikte skeepsketels, oonde, verbrandingskamers, rookkaste, in skeepskimme en in brandstoftanks, aan boord skip verrig, en in gebruikte installasies vir die hantering van steenkool en kooks en rubberverwerkingsinstallasies;

"vakleerling" 'n werknemer wat in diens is ooreenkomstig 'n leerlingskontrak wat ingevolge die Wet op Vakleerlinge, 1944, geregistreer is, of 'n skriftelike leerlingskontrak wat deur die Raad erken word;

"Raad" die Nywerheidsraad vir die Elektrotegniese Nywerheid (Natal);

"dagskof", behoudens die woordomskeuring hierin van "tweeskofstelsel" en "driekofstelsel", 'n tydperk van hoogstens agt uur wat gewoonlik deur 'n werknemer tussen die ure 6 v.m. en 6 n.m. op Maandag tot en met Vrydag gewerk word, of 'n tydperk van hoogstens vyf uur wat tussen die ure 6 v.m. en 1 n.m. op Saterdag gewerk word; met dién verstande dat, as 'n werknemer nie van sy werknemers vereis om op meer as vyf dae in 'n week te werk nie; dit sodanige tydperk van hoogstens nege uur tussen 6 v.m. en 6 n.m. van Maandag tot en met Vrydag beteken;

"werktuigkundige vir huishoudelike toestelle" of "koelkas-werktuigkundige" 'n werknemer wat een of meer van die volgende klasse werk verrig—

Die vasstelling van foute in, of die reëling of uitvoering van herstel- of verstelwerk aan, of die diensing, inmeekaarsit, oprigting en/of installering van, of toesighouding oor die oprigting en/of installering van stowe, koelkaste, wasmasjiene, strykmasjiene, lugversorgingseenhede en alle ander groot elektriese toestelle, die uitvoering van finale toetse of toesighouding oor sodanige werksaamhede, maar nie 'n werknemer wat koelkaste, stowe of ander huishoudelike elektriese toestelle by bestaande kontakpunte aansluit nie;

"Elektrotegniese Nywerheid" of "Nywerheid" die nywerheid waarin werkgewers en werknemers met mekaar geassosieer is vir eenige van of al die volgende werksaamhede:—

(a) Die ontwerp, bereiding, oprigting, installering, herstel en onderhoud van alle elektriese uitrusting wat 'n integrerende en permanente deel van 'n gebou uitmaak, met inbegrip van bedrading, kabellawerk, kabelaanlegwerk, die aanleg van bogronde elektriese lyne en alle ander werksaamhede wat daarmee gepaard gaan, afgesien daarvan of die werk of die materiaal op die terrein van die gebou of bouwerk of elders verrig of berei word;

(b) die ontwerp, bereiding, oprigting, installering, herstel en onderhoud van alle elektriese uitrusting wat gepaard gaan met die doel waarvoor 'n gebou gebruik word, met inbegrip van bedrading, kabellawerk, kabelaanlegwerk, die aanleg van bogronde elektriese lyne en alle ander werksaamhede wat daarmee gepaard gaan, afgesien daarvan of die werk of die materiaal op die terrein van die gebou of bouwerk of elders verrig of berei word;

(b) the operations set forth in paragraph (d) of the definition of "Electrical Industry" in clause 3 of this part of the Agreement in the Province of Natal and the Magisterial Districts of Bizana, Flagstaff, Lusikisiki, Matatiele, Mount Ayliff (as it existed prior to the publication of Government Notice No. 1287 of the 21st August 1959), Mount Currie, Tabankulu and Umzimkulu.

(2) Notwithstanding the provisions of subclause (1) the terms of the Agreement shall apply—

(a) to apprentices only in so far as they are not inconsistent with the provisions of the Apprenticeship Act, 1944, or any conditions fixed thereunder;

(b) to trainees in terms of the Training of Artisans Act, 1951, only to the extent to which they are not inconsistent with any provisions of that Act or any conditions prescribed in terms thereof.

2. PERIOD OF APPLICATION.

This Agreement shall come into operation on such date as may be specified by the Minister in terms of section 48 of the Industrial Conciliation Act, 1956, and shall remain in force for a period of two years, or for such period that the Minister may determine.

3. DEFINITIONS.

Any expression used in this Agreement which are defined in the Industrial Conciliation Act, 1956, shall have the same meaning as in that Act, and any reference to an Act shall include any amendments to such Act; further, unless inconsistent with the context—

"Act" means the Industrial Conciliation Act, 1956;

"abnormal dirty work" means work in connection with diesel engines from the crosshead down, used marine boilers, furnaces, combustion chambers, smoke boxes, in bilges and in fuel tanks, performed on board ship, and used coal and or coke handling plant and rubber processing plant;

"apprentice" means an employee serving under a contract of apprenticeship registered under the Apprenticeship Act, 1944, or a written contract of apprenticeship recognised by the Council;

"Council" means the Industrial Council for the Electrical Industry (Natal);

"day shift" means, subject to the definition herein covering "two-shift system" and "three-shift system" any period of not more than eight hours ordinarily worked by employee between the hours of 6 a.m. and 6 p.m. on Mondays to Fridays inclusive, or any period of not exceeding five hours worked between the hours of 6 a.m. and 1 p.m. on Saturdays; provided that when an employer does not require his employees to work on more than five days in any week, it means any such period of not more than nine hours between 6 a.m. and 6 p.m. on Mondays to Fridays inclusive;

"domestic appliance mechanic" or "refrigerator mechanic" means an employee engaged on one or more of the following classes of work:—

Diagnosing of faults in, or directing or executing repairs or adjustments to, or servicing, assembling, erecting and/or installing or supervising the erection and/or installation of ranges, refrigerators, washing machines, ironers, air-conditioning units and all other major electrical appliances, the carrying out of final tests or the supervision of such operations, but shall not include an employee engaged on the connecting to existing outlets of refrigerators, ranges, or other domestic electrical appliances;

"Electrical Industry" or "Industry" means the Industry in which employers and employees are associated for any or for all the following:—

(a) The design, preparation, erection, installation, repair and maintenance of all electrical equipment, forming an integral and permanent portion of buildings, including any wiring, cable jointing and laying, electrical overhead line construction and all other operations incidental thereto, whether the work is performed, the material is prepared on the site of the buildings or structures or elsewhere;

(b) the design, preparation, erection, installation, repair and maintenance of all electrical equipment incidental to the purpose for which a building is used, including any wiring, cable jointing and laying, electrical overhead line, construction, and all other operations incidental thereto whether the work is performed, the material is prepared on the site of the buildings or structures or elsewhere;

(c) die ontwerp, bereiding, oprigting, installering, herstel en onderhoud van alle elektriese uitrusting wat gepaard gaan met die oprigting, verandering, herstel en onderhoud van geboue, met inbegrip van bedrading, kabellasterk, kabelaanlegwerk, die aanleg van boggrondse elektriese lyne en alle ander werksaamhede wat daarmee gepaard gaan, afgesien daarvan of die werk of die materiaal op die terrein van die gebou of bouwerk of elders verrig of berei word;

(d) die ontwerp, bereiding, oprigting, installering, herstel en onderhoud van elektriese uitrusting wat nie deur (a), (b) of (c) hierbo gedek word nie, met inbegrip van bedrading, kabellasterk, kabelaanlegwerk, die aanleg van boggrondse elektriese lyne en alle ander werksaamhede wat daarmee gepaard gaan;

en vir die toepassing van hierdie omskrywing omvat "elektriese uitrusting"—

(i) elektriese kables en boggrondse lyne;

(ii) generators, motore, konvertors, skakel- en kontroleuitrusting (met inbegrip van relés, kontakters, elektriese instrumente en uitrusting wat daarmee in verband staan), elektriese verligtings-, verwarmings-, kook-, verkoelings- en afkoelingsuitrusting, lugversorgingseenhede, huishoudelike elektriese uitrusting, primêre en sekondêre selle en batterye, transformators, oonduitrusting, radiotoestelle en verwante elektriese apparaat, seinuitrusting en ander uitrusting waarby gebruik gemaak word van die beginsels wat aangewend word in die werking van radio- of elektroniese uitrusting;

en voorts, vir die toepassing van hierdie omskrywing, omvat "ontwerp, bereiding, oprigting, installering, herstel en onderhoud" nie die volgende nie:—

(i) Die vervaardiging en/of inmeekaarsit van voornoemde uitrusting of samesetende dele daarvan;

(ii) die bedrading van, of installering van motorvoertuie, van verligtings-, verwarmings- of ander uitrusting of toebehorens, hetsy permanent of andersins; en

(iii) die vervaardiging, herstel en diensing van motorvoertuigbatterye;

(iv) die vervaardiging, herstel en diensing van tikmasjien- en kantoortoestelle;

(v) die vervaardiging en/of inmeekaarsit en/of installering en/of herstel en/of onderhoud van hysers en/of roltrappe;

"elektrisiën" 'n werknemer wat enigeen van ondergenoemde werksaamhede verrig en wat 'n leerlingskontrak wat deur die Raad erken word of 'n leerlingskontrak ingevolge die Wet op Vakleerlinge uitgedien het, of 'n persoon bo die leeftyd van 21 jaar, wat in besit is van 'n sertifikaat wat deur die Raad erken word of uitgereik is en hom in staat stel om vir sodanige werksaamheid in diens geneem te word:—

Ankerwikkeling;

kabellasterk;

elektriese apparaat (herstelwerk aan);

elektriese installering;

aanleg van elektriese boggrondse lyne;

elektriese bedrading;

installering en/of onderhoud en/of diensing en/of bou van elektro-mediese toestelle en X-straaluitrusting;

telekommunikasie;

installering en/of onderhoud van sein- en/of totalisatoruitrusting;

"elektriese installering" die installering en/of oprigting en/of elektriese bedrading van enigeen van die artikels wat in die woord-omskrywing van "Elektrotegniese Nywerheid" of "Nywerheid" in hierdie klousule genoem word en omvat dit ook die aanleg en/of aanbring en/of vassit van leypype;

"werknemer" 'n werknemer wie se minimum loon in hierdie Ooreenkoms ingelys is, 'n werknemer wat kragtens 'n vrystelling van hierdie Ooreenkoms of op voorwaardes wat deur die Raad gestel is, in diens is, of 'n werknemer wat ingevolge 'n leerlingskontrak wat deur die Raad erken word, in diens is;

"bedryfsinrigting" 'n perseel waar die Nywerheid of 'n gedeelte daarvan, soos hierin omskryf, beoefen word;

"aansporingsbonuswerk" werk waarvoor daar ooreenkomstig klousule 10 van Deel I van hierdie Ooreenkoms betaal word;

"vakman" 'n werknemer wat 'n leerlingskontrak ingevolge die Wet op Vakleerlinge of 'n leerlingskontrak wat deur die Raad erken word, in enigeen van die klasse werk wat onder Loon 1 van Bylaes A, B en C van Deel II van hierdie Ooreenkoms gespesifiseer word, of 'n werknemer wat ouer as 21 jaar is en in besit is van 'n sertifikaat wat deur die Raad erken word of uitgereik is en wat hom in staat stel om vir vakmanswerk in diens geneem te word;

"N.E.V." nie elder vermeld nie;

(c) the design, preparation, erection, installation, repair and maintenance of all electrical equipment incidental to the construction, alteration, repair and maintenance of buildings, including any wiring, cable jointing and laying, electrical overhead line construction, and all other operations incidental thereto, whether the work is performed, the material is prepared on the site of the buildings or structures or elsewhere;

(d) the design, preparation, erection, installation, repair and maintenance of electrical equipment not covered by (a), (b) or (c) above, including any wiring, cable jointing and laying, electrical overhead line construction, and all other operations incidental thereto;

and for the purpose of this definition "electrical equipment" shall include—

(i) electrical cables and overhead lines;

(ii) generators, motors, convertors, switch and control gear (including relays, contactors, electrical instruments and equipment associated therewith), electrical lighting, heating, cooking, refrigeration and cooling equipment, air-conditioning units, domestic electrical equipment, primary and secondary cells and batteries, transformers, furnace equipment, radio sets and allied electrical apparatus, signalling equipment and other equipment utilising the principles used in the operation of radio or electronic equipment;

and further for the purposes of this definition "design, preparation, erection, installation, repair and maintenance" shall not include—

(i) the manufacture and/or assembly of the aforementioned equipment or component parts thereof;

(ii) the wiring of or installation in motor vehicles of lighting, heating or other equipment or fixtures whether permanent or otherwise; and

(iii) the manufacture, repair and servicing of motor vehicle batteries;

(iv) the manufacture, repair and servicing of typewriter and office appliances;

(v) the manufacture and/or assembly and/or installation and/or repair and/or maintenance of lifts and/or escalators;

"electrician" means an employee who performs any of the following operations and who has completed a contract of apprenticeship recognised by the Council, or a contract of apprenticeship under the Apprenticeship Act or a person over 21 years of age who is in possession of a certificate recognised or issued by the Council enabling him to be employed on such operation:—

Armature windings;

cable jointing;

electrical apparatus (repairing);

electrical installation;

electrical overhead line construction;

electrical wiring;

electro-medical appliances and X-ray equipment installing and/or maintaining and/or servicing and/or construction;

telecommunication;

signalling and/or totalisator equipment installation and/or maintenance;

"electrical installation" means the installation and/or erection and/or electrical wiring of any of the articles enumerated in the definition of "Electrical Industry" or "Industry" in this clause and includes the laying and/or running and/or fixing of conduit;

"employee" means an employee whose minimum rate of pay is scheduled in this Agreement, an employee employed under exemption from this Agreement or under conditions determined by the Council or an employee employed under a contract of apprenticeship recognised by the Council;

"establishment" means any premises where the Industry or any part thereof, as herein defined, is carried on;

"incentive bonus work" means work paid for in accordance with the provisions of clause 10 of Part I of this Agreement;

"journeyman" means an employee who has completed a contract of apprenticeship under the Apprenticeship Act or a contract of apprenticeship recognised by the Council in any one of the classes of work specified under rate 1 in Schedules A, B and C of Part II of this Agreement or an employee over 21 years of age who is in possession of a certificate recognised or issued by the Council enabling him to be employed on journeyman's work;

"N.E.S." means not elsewhere specified;

"nagskof", behoudens die omskrywing hierin van "tweeskofstelsel" en "driekofstelsel", 'n tydperk van hoogstens 9 uur wat 'n werknemer gewoonlik tussen die ure 6 nm, en 6 vm. van die begintyd af op Maandag tot die begintyd op Saterdag werk, behalwe in die geval van skeepswerk, waar enige drie of meer nagte agtereenvolgens gewerk, nagskofwerk kan uitmaak;

"leerlingingenieur" en/of "goedgekeurde student" 'n persoon wat in besit is van onderwyskwalifikasies wat deur die Raad erken word en wat verkry is aan 'n onderwysinrigting wat insgelyks deur die Raad erken word, of 'n persoon wat in die Ingenieurswese gegradueer het aan 'n Suid-Afrikaanse universiteit of universiteitskollege, maar omvat dit nie ook 'n persoon wat die voorgeskrewe vakansieopleiding in die loop van sy studies ondergaan nie;

"tweeskof- en/of driekofstelsel" die metode waarvolgens daar gewerk word in bedryfsinrigtings wat twee of drie skofte in 'n tydperk van 24 uur werk in 'n enkele tydperk van minstens drie maande;

"wagwerk" die bewaking en/of patrolling van eiendom en/of persele;

"masjiën" enige toestel, afgesien van die materiaal waarvan dit gemaak is;

"uurloon" die uurloon vir die klas werk ingelys in hierdie Ooreenkoms of die werklike uurloon wat die werknemer ontvang, naamlik die grootste bedrag; met dien verstande dat waar 'n "weekloon" gespesifiseer word, die uurloon van die werknemer sy weekloon is vir sy klas werk, soos in hierdie Ooreenkoms ingelys, of die werklike weekloon van die werknemer, naamlik die grootste bedrag, gedeel deur die getal gewone ure wat in die betrokke bedryfsinrigting gewerk word;

"gewone uurloon" die uurloon vir gewone tyd.

4. WERKURE.

(1) (a) Die gewone werkure is hoogstens 45 in 'n week vir—

- (i) werknemers op dag- en/of nagskof;
- (ii) werknemers wat volgens die twee- en/of driekofstelsel werk.

(b) Die gewone werkure per skof is hoogstens die gespesifiseer in die betrokke woordskrywings van "dagskof" en/of "nagskof" in klousule 3 van die Ooreenkoms.

(2) 'n Werknemer kan, ten einde die byhou van 'n register van die begin- en uitskeityd en die werkure van sy werknemers te vergemaklik, van hulle vereis om in en uit te klok, en kan, voordat hy aan 'n werknemer 'n loon en/of besoldiging betaal vir 'n tydperk wat nie deur die klok aangeteken is nie, van daardie werknemer vereis om bevredigende bewys te lewer dat hy wel gewerk het; met dien verstande dat 'n werknemer ooreenkomstig die bepalings van hierdie Ooreenkoms besoldig moet word vir al die tyd wat deur die klok aangeteken is en wat binne die begin- en uitskeityd van die skof vir daardie dag van die week val soos ingevolgt subklousule (2) van klousule 26 van hierdie Deel van die Ooreenkoms deur die werkgever aan sy werknemers bekendgemaak, en vir alle tyd wat die werkgever van hom vereis het om te werk maar wat nie binne sodanige begin- en uitskeityd val nie.

(3) 'n Werknemer wat aansporingsbonuswerk verrig, moet 'n rustyd van 10 minute toegestaan word so na as moontlik aan die middel van die oggend- en die namiddagwerktydperk; sodanige rustye moet as werktyd gereken word en daarvoor moet betaal word teen die uurloon wat vir daardie klas werk in hierdie Ooreenkoms ingelys is.

(4) Die maksimum oortyd wat daar gewerk mag word, is hoogstens 10 uur per week, tensy die Raad andersluidende magtiging verleen het.

(5) In 'n bedryfsinrigting waar daar volgens 'n tweeskof- of driekofstelsel gewerk word, mag geen werknemer meer as 12 agtereenvolgende skofte tussen die ure 6 nm. en 6 vm. werk nie en mag geen werknemer meer as een skof in 'n tydperk van 24 uur werk nie behalwe wanneer 'n verandering in die rotasie van skofte dit vereis.

(6) 'n Werknemer mag nie toegelaat word of daar mag nie van hom vereis word om vir meer as vyf uur aaneen sonder 'n ononderbroke pouse van minstens een uur te werk nie, en gedurende sodanige pouse mag daar nie van die werknemer vereis word of mag hy nie toegelaat word om enige werk te verrig nie; met dien verstande dat—

(a) 'n werkgever, met 'n meerderheid van sy werknemers kan ooreenkom om die pouse tot minstens 'n halfuur in te kort, en in so 'n geval moet die werkgever aan elkeen van sy werknemers 'n ruspouse van minstens 10 minute so na as moontlik in die middel van elke werktydperk voor en na sodanige pouse toestaan, en gedurende sodanige ruspouse mag daar nie van die werkgever vereis word of mag hy nie toegelaat word om enige werk te verrig nie (Sodanige ruspouses word geag deel van die gewone werkure van die betrokke werknemer uit te maak);

"nightshift" means, subject to the definition herein covering "two-shift system" and "three-shift system" any period of not more than nine hours ordinarily worked by an employee between the hours of 6 p.m. and 6 a.m. from starting time on Monday to starting time on Saturday, except on marine work where any three or more nights worked consecutively may constitute night shift work;

"pupil engineer" and/or "approved student" means a person who is in possession of educational qualifications recognised by the Council and obtained through an educational institution likewise recognised by the Council or an engineering graduate of a South African university or university college but shall not include a person undergoing prescribed vocational training in the course of his studies;

"two-shift and/or three-shift system" means the method of operation in establishments working two or three shifts in any period of 24 hours for not less than three months in a single period;

"watchman's work" means guarding and/or patrolling property and/or premises;

"machine" means any appliance irrespective of the material of which it is made;

"hourly rate" means the rate per hour for the class of work scheduled in this Agreement or, whichever is the greater, the actual rate per hour the employee is receiving, provided that where a "rate per week" is specified, the hourly rate of the employee shall be his rate per week for his class of work scheduled in this Agreement or the actual weekly rate of the employee, whichever is the greater, divided by the number of ordinary hours worked in the establishment concerned;

"ordinary hourly rate" means the hourly rate for ordinary time.

4. HOURS OF WORK.

(1) (a) The ordinary hours of work shall not exceed 45 in any one week for—

- (i) employees on day shift and/or night shift;
- (ii) employees working on the two- and/or three-shift systems.

(b) The ordinary hours per shift shall not exceed those specified in the relevant definitions of "day shift" and/or "night shift" in clause 3 of the Agreement.

(2) An employer may, to facilitate the keeping of a record of the starting and stopping time and hours of work of his employees, require them to clock in and out of work, and may, before paying to any employee any wages and/or remuneration for any period not recorded by the clock, require that employee to show satisfactory proof of having been at work; provided that an employee shall be paid in terms of this Agreement for all time recorded by the clock which falls within the starting and stopping time of the shift for that day of the week as notified by the employer to his employees in terms of subclause (2) of clause 26 of this part of the Agreement and for all time which he is required by the employer to work which does not fall within such starting and stopping times.

(3) An employee engaged on incentive bonus work shall be allowed a rest period of ten minutes at as near as possible to the middle of the morning and afternoon work periods, such rest periods to be reckoned as working time and paid for at the rate for that class of work scheduled in this Agreement.

(4) Unless otherwise authorised by the Council, the maximum overtime that may be worked shall not exceed ten hours per week.

(5) In any establishment working a two-shift or three-shift system, no employee may work between the hours of 6 p.m. and 6 a.m., for more than 12 consecutive working shifts and no employee may work more than one shift in any period of 24 hours except when a change in the rotation of shifts makes this necessary.

(6) An employee shall not be required or permitted to work for more than five hours continuously without an uninterrupted interval of not less than one hour, during which interval the employee shall not be required or permitted to perform any work; provided that—

(a) an employer may agree with a majority of his employees to reduce the period of the interval to not less than half an hour, in which case the employer shall grant to each of his employees a rest interval of not less than ten minutes as nearly as practicable in the middle of each work period before and after such interval, during which periods the employee shall not be required or permitted to perform any work.

Such rest intervals shall be deemed to be part of the ordinary hours of work of the employee concerned;

(b) behoudens die bepalinge van paragrawe (a) of (c) hier-
van, werktydperke wat deur pouses van minder as een uur
onderbreek word, geag word aanneelend te wees;

(c) wanneer daar, vanweë oortyd wat gewerk word, van 'n
werkgewer vereis word om aan 'n werknemer 'n tweede pouse
toe te staan, sodanige pouse tot minstens 15 minute ingekort
kan word.

(7) (i) 'n Vroulike werknemer mag nie toegelaat word of daar
mag nie van haar vereis word om—

(a) tussen 6-uur nm. en 6-uur vm.; of

(b) na 1-uur nm. op meer as vyf dae in 'n week te werk nie.

(ii) 'n Vroulike werknemer mag nie toegelaat word of daar mag
nie van haar vereis word om oortyd—

(a) vir meer as twee uur op 'n dag te werk nie;

(b) op meer as drie agtereenvolgende dae te werk nie;

(c) op meer as 60 dae in 'n jaar te werk nie;

(d) na voltooiing van haar gewone werkure, vir meer as een
uur op 'n dag te werk nie tensy sy—

(i) voor 12-uur middag daarvan in kennis gestel is; of

(ii) van 'n toereikende ete voorsien is voordat sy met die
oortydwerk moet begin; of

(iii) betyds 'n toelae betaal is om haar in staat te stel om 'n
ete te verkry voordat daar met die oortydwerk begin moet
word.

5. OORTYDWERK EN BETALING VIR WERK OP SONDAE.

(1) Behoudens andersluidende bepalinge in hierdie klousule en
in klousule 6 van hierdie Deel van die Ooreenkoms, word tyd wat
werknemers na die voltooiing van die gewone skof in die betrokke
bedryfsinrigting gewerk het, geag oortydwerk te wees, en daar-
voor moet soos volg betaal word:—

(a) Een en een derde maal die uurloon vir die eerste ses uur;

(b) daarna een en 'n half maal die uurloon tot die gewone begin-
tyd van die werknemer se daaropvolgende gewone skof; met dien
verstande dat in die geval van bedryfsinrigtings wat vyf dae per
week werk, daar vir tyd wat op Saterdag gewerk word, betaal
moet word teen een en een-derde maal die uurloon vir die eerste
ses uur gereken vanaf die gewone begintyd op 'n gewone werk-
dag, en daarna teen een en 'n half maal die uurloon.

(2) Wanneer 'n werknemer te eniger tyd na verloop van ses
uur sedert die voltooiing van sy gewone skof vir dringende werk
geroep word, moet hy teen een en 'n half maal sy uurloon betaal
word vir tyd gewerk vanaf die tyd waarop hy begin werk het tot
die gewone begintyd van sy daaropvolgende gewone skof; met
dien verstande dat 'n werknemer wat vir dringende werk geroep
word, in elk geval teen een en 'n half maal sy uurloon betaal
moet word vir tyd wat vanaf middernag tot die gewone begintyd
van sy gewone skof gewerk is.

(3) Wanneer daar van 'n werknemer vereis word om hom voor
die gewone begintyd vir daardie dag van die week vir werk aan
te meld, moet hy teen een en 'n half maal sy uurloon betaal word
vir tyd gewerk tot die gewone begintyd van die skof.

(4) In alle gevalle waar 'n werknemer op eie versoek op 'n
Saterdag vroeër begin werk as die gewone begintyd, moet 'n
werknemer wat vyf dae per week werk, teen een en 'n half maal
sy uurloon betaal word vir die eerste ses uur gereken vanaf die
tyd waarop hy begin werk het, en teen een en 'n half maal sy
uurloon daarna, en moet 'n werknemer wat ses dae per week
werk, sy gewone uurloon betaal word vir die tydperk van die
gewone werkure op 'n Saterdag; en daarna soos in subklousule
(1) van hierdie klousule bepaal; met dien verstande dat, as die
werknemer meer as twee uur vroeër as die gewone begintyd
begin werk, daar vir alle tyd gewerk tot twee uur voor die
gewone begintyd, betaal moet word teen een en 'n half maal
die uurloon van die werknemer. Vir die toepassing van hierdie
subklousule beteken "gewone begintyd" die gewone begintyd op
'n gewone werkdag.

(5) Wanneer 'n werknemer (uitgesonderd 'n werknemer wat
dringende onderhouds- en/of dringende herstelwerk verrig) op 'n
Sondag werk, moet hy teen een en twee-derde maal sy uurloon
betaal word vir die tyd wat hy gewerk het en moet hy minstens
betaling teen een en twee-derde maal die uurloon vir die ure
van 'n gewone skof ontvang; met dien verstande dat, as die
oortydwerk na middernag op 'n Sondag voortgesit word, die
werknemer nog teen een en twee-derde maal die uurloon betaal
moet word tot sy gewone begintyd op Maandagoggend; en voorts
met dien verstande dat, waar die werkgewer werk verskaf om
die werknemer besig te hou vir die ure van 'n gewone skof en
die werknemer versuim of weier om vir die volle tydperk wat
van hom vereis word, te werk, sodanige werknemer slegs vir
die tydperk wat hy werklik gewerk het, op betaling geregtig is.

(b) except as provided for in paragraphs (a) or (c) hereof,
periods of work interrupted by intervals of less than one hour
shall be deemed to be continuous;

(c) when by reason of any overtime worked an employer is
required to give an employee a second interval such interval
may be reduced to an interval of not less than 15 minutes.

(7) (i) No employee who is a female shall be required or
permitted to work—

(a) between 6 o'clock p.m. and 6 o'clock a.m.; or

(b) after 1 o'clock p.m. on more than five days in any week.

(ii) No employee who is a female shall be required or per-
mitted to work overtime—

(a) for more than two hours on any day;

(b) on more than three consecutive days;

(c) on more than 60 days in any year;

(d) after completion of her ordinary working hours for more
than one hour on any day unless she has—

(i) been given notice thereof before midday; or

(ii) been provided with an adequate meal before she has to
commence overtime; or

(iii) has been paid an allowance in sufficient time to enable
her to obtain a meal before the overtime is due to commence.

5. OVERTIME AND PAYMENT FOR WORK ON SUNDAYS.

(1) Except as is otherwise provided in this clause and in
clause 6 of this part of the Agreement, time worked by employees
after the completion of the usual shift in the establishment
concerned, shall be regarded as overtime and be paid for as
follows:—

(a) At one and one-third times the hourly rate for the first six
hours;

(b) thereafter at one and one-half times the hourly rate until
the usual starting time of the employee's next normal shift;
provided that in the case of establishments working a five-day
week, time worked on Saturdays shall be paid for at one and
one-third times the hourly rate for the first six hours reckoned
from the usual starting time on an ordinary working day and
at one and one-half times the hourly rate thereafter.

(2) Whenever an employee is called out on urgent work any
time after six hours of having completed his normal shift, he
shall be paid at one and one-half times his hourly rate for time
worked from the time he had commenced work until the usual
starting time of his next normal shift, provided that an employee
who is called out on urgent work shall in any case be paid at
one and one-half times his hourly rate for time worked from
midnight until the usual starting time of his normal shift.

(3) Whenever an employee is required to report for work before
the usual starting time for that day of the week, he shall be
paid at one and one-half times his hourly rate for time worked
until the usual starting time of the shift.

(4) In any case in which an employee starts work on Satur-
day earlier than the usual starting time at his own request, an
employee working a five-day week shall be paid at one and one-
half times his hourly rate for the first six hours reckoned from
when he starts work and at one and one-half times his hourly
rate thereafter, and an employee working a six-day week shall
be paid at his ordinary hourly rate for the period of the ordinary
hours of work on a Saturday and be paid thereafter as provided
for in subclause (1) of this clause; provided that if the employee
starts more than two hours earlier than the usual starting time,
any time worked up to two hours before the usual starting time
shall be paid for at one and one-half times the hourly rate of the
employee. For the purpose of this subclause, "usual starting
time" means the usual starting time on an ordinary working day.

(5) Whenever an employee (other than an employee engaged
on urgent maintenance (and/or urgent repairs) works on a Sun-
day he shall be paid at one and two-thirds times the hourly rate
for time worked with a minimum payment of one and two-thirds
times the hourly rate for the hours of a normal shift; provided
that if the overtime continues after midnight on a Sunday the
employee shall continue to be paid at the rate of one and two-
thirds times the hourly rate until his usual starting time on
Monday morning; and further provided that where the employer
provides work to occupy the employee for the hours of a normal
shift and the employee fails or refuses to work the full period
required of him, such employee shall be entitled to payment only
for the period actually worked.

(6) Werknemers wat dringende onderhouds- en/of dringende herstelwerk (hieronder "dringende werk" genoem) verrig, moet vir werk op Sondae teen minstens een en twee-derde maal die uurloon betaal word vir die ure gewerk en moet minstens vier uur se betaling teen een en twee-derde maal die uurloon ontvang ten opsigte van ure voor 12-uur middag gewerk. Waar sodanige werk tot in die namiddagtydperk strek, moet daar vir minstens agt uur teen een en twee-derde maal die uurloon betaal word.

"Dringende werk" beteken en is beperk tot dringende onderhouds- of herstelwerk in verband met 'n werkgewer se eie installasie en/of masjinerie en/of Sondagwerk in verband met skepe, waar sodanige herstelwerk nodig is om te voorkom dat die skip vertrap word of noodsaaklik is vir die behoorlike werking daarvan.

(7) Die bepaling van hierdie klousule in verband met betaling vir werk op Sondae is nie van toepassing nie ten opsigte van skofte wat op Sondag begin in bedryfsinrigtings wat volgens 'n tweeskof- of 'n drieskofstelsel werk, en hiervoor moet soos volg betaal word:—

(a) Vir die ure voor middernag gewerk, teen een en 'n half maal die gewone uurloon plus 10 persent;

(b) vir die ure na middernag en tot die voltooiing van die skof gewerk, teen die gewone uurloon plus 10 persent.

(8) Vir die toepassing van hierdie klousule beteken—

"'n gewone skof" een-vyfde van die gewone weeklikse werkure van 'n bedryfsinrigting wat vyf dae per week werk of een-sesde van die gewone weeklikse werkure van 'n bedryfsinrigting wat ses dae per week werk;

"gewone begintyd" die begintyd op 'n gewone werkdag.

(9) Die bepaling van hierdie klousule is nie op werknemers wat wagwerk verrig, van toepassing nie; met dien verstande dat, waar 'n wag langer as 'n skof van 12 uur op 'n keer of op sewe agtereenvolgende dae werk, die tyd aldus gewerk na voltooiing van 'n 12-uurskof en/of tyd gewerk op 'n sewende agtereenvolgende dag, geag word oortydwerk te wees waarvoor die wag betaal moet word teen minstens een en een-derde maal sy gewone loon op 'n uurgroenlag bereken.

6. SKOFWERK.

(1) Daar moet vir skofwerk betaal word teen die gewone uurloon plus 10 persent.

(2) Ten einde geag te kan word nagskofwerk te verrig, moet 'n werknemer drie of meer agtereenvolgende nagte tussen 6 nm. op Maandag en 6 vm. op Sondag van dieselfde week werk, behalwe in die geval van skepswerk, waar enige drie of meer nagte wat agtereenvolgens gewerk word, geag kan word nagskofwerk te wees.

(3) Daar moet minstens ses uur verloop tussen die diens van 'n werknemer op nagskof en sy diens op dagskof; met dien verstande dat 'n werknemer gedurende sodanige tussentydperk van ses uur kan werk as oortydbesoldiging teen een en 'n derde maal die uurloon aan hom betaal word.

(4) In bedryfsinrigtings wat volgens 'n tweeskof- of drieskofstelsel werk, moet betaling soos volg geskied:—

(a) Tweeskofstelsel—

(i) Vir werk wat gewoonlik verrig word op die skof wat in die oggend begin, moet daar teen die gewone uurloon betaal word; met dien verstande dat, as die skof voor 6 vm. begin, daar vir tyd wat voor 6 vm. gewerk word, betaal moet word teen die gewone uurloon plus 10 persent.

(ii) Vir werk wat gewoonlik op die tweede skof verrig word, moet daar soos volg betaal word:—

(aa) Wanneer die ure vir die volle skof geheel en al tussen 'n tydperk vanaf 6 nm. tot 6 vm. val, teen die gewone uurloon plus 10 persent.

(bb) Wanneer die ure vir die volle skof nie geheel en al binne 'n tydperk vanaf 6 nm. tot 6 vm. val nie, teen die gewone uurloon plus vyf persent tot middernag, en na middernag teen die gewone uurloon plus 10 persent.

(b) Drieskofstelsel: Vir werk wat gewoonlik verrig word op die—

(i) tweede skof, moet daar betaal word teen die gewone uurloon plus vyf persent;

(ii) derde skof, moet daar betaal word teen die gewone uurloon plus 10 persent.

(5) Tyd deur werknemers volgens die skofstelsel gewerk na die voltooiing van die gewone skof in die betrokke bedryfsinrigting, word geag oortydwerk te wees en daarvoor moet soos volg betaal word:—

(a) Teen een en een-derde maal die verhoogde uurloon vir die eerste ses uur;

(b) daarna teen een en 'n half maal die verhoogde uurloon tot die gewone begintyd van die werknemer se daaropvolgende gewone skof.

(6) Employees engaged on urgent maintenance and/or urgent repairs (referred to hereafter as "urgent work") shall be paid for work on Sundays at not less than one and two-thirds times the hourly rate for the hours worked with a minimum payment of not less than four hours pay at one and two-thirds times the hourly rate in respect of hours worked prior to noon. Where such work extends into the afternoon period a minimum payment of eight hours at one and two-thirds times the hourly rate shall apply.

"Urgent work" means and shall be limited to urgent maintenance or repair work in connection with an employer's own plant and/or machinery and/or Sunday work in connection with ships, where such repairs are necessary to avoid delay to the ship or are essential to the proper functioning thereof.

(7) The provisions of this clause relating to payment for work on Sundays shall not apply in respect of shifts commencing on Sunday night in establishments working a two-shift or three-shift system, which shall be paid for as follows:—

(a) For the hours worked before midnight at one and one-half times the ordinary hourly rate plus 10 per cent;

(b) after midnight until completion of the shift at the ordinary hourly rate plus 10 per cent.

(8) For purposes of this clause—

"a normal shift" is one-fifth of the ordinary weekly hours of work of an establishment working a five-day week or one-sixth of the ordinary weekly hours of work of an establishment working a six-day week;

"usual starting time" means the starting time on an ordinary working day.

(9) The provisions of this clause shall not apply to employees employed on watchman's work; provided that whenever a watchman works longer than a shift of twelve hours at a time or works for seven consecutive days, time so worked after completion of a twelve-hour shift and/or time worked on a seventh consecutive day shall be regarded as overtime for which the watchman shall be paid at the rate of not less than one and one-third times his normal rate calculated on an hourly basis.

6. SHIFT WORK.

(1) Night shift work shall be paid for at the ordinary hourly rate plus 10 per cent.

(2) In order to be on night shift work, an employee must work three or more consecutive nights between 6 p.m. on Monday and 6 a.m. on Sunday of the same week, except on marine work where any three or more nights worked consecutively may constitute night shift work.

(3) Not less than six hours shall elapse between the employment of an employee on night shift and on day shift; provided that an employee may work during such interim period of six hours if overtime is paid at one and one-third times the hourly rate.

(4) In establishments working a two-shift system or three-shift system, payment shall be as follows:—

(a) Two-shift system—

(i) work ordinarily performed on the shift commencing in the morning shall be paid at ordinary hourly rates, provided that if the shift commences before 6 a.m. time worked prior to 6 a.m. shall be paid at the ordinary hourly rate plus 10 per cent.

(ii) work ordinarily performed on the second shift shall be paid for as follows:—

(aa) When the hours for the complete shift fall wholly within any period from 6 p.m. to 6 a.m. at the ordinary hourly rate plus 10 per cent,

(bb) when the hours for the complete shift do not fall wholly within any period from 6 p.m. to 6 a.m. at the ordinary hourly rate plus 5 per cent until midnight and after midnight, at the ordinary hourly rate plus 10 per cent;

(b) three-shift system: Work ordinarily performed on the—

(i) second shift, at the ordinary hourly rate plus 5 per cent;

(ii) third shift, at the ordinary hourly rate plus 10 per cent.

(5) Time worked by employees on shift systems after the completion of the usual shift in the establishment concerned, shall be regarded as overtime and be paid for as follows:—

(a) At one and one-third times the increased hourly rate for the first six hours;

(b) thereafter, at one and one-half times the increased hourly rate until the usual starting time of the employee's next normal shift.

Vir die toepassing van bostaande bepalings beteken "verhoogde uurloon" die gewone uurloon plus die persentasie-bedrag daarop betaalbaar aan die einde van die skof.

(6) Hierdie klousule is nie op werknemers wat wagwerk verrig, van toepassing nie.

7. KORTTYD.

(1) 'n Werkgewer kan van sy werknemers vereis om vir 'n kleiner getal ure as die gewone werkure van sy bedryfsinrigting te werk weens—

(a) 'n tekort aan werk en/of materiaal, en in so 'n geval moet 'n werkgewer sy werknemers twee volle werkdade vooraf kennis gee van sy voorneme om korttyd te werk en moet hy die beskikbare werk sover doenlik verdeel onder die werknemers wat daardeur geraak word. Waar die werkgewer uitdruklik van die werknemer vereis om hom op 'n bepaalde dag by die bedryfsinrigting aan te meld met die doel om vas te stel of werk beskikbaar sal wees, moet sodanige werknemer minstens vier uur se werk of betaling in plaas daarvan ten opsigte van sodanige dag ontvang. As daar nie van die werknemer vereis word om hom by die bedryfsinrigting aan te meld nie, moet die werkgewer die werknemer op die werkdag onmiddellik voor die dag waarop daar nie van hom vereis sal word om hom aan te meld nie, daarvan in kennis stel; of

(b) onvoorsiene gebeurtenisse en/of omstandighede buite die beheer van die werkgewer. Waar voornoemde omstandighede ontstaan, word daar nie van 'n werkgewer vereis om lone, uitgesonderd dié vir tydperke werklik gewerk, aan sy werknemers te betaal nie; met dien verstande dat, waar die werkgewer van mening is dat die werk hervat kan word en uitdruklik aan sy werknemers opdrag gee om hulle op 'n bepaalde dag vir diens aan te meld, hulle minstens vier uur se werk of betaling in plaas daarvan ten opsigte van sodanige dag moet ontvang. Onvoorsiene gebeurtenisse en/of omstandighede buite die beheer van die werkgewer, soos in hierdie paragraaf bedoel, omvat nie ook ongunstige weer nie.

(2) Kort skofte gewerk terwyl daar korttyd gewerk word, moet as skofte wat werklik gewerk is, tel vir die kwalifisering vir verlof met besoldiging soos in klousule 13 van hierdie Deel van die Ooreenkoms bedoel.

8. BETALING VAN BESOLDIGING.

(1) (a) Besoldiging moet weekliks op Vrydae in kontant betaal word. Betaling mag nie later as 15 minute na die gewone uitskeityd geskied nie en moet alle bedrae insluit wat aan die werknemer verskuldig is en wat bereken is tot en met die skof wat op die vorige Dinsdag van dieselfde week voltooi is; met dien verstande dat waar die diens beëindig word voor die gewone betaaldag, alle bedrae wat ingevolge hierdie Ooreenkoms aan die werknemer verskuldig is, aan hom betaal moet word by sodanige diensbeëindiging.

(b) Daar moet by betaling aan elke werknemer 'n staat gegee word wat sy totale besoldiging, sy besoldiging vir gewone tyd en vir oortydwerk, sy toelaes en aftrekkings meld.

(2) 'n Werkgewer mag geen premie vir die opleiding van 'n werknemer vra of aanneem nie.

(3) Behoudens andersluidende bepalings in hierdie Ooreenkoms, mag geen bedrag hoegenaamd, uitgesonderd die volgende, van die bedrae wat ingevolge hierdie Ooreenkoms aan 'n werknemer betaalbaar is, afgetrek word nie:—

(a) Bedrae vir etes of huisvesting of albei ooreenkomstig klousule (7) van Deel III van hierdie Ooreenkoms;

(b) Bedrae vir kantiendienste, waar magtiging vir die aftrekking verleen is by 'n aftrekorder wat die werknemer kan beëindig deur hoogstens 28 dae vooraf kennis te gee van die beëindiging van sy instemming tot hierdie aftrekking;

(c) waar 'n werknemer van sy werk afwesig is, met inbegrip van afwesigheid gedurende verlof sonder betaling wat ter verlenging van sy verlof met betaling verleen is soos in hierdie Ooreenkoms bepaal, 'n *pro rata*-bedrag vir die tydperk van sodanige afwesigheid;

(d) met die skriftelike toestemming van die werknemer, bedrae vir siektebystands-, versekerings-, pensioen- en voorsorgsfondse of bydraes tot ontspanningsfondse;

(e) bydraes tot die fondse van die Raad ingevolge klousule 30 van hierdie Ooreenkoms;

(f) 'n bedrag wat 'n werkgewer regtens of op bevel van 'n bevoegde hof moet of mag aftrek;

For the purpose of the above "increased hourly rate" means the ordinary hourly rate plus the amount per cent payable thereon at the concluding time of the shift.

(6) The provisions of this clause shall not apply to employees employed on watchman's work.

7. SHORT TIME.

(1) An employer may require his employees to work for a lesser number of hours than the ordinary hours of work of his establishment due to—

(a) a shortage of work and/or materials, in which case an employer shall give his employees two clear working days' notice of his intention to work short time, and shall, so far as practicable, spread the work available among the employees affected. Where the employee is expressly required by the employer to report at the establishment on any one day for the purpose of ascertaining if work will be made available, he shall receive not less than four hours' work or pay in lieu thereof, in respect of such day. If the employee is not required to attend the establishment, the employer shall advise the employee on the working day immediately preceding the day on which he is not required to attend; or

(b) unforeseen contingencies and/or circumstances beyond the control of the employer. In the event of the foregoing circumstances arising an employer shall not be required to pay wages to his employees except for the periods actually worked; provided that where the employer believes that resumption of work can be effected and expressly instructs his employees to present themselves for employment on a particular day, they shall receive not less than four hours' work or pay in lieu thereof, in respect of such day. Unforeseen contingencies and/or circumstances beyond the control of the employer referred to in this paragraph shall not include inclement weather.

(2) Short shifts worked while working short time shall count as shifts actually worked for purposes of the qualification for the paid holiday referred to in clause 13 of this part of the Agreement.

8. PAYMENT OF REMUNERATION.

(1) (a) Remuneration shall be paid weekly, in cash on Friday. Payment shall be made not later than 15 minutes after the ordinary stopping time, and shall include all payments due to the employee calculated up to and including the shift completed on the preceding Tuesday of the same week; provided that where employment terminates before the ordinary pay day, all payments due to the employee in terms of this Agreement shall be paid to him upon his employment so terminating.

(b) Each employee shall be given a statement on payment showing his total remuneration, ordinary time and overtime payments, allowances and deductions.

(2) No premium for the training of an employee shall be charged or accepted by an employer.

(3) Except as otherwise provided in this Agreement no deduction of any description other than the following may be made from the amounts payable in terms of this Agreement to any employee:—

(a) For board or lodging or both in accordance with clause (7) of Part III of this Agreement;

(b) for canteen services where the deduction is authorised by stop order terminable by the employee at not more than 28 days' notice of termination of his agreement or his deduction;

(c) Where an employee is absent from work, including absence during any unpaid holiday granted in extension of the paid holidays provided for in this Agreement, a *pro rata*-amount for the period of such absence;

(d) With the written consent of the employee, deductions for sick benefit, insurance, pension and provident funds; or contribution to recreation funds;

(e) contribution to the funds of the Council in terms of clause 30 of this Agreement;

(f) a deduction of any amount which an employer is legally or by order of any competent court required or permitted to make;

(g) waar 'n werkgewer weens 'n klerklike of boekhou- of administratiewe fout of verkeerde berekening aan 'n werknemer 'n hoër besoldiging betaal as die bedrag wat wetlik betaalbaar is, het die werkgewer die reg om die bedrag wat te veel betaal is, te verhaal deur dit van daaropvolgende lone of verdienstes af te trek behoudens die volgende voorwaardes:—

(i) Die bedrag kan van een of meer loon- of verdienste- betalings afgetrek word, maar geen aftrekking mag meer as 15 persent van die besoldiging waarvan dit afgetrek kan word, beloop nie.

(ii) Sodanige bedrae mag nie van enige verlofbesoldiging of verlofbonus wat ingevolge hierdie Ooreenkoms of aan die werknemer of aan die Raad betaalbaar is, afgetrek word nie.

(iii) Geen sodanige bedrag of bedrae mag afgetrek word nie tensy die werkgewer die werknemer ten tyde van die eerste aftrekking en die Raad binne sewe dae na die eerste aftrekking in kennis stel van die omstandighede waaronder die oorbetalings geskied het, van die bedrag wat dit beloop en van die bedrag of bedrae wat hy voornemens is om af te trek;

(h) met die skriftelike toestemming van die werknemer, ledelge vir 'n vakvereniging wat 'n party by hierdie Ooreenkoms is;

(i) 'n bedrag wat 'n werkgewer ingevolge 'n wet, ordonnansie of regsproes namens 'n werknemer moet betaal en wel betaal het.

(4) Waar werk in 'n bedryfsinrigting of plek verrig word deur werknemers wat in spanne of ploë georganiseer is, moet die werkgewer aan elke werknemer sy verdienste betaal.

9. SLUITING VAN BEDRYFSINRIGTING OP 'N GEWONE WERKDAG.

(1) Ondanks enige bepaling in hierdie Ooreenkoms, kan 'n bedryfsinrigting gedurende 'n werkdagperk wat ingevolge subklousule (2) van klousule 26 van hierdie Deel van die Ooreenkoms vir daardie bedryfsinrigting gespesifiseer is, gesluit word by wyse van 'n onderlinge ooreenkoms tussen die werkgewer en minstens 75 persent van sy werknemers, en daar moet vir elke spesifieke sluiting van die bedryfsinrigting tot so 'n ooreenkoms geraak word.

(2) Wanneer 'n werknemer van sy werk afwesig is as gevolg van die sluiting van die bedryfsinrigting by wyse van 'n onderlinge ooreenkoms ingevolge subklousule (1), kan 'n *pro rata*-bedrag vir die ure wat daar nie gewerk is nie, afgetrek word van die bedrae wat ingevolge hierdie Ooreenkoms betaalbaar is.

(3) Aangesien die bepalings van die Wet op Vakleerlinge, 1944, soos gewysig, in ag geneem word, is hierdie klousule nie op vakleerlinge van toepassing nie.

(4) Ten opsigte van statutêre of geproklameerde openbare vakansiedae, uitgesonderd Nuwejaarsdag, Goëe Vrydag, Hemelvaartsdag, Gelofte- en Kersdag, waarop daar vanweë die sluiting van die perseel weens 'n beperking op werkure ingevolge enige wet, nie van werknemers vereis word of hulle nie toegelaat word om te werk nie, kan 'n bedrag gelyk aan die gewone besoldiging vir die skof wat gewoonlik in die betrokke bedryfsinrigting op daardie dag gewerk word, afgetrek word.

10. AANSPORINGSBONUSWERK.

Behoudens die algemene voorwaardes hieronder uiteengesit, kan 'n werknemer met sy werkgewer ooreenkoms om ooreenkoms- stig 'n stelsel van betaling volgens resultate te werk:—

(i) Die voorwaardes in hierdie Ooreenkoms vervat in verband met oortydwerk, nagskofwerk en werk op Sondae en sekere openbare vakansiedae, is van toepassing en betaling daarvoor geskied teen die loon wat vir daardie klas werk in hierdie Ooreenkoms ingelys is.

(ii) 'n Werknemer wat aansporingsbonuswerk verrig, moet 'n rustyd van minstens 10 minute toegestaan word so na as moontlik aan die middel van die oggend- en die namiddagwerkdagperk; sodanige rustye word as werkdag gereken en daarvoor word betaal teen die uurloon wat vir die betrokke klas werk in hierdie Ooreenkoms ingelys is.

(iii) Aansporingsbonusloos moet by wyse van onderlinge ooreenkoms tussen die werkgewer en die werknemer wat die werk moet verrig, bepaal word, en die verteenwoordiger van die vakvereniging moet geraadpleeg word indien enigeen van die partye dit verlang.

(iv) Ingeval daar 'n geskil oor die aansporingsbonusloos ontstaan en die partye nie tot 'n skikking kan geraak nie, moet een van of beide die gegriefde partye die saak onmiddellik na die Raad verwys.

(v) Solank daar nog nie tot 'n ooreenkoms in verband met die aansporingsbonusloos geraak is nie of ingeval die aansporingsbonusloos ingevolge paragraaf (iv) na die Raad verwys word, moet die werknemer met die werk aangaan asof hy die aansporingsbonusloos wat die bestuur toegestaan het, aanvaar het.

(g) where an employer, due to clerical or accounting or administrative error, or miscalculation pays an employee any remuneration in excess of the amount legally payable, the employer shall be entitled to recover the amount of the overpayment by deduction from subsequent wages or earnings subject to the following provisions:—

(i) The deductions may be made from one or more payments of wages or earnings, but no one deduction may exceed 15 per cent of the remuneration from which it may be deducted;

(ii) no such deductions shall be made from any leave pay or leave bonus, payable under this Agreement, either to the employee or the Council;

(iii) no such deduction or deductions shall be made unless the employer, in writing, notifies the employee at the time of the first deduction, and the Council, within seven days of the first deduction, of the circumstances under which the overpayment was made, the amount thereof, the amount of the proposed deduction or deductions;

(h) with the written consent of the employee, deductions for subscriptions to a trade union which is party to this Agreement.

(i) any amount paid by an employer, compelled by law, ordinance or legal process to make payment on behalf of an employee;

(4) Where in any establishment or place, work is performed by employees organised in sets or teams, each employee shall be paid his earnings by the employer.

9. CLOSING OF ESTABLISHMENT ON AN ORDINARY WORKING DAY.

(1) Notwithstanding anything in this Agreement, an establishment may be closed during any period of work specified for that establishment in terms of subclause (2) of clause 26 of this part of the Agreement by mutual arrangement between the employer and not less than 75 per cent of his employees, where such an arrangement is come to for each specific closing of the establishment.

(2) Whenever an employee is absent from work resultant on the closing of the establishment by mutual arrangement in terms of subclause (1), a deduction *pro rata* for the hours not worked may be made from the amounts payable in terms of this Agreement.

(3) Having regard to the provisions of the Apprenticeship Act of 1944, as amended, the provisions of this clause shall not apply to apprentices.

(4) In respect of statutory or proclaimed public holidays other than New Year's Day, Good Friday, Ascension Day, Day of the Covenant and Christmas Day, on which employees are not required to work or not permitted to work by reason of the closing of the premises due to restriction of trading hours under any law, an amount equivalent to the normal remuneration for the shift ordinarily worked in the establishment concerned on that day, may be deducted.

10. INCENTIVE BONUS WORK.

Subject to the general conditions hereafter set out an employee may agree with his employer to work under a system of payment by result:

(i) The conditions contained in this Agreement relating to overtime, night shift work, and work on Sundays and certain public holidays shall apply and be calculated at the rate for that class of work scheduled in this Agreement.

(ii) An employee engaged on incentive bonus work shall be allowed a rest period of ten minutes at as near as possible to the middle of the morning and afternoon work periods, such rest periods to be reckoned as working time and paid for at the hourly rate for that class of work scheduled in this Agreement.

(iii) Incentive bonus rates shall be fixed by mutual agreement between the employer and the employee who is to perform the work, the shop steward to be consulted if desired by either of the parties.

(iv) In the event of a dispute on the incentive bonus rate and failing an arrangement being come to in settlement between the parties, the matter shall forthwith be referred by one or both of the aggrieved parties to the Council.

(v) Pending an arrangement being come to regarding the incentive bonus rate, or in the event of the incentive bonus rate being referred to the Council in terms of paragraph (iv), the employee shall proceed with the job in accordance with the incentive bonus rate allowed by the management.

(vi) 'n Aanpassing wat uit die Raad se beslissing voortvloei en wat ten gunste van die werknemer is, is op hom van toepassing met ingang van die datum waarop die saak na die Raad verwys is.

(vii) Daar moet vir tyd wat 'n werknemer weens abnormale omstandighede verhinder word om met sy werk aan te gaan maar wat daar tog van hom vereis word om hom vir werk gereed te hou, betaal word teen die loon wat vir daardie klas werk in hierdie Ooreenkoms ingelys is, en die voorwaardes soos in die Ooreenkoms vervat in verband met oortydwerk en nagskofwerk, geld waar dit van toepassing is. Die tyd wat 'n werknemer hom gereed hou vir werk, word nie by die berekening van die bonus-verdienste in ag geneem nie.

(viii) Vir verdragings wat normaalweg in die betrokke bedryfs- inrigting voorkom en wat in ag geneem is toe die aansporings- bonusloon bepaal is, word daar nie betaal nie.

(ix) In alle gevalle moet die werknemer, ongeag sy verdienste, die loon vir sy klas werk gewaarborg word vir die ure wat hy gewerk het.

(x) 'n Werknemer wat aansporingsbonuswerk verrig, moet op die gewone betaaldag van elke week besoldig word. Geen aansporingsbonusloon of basiese tyd kan, nadat hulle vasgestel is, verander word nie, behalwe om die volgende redes:—

(1) 'n Fout in die berekening deur een van die partye; of

(2) 'n verandering in die materiaal, produksiemiddels of produksiemetodes of die hoeveelhede; of

(3) 'n onderlinge reëling wat tussen die werkgever en die werknemer getref is op dieselfde wyse as dié waarop 'n nuwe prys gereël word.

(xi) Geen leerling of vakleerling mag vir aansporingsbonus- werk in diens geneem word nie.

11. TOELAES.

(A) *Reis- of verblyftoelaes.*—(1) Waar werk op 'n ander plek as die werkgever se bedryfsinrigting of die werknemer se gewone werkplek verrig word en die werknemer daardeur genoodsaak word om te reis, moet die werknemer wat gestuur word om sodanige werk te verrig, van tweedeklas-spoorwegvervoer, behalwe oor voorstedelike lyne, waarop hy in die eerste klas moet reis, of van geskikte vervoer na en van die werk voorsien word; met dien verstande dat derdeklas-spoorwegvervoer verskaf kan word in die geval van werknemers wie se werk onder Loon 8 tot en met 11 in hierdie Ooreenkoms ingelys is; en voorts met dien verstande dat hierdie subklousule nie op werknemers in die elektrotegniese aannemersafdeling van die Nywerheid, waar die aard van die werk vereis dat die werknemer ingevolge Wet No. 20 van 1939 in besit van 'n bedraderslisensie moet wees van toepassing is nie tensy die afstand tussen die werkgever se besigheidsplek en die werkplek meer as vyf myl is.

(2) Waar daar van 'n werknemer vereis word om ingevolge subklousule (1) te reis, moet hy teen die gewone loon betaal word vir die tyd wat gedurende gewone werkure deur die reis in beslag geneem word en teen die helfte van die loon vir die tyd wat buite die gewone werkure deur reise in beslag geneem word; met dien verstande dat, waar die werknemer sy eie vervoer ooreen- komstig 'n onderlinge reëling gebruik, hy minstens die ekwiva- lent van 'n tweedeklas-spoorwegkaartjie betaal moet word en daarbenewens 'n reistoelaes ingevolge hierdie subklousule moet ontvang ten opsigte van slegs daardie tydperk wat onder gewone omstandighede in beslag sou geneem gewees het as hy per spoor gereis het.

(3) 'n Werknemer moet vir etes en 'n bed betaal word as hy per trein reis.

(4) Waar 'n werkgever van sy werknemer vereis om, vanweë die feit dat hy op 'n ander plek as sy gewone werkplek moet werk, op 'n ander plek as sy gewone woonplek te woon, moet etes en huisvesting by die werk aan hom verskaf word of moet hy daarvoor betaal word. Waar geen hotel of ander geskikte huisvesting binne 'n redelike afstand van die werkplek af beskik- baar is nie en huisvesting op die terrein verskaf word, moet die werknemer 'n verblyftoelaes van minstens R1.25 per dag betaal word, en sodanige huisvesting moet 'n bed en 'n matras op die terrein insluit. Waar die werkgever etes op die terrein verskaf, word daar nie van hom vereis om 'n verblyftoelaes te betaal nie, maar die standaard van die etes wat verskaf word, moet eweredig wees aan die toelaes wat betaal sou gewees het. Werknemers wie se werk onder Loon 8 tot en met 11 in hierdie Ooreenkoms ingelys is, moet voorsien word van etes en huisvesting, en sodanige huisvesting moet slaapbanke insluit.

Die bepaling van hierdie subklousule is nie van toepassing nie in gevalle waar die werkgever en die werknemer onderling 'n skriftelike ooreenkoms aangegaan het dat die werknemer se woonplek na die nuwe werkplek verskuif is.

(5) Vir die toepassing van hierdie klousule word Saterdag en Sondag geag gewone werkdag te wees.

(vi) Any adjustment resulting from the Council's decision which is in favour of the employee shall be applicable to him as from the date on which the matter was referred to the Council.

(vii) Time during which an employee is abnormally prevented from proceeding with his work, shall, if the employee is required to stand by, be paid for at the rate for that class of work scheduled in this Agreement with Agreement conditions in respect of overtime and night shift when applicable. Time during which an employee is standing by shall not be taken into account in calculating bonus earnings.

(viii) No payment shall be made for delays which are normal in the establishment concerned and which have been considered when fixing the incentive bonus rate.

(ix) In all cases the employee shall be guaranteed the rate for his class of work, irrespective of earnings, for the hours worked.

(x) An employee working on incentive bonus work shall be paid on the normal pay day of each week. No incentive bonus rate or basic times, once established, may be altered except for the following reasons:—

(1) A mistake in the calculation of either side; or

(2) the material, means or method of production or the quantities are changed; or

(3) a mutual arrangement has been come to between the employer and the employee in the same way as a new price is arranged.

(xi) No learner or apprentice may be engaged on incentive bonus work.

11. ALLOWANCES.

(A) *Travelling or subsistence allowances.*—(1) Where work is done away from the employer's establishment or the employee's usual working place necessitating travelling, the employee sent to do such work shall be provided with second-class rail accommo- dation except over suburban lines, when the accommodation shall be first-class or suitable transport to and from the job; provided that third-class rail accommodation may be provided in the case of employees whose work is scheduled in this Agreement at Rates 8 to 11, inclusive; provided further that this subclause shall not apply to employees in the electrical contracting section of the Industry, the nature of whose work require the possession of a wireman's licence in terms of Act No. 20 of 1939, unless the distance from the employer's place of business to the job is more than five miles.

(2) Where an employee is required to travel in terms of sub- clause (1) he shall be paid at ordinary rates for the time occupied in travelling, during ordinary hours of work and at half rates for the time occupied in travelling outside of ordinary hours of work, provided that where by mutual arrangement, the employee uses his own transport, he shall be paid not less than the equivalent second-class rail fare, and shall in addition be paid the travelling allowance in terms of this subclause in respect of that period only which would ordinarily have been taken had he travelled by rail.

(3) An employee shall be paid for meals and bed if he travels by train.

(4) Where an employee by reason of his employment away from his usual working place is required by his employer to live away from his usual domicile, board and lodging shall be paid or provided on the job. Where no hotel or other suitable accommodation is available within a reasonable distance of the working place and accommodation is supplied on site, the employee shall be paid a subsistence allowance of not less than R1.25 per day, and such accommodation shall include a bed and mattress on site. Where board is supplied by the employer on site he shall not be required to pay a subsistence allowance but the standard of meals provided shall be commensurate with the allowance that would have been paid. Employees whose work is scheduled in this Agreement at Rates 8 to 11 inclusive shall be provided with board and lodging accommodation which shall include sleeping bunks.

The provision of this subclause shall not apply where it has been mutually agreed, in writing, between the employer and the employee that the employee's place of domicile has changed to that of the new working place.

(5) For the purpose of this clause Saturday and Sunday shall be treated as ordinary working days.

(6) Wanneer die diens van 'n werknemer beëindig word terwyl hy, volgens die vereiste van die werkgewer, op 'n ander plek as sy gewone woonplek werksaam is, moet die spoorwegvervoer soos in subklousule (1) gespesifiseer of ander geskikte vervoer na sy woonplek aan hom verskaf word.

(7) Ondanks bostaande bepalings, is onderstaande spesiale bepalings van toepassing in gevalle waar 'n werknemer in diens geneem word op die bepaalde terrein of werkplek waar die taak onderneem word:—

(a) Ingeval die werkgewer nie meer die dienste van die werknemer vir die betrokke taak nodig het nie maar bereid is om dieselfde werknemer vir 'n ander taak op 'n ander plek in diens te neem, moet die werkgewer—

(i) die werknemer skriftelik in kennis stel dat ander werk op 'n ander plek beskikbaar is;

(ii) by voltooiing van een maand diens of by voltooiing van die taak, wat ook al die eerste mag plaasvind, die koste van die spoorwegvervoer vir die reis wat onderneem is op die grondslag soos in subklousule (A) (1) van hierdie klousule uiteengesit, aan 'n werknemer terugbetaal wanneer hy hom vir diens ingevolge subparagraaf (i) aanmeld.

(b) Ingeval 'n werkgewer versuim om ingevolge subparagraaf (i) kennis te gee maar nogtans die werknemer binne 'n tydperk van een maand op 'n ander plek in diens neem, is die werknemer geregtig op die terugbetaling genoem in subklousule (A) (2).

(B) *Lykhuistoelae.*—Wanneer 'n werknemer werk verrig in 'n lykhuis of koelkamer verbonde aan 'n begrafnisondernemer se inrigting, is hy, mits sodanige lykhuis of koelkamer vir sy gewone doel gebruik word, benewens enige ander besoldiging waarop hy kragtens hierdie Ooreenkoms geregtig is, geregtig op 'n bedrag van R1 ten opsigte van elke inrigting waarin hy werk; met dien verstande egter dat, wanneer die uitvoering van sy werk dit van hom vereis om op dieselfde dag as dié waarop die werk begin is, na 'n inrigting terug te keer, hy nie ten opsigte van sodanige herbesoek op 'n verdere toelae geregtig is nie.

(C) *Toelae vir buitengewone vuil werk* (vir "buitengewone vuil werk" soos in hierdie Ooreenkoms omskryf):—

(1) Wanneer daar van 'n werknemer (uitgesonderd 'n werknemer wat uitdruklik as 'n skoonmaker in diens geneem is) vereis word om buitengewone vuil werk te verrig, moet daar benewens enige ander besoldiging waarop hy kragtens hierdie Ooreenkoms geregtig is, aan hom 'n toelae van 20 sent per skof of 'n gedeelte van 'n skof betaal word.

(2) Waar 'n werknemer al die ure van 'n gewone skof aan buitengewone vuil werk bestee het, moet hy, wanneer hy vir minstens vier uur aan buitengewone vuil werk oortyd werk, 'n verdere 20 sent betaal word.

(D) *Hoogtetoelae.*—Wanneer 'n ander werknemer as 'n werknemer wat uitdruklik vir sodanige werk in diens geneem is, werk op skepe en/of drywende vaartuie op 'n hoogte van meer as 20 voet bokant die vlak van die boonste dek verrig, afgesien daarvan of sodanige skepe of vaartuie op die water dryf of in 'n droogdok is, en/of sodanige werk aan die buitekant van bestaande geboue en/of bouwerke verrig bokant 'n onversperde val van 20 voet, wat die gebruik van 'n hangsteier, bootsmanstoel of dakskuipladder vereis, is hy, benewens enige ander besoldiging waarop hy kragtens hierdie Ooreenkoms geregtig is, geregtig op 'n bedrag van 8 persent van sy basiese uurloon ten opsigte van elke uur of gedeelte van 'n uur wat hy sodanige werk verrig.

12. DIENSBEÏNDIGING.

(1) Die werkgewer kennis gee die werknemer moet minstens een volle werkdag vooraf kennis gee van die beëindiging van 'n dienskontrak; met dien verstande dat die volgende nie hierdeur geraak word nie:—

(a) Die reg van 'n werkgewer of 'n werknemer om 'n dienskontrak om 'n regseldige rede sonder kennisgewing te beëindig;

(b) 'n ooreenkoms tussen 'n werkgewer en 'n werknemer waarby voorsiening gemaak word vir 'n langer kennisgewingstermyn as een volle werkdag;

en voorts met dien verstande dat 'n werkgewer aan 'n werknemer loon vir en in plaas van die voorgeskrewe of ooreengekome kennisgewingstermyn kan betaal.

(2) Wanneer die dienskontrak na 'n kennisgewing van een volle werkdag beëindig kan word en die werknemer versuim om sodanige kennis te gee of gedurende sodanige kennisgewingstermyn te werk, kan die werkgewer die loon vir die ure van 'n gewone skof in die betrokke bedryfsinrigting aftrek.

(3) Vir die toepassing van hierdie klousule word Saterdag nie geag 'n volle werkdag te wees nie. Kennis van die beëindiging van 'n dienskontrak by uitskeityd op 'n Saterdag moet voor 12-uur middag op Vrydag gegee word.

(6) Whenever employment terminates while, at the requirement of the employer, an employee is working away from his usual place of domicile, he shall be entitled to be provided with the rail accommodation specified in subclause (1) to his place of domicile or suitable transport thereto.

(7) Notwithstanding the aforementioned, the following special provisions shall apply in cases where an employee is engaged on the particular site or working place of the job being undertaken:—

(a) In the event of the employer no longer requiring the services of the employee on the job in question, but being prepared to employ the same employee on another job at a different place, the employer shall—

(i) advise the employee, in writing, that further employment is available at a different place;

(ii) at the completion of one month of employment or the completion of the job, whichever is the sooner, refund to an employee presenting himself for employment in terms of subparagraph (i) the cost of rail accommodation for the journey undertaken on the basis set out in subclause (A) (1) of this clause;

(b) in the event of an employer failing to give notification in terms of subparagraph (i), but nevertheless re-employing the employee within a period of one month at a different place, the employee shall be entitled to the refund set out in subclause (A) (2).

(B) *Mortuary allowance.*—When an employee performs work in a mortuary or cold chamber attached to an undertaker's establishment, provided that such mortuary or cold chamber is being used for its normal purpose, he shall be entitled, in addition to any other remuneration to which he is entitled in terms of this Agreement to an amount of R1 in respect of each establishment worked in; provided however, that when the execution of his work requires him to return to any establishment on the same day as the work was commenced, he shall not be entitled to any further allowance in respect of such return visit.

(C) *Abnormally dirty work allowance* (for "abnormally dirty work" as in this Agreement defined):—

(1) Where an employee (other than an employee expressly engaged as a cleaner) is required to work on abnormally dirty work, he shall be paid an allowance in addition to any other remuneration to which he is entitled under this Agreement of 20 cents per shift or part thereof.

(2) Where an employee has completed the hours of an ordinary shift on abnormally dirty work, he shall, when he works overtime on abnormally dirty work for not less than four hours, be paid a further 20 cents.

(D) *Height allowance.*—When an employee other than an employee expressly engaged for such work performs work on ships and/or floating vessels, whether afloat or dry, at a height of more than 20 feet above top deck level and/or performs such work on the outside of existing buildings and/or structures above a clear fall of 20 feet as requires the use of a swinging scaffold, boatswain's chair or roof extension ladder, he shall be entitled in addition to any other remuneration to which he is entitled in terms of this Agreement to an amount of 8 per cent of his basic hourly rate, in respect of each hour or part of an hour during which he is so employed.

12. TERMINATION OF EMPLOYMENT.

(1) Not less than one clear working day's notice shall be given by the employer or employee to terminate a contract of service; provided that this shall not affect—

(a) the right of an employer or employee to terminate a contract of service without notice for any good cause recognised by law as sufficient;

(b) any agreement between an employer and employee providing for a longer period of notice than one clear working day;

and further provided that an employer may pay to an employee wages for and in lieu of the prescribed or agreed period of notice.

(2) Whenever the contract of service is terminable by one clear working day's notice and the employee fails to give the notice or work such notice period, the employer may deduct the wages for the hours of an ordinary shift in the establishment concerned.

(3) For the purpose of this clause, Saturday shall not be considered as a clear working day. Notice to terminate a contract of service at finishing time on Saturday shall be given prior to midday on Friday.

13. VERLOFBESOLDIGING.

(1) Behalwe in die geval van werknemers wat aansporingsbonuswerk verrig, word die verlofbetalings waarvoor daar in hierdie klousule voorsiening gemaak word, bereken teen die uurloon wat die werknemer ontvang op die laaste dag van elke maand diens of die uurloon wat die werknemer ontvang op die datum van diensbeëindiging.

(2) Die verlofbesoldiging van werknemers wat aansporingsbonuswerk verrig, moet bereken word volgens die gemiddelde weeklikse verdienste, uitgesonderd oortydverdienste, oor die laaste drie maande wat hulle werklik aan aansporingsbonuswerk gewerk het voordat die verlof aan hulle verskuldig geword het of voordat hul diens beëindig is of, as die tydperk korter as drie maande is, die gemiddelde weeklikse verdienste oor die getal weke werklik gewerk gedurende sodanige korter tydperk.

(3) Elke werknemer is kragtens hierdie Ooreenkoms op drie agtereenvolgende weke verlof met besoldiging geregtig op die volgende voorwaardes:—

(a) Die kwalifikasie vir die verlof met besoldiging (afgesien daarvan of die werknemer vir een of meer werkgewers gewerk het) is 291 skofte, oortydwerk uitgesonderd, werklik gewerk op 'n grondslag van ses werkdae per week, of 242 skofte, oortydwerk uitgesonderd, werklik gewerk op 'n grondslag van vyf werkdae per week; met dien verstande dat—

(i) behoudens die bepaling van paragraaf (ii) hiervan, diens by dieselfde werkgewer vir minder as 30 skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of 25 skofte op 'n grondslag van vyf werkdae per week, na gelang van die geval, nie vir verlof met besoldiging tel nie; met dien verstande dat 'n werknemer wie se diens deur die werkgewer beëindig word nadat hy 18 skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of 15 skofte op 'n grondslag van vyf werkdae per week, na gelang van die geval, gewerk het, vir die doeleindes van verlof met besoldiging gekrediteer moet word met die getal skofte wat hy werklik gewerk het;

(ii) waar 'n werknemer se diens ooreenkomstig (i) hiervan onderbreek word en hy weer by dieselfde werkgewer diens aanvaar, hy vir die doeleindes van verlof met besoldiging gekrediteer moet word met die totale getal skofte by sodanige werkgewer gewerk, mits hy nie intussen vir 'n ander werkgewer gewerk het nie;

(iii) tydperke van afwesigheid weens siekte, wat altesaam hoogstens 52 skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of 43 skofte op 'n grondslag van vyf werkdae per week, na gelang van die geval, in 'n bepaalde kwalifiseertydperk vir verlof met besoldiging behoort, vir verlof met besoldiging moet tel; met dien verstande dat 'n werkgewer daarop geregtig is om van die werknemer 'n doktersertifikaat te vereis as bewys van die oorsaak van sy afwesigheid. Tydperke van afwesigheid weens 'n ongeval wat ontstaan het uit en in die loop van die werknemer se diens, tel vir verlofdoeleindes as sodanige ongeval erken is as 'n ongeval binne die bestek van die Ongevallewet, 1947, en die tydperke van afwesigheid wat vir doeleindes van verlof met besoldiging tel, is die tydperke van werkongeskiktheid wat ooreenkomstig genoemde Wet erken word;

(iv) 'n werknemer wat sonder 'n grondige rede wat vir sy werkgewer aanneemlik is, van sy werk af wegbly, ten opsigte van elke skof wat hy gedurende sodanige afwesigheid nie werk nie, vyf skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of vier en een-sesde skofte op 'n grondslag van vyf werkdae per week, na gelang van die geval, wat hy ter kwalifisering vir sy verlof met besoldiging gewerk het, maar hoogstens 30 skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of 25 skofte op 'n grondslag van vyf werkdae per week, na gelang van die geval, in een kwalifiseertydperk vir verlof met besoldiging verbeur mits die werkgewer binne sewe dae na die beëindiging van sodanige afwesigheid die Raad skriftelik van sodanige afwesigheid in kennis stel;

(v) tydperke van afwesigheid met die addisionele week verlof of ophopings daarvan, waarvoor daar in klousule 14 van hierdie Deel van die Ooreenkoms voorsiening gemaak word, vir doeleindes van verlof met besoldiging tel in die mate dat die getal skofte wat die betrokke werknemer gewoonlik gedurende sodanige tydperke sou gewerk het, in aanmerking geneem word.

(b) Die verloftydperk moet uit een ononderbroke tydperk bestaan en vier naweke insluit.

(c) Indien Nuwejaarsdag, Goeie Vrydag, Hemelvaartsdag, Geloftedag of Kersdag binne die tydperk van verlof met besoldiging val, moet die verloftydperk ten opsigte van elke sodanige dag verleng word met een dag met volle besoldiging.

(d) Indien 'n werknemer van wie sy werkgewer vereis dat hy op 'n ander plek as sy gewone woonplek moet werk, op die punt staan om sy verlof met besoldiging te neem, begin en eindig sodanige verlof op die woonplek van daardie werknemer, mits die werknemer nie sy woonplek terugkeer.

13. HOLIDAY PAY.

(1) Except in the case of employees employed on incentive bonus work, leave payments provided for in this clause shall be computed at the hourly rate of which the employee is in receipt on the last day of each month of employment or at the hourly rate of which the employee is in receipt of on the date of termination of employment.

(2) Leave payments of employees employed on incentive bonus work shall be computed on the average weekly earning exclusive of overtime over the last three months actually worked on incentive bonus work prior to the leave becoming due, or to termination of employment, or if the period be less than three months, then such lesser period, over the number of weeks actually worked.

(3) Each employee shall be entitled under this Agreement to three consecutive weeks' paid leave subject to the following conditions:—

(a) The qualification for the paid leave (whether worked for one or more employers) shall be 291 shifts, exclusive of overtime, actually worked on a six-day week basis, or, 242 shifts, exclusive of overtime, actually worked on a five-day week basis; provided that—

(i) subject to paragraph (ii) hereof, employment with the same employer for less than 30 shifts on a six-day week basis, or 25 shifts on a five-day week basis, as the case may be, shall not count for the paid leave; provided that an employee whose employment is terminated by the employer after working 18 shifts on a six-day week basis or 15 shifts on a five-day week basis, as the case may be, shall be credited for purposes of the paid leave with the number of shifts actually worked;

(ii) where an employee's service is broken in terms of (i) hereof and he resumes work for the same employer he shall be credited for the purposes of the paid leave with the total number of shifts worked with such employer; provided he does not work for another employer in the interim;

(iii) periods of absence on account of sickness aggregating not more than 52 shifts on a six-day week basis or 43 shifts on a five-day week basis, as the case may be in any one qualifying period for paid leave, shall count for the paid leave, provided that an employer shall be entitled to call upon the employee for a medical certificate in proof of cause of absence. Periods of absence on account of an accident arising out of and in the course of the employee's employment shall count for leave purposes if such accident has been admitted as falling within the provisions of the Workmen's Compensation Act, 1947, and the periods of absence counting for purposes of the paid leave shall be the period of disablement admitted by the said Act;

(iv) subject to notification of such absence being given by the employer, in writing, to the Council within seven days of the termination of such absence, any employee who absents himself from work without adequate reason satisfactory to his employer shall, in respect of each shift lost by him during such absence, forfeit five shifts on a six-day week basis or four and one-sixth on a five-day week basis, as the case may be, worked towards his paid leave qualifications, with a maximum penalty in any one qualifying period for paid leave of 30 shifts on a six-day week basis or 25 shifts on a five-day week basis as the case may be;

(v) periods of absence on the additional week's leave or accumulations thereof provided for in clause 14 of this part of the Agreement shall count for purposes of the paid leave to the extent of the number of shifts which would normally have been worked during those periods by the employee concerned.

(b) The leave period shall include four weekends and be for one unbroken period.

(c) Should New Year's Day, Good Friday, Ascension Day, the Day of the Covenant or Christmas Day fall within the period of paid leave, the leave period shall be extended by one day with full pay for each such day.

(d) Should an employee who is required by his employer to work away from his usual place of domicile be about to take his paid leave, the leave shall, provided the employee returns to his place of domicile, commence and terminate at the place of domicile of that employee.

(e) 'n Werknemer moet binne een maand vanaf die datum waarop hy op verlof geregtig geword het, aansoek daarom doen.

(f) Die werkgever moet die verlof so verleen dat dit begin binne 'n tydperk van vier maande vanaf die datum waarop die werknemer daarop geregtig geword het.

(g) 'n Werknemer is geregtig op sy verlof en moet dit neem binne 'n tydperk van vier maande vanaf die datum waarop hy daarop geregtig geword het, tensy die Raad vrystelling verleen.

(h) Geen werknemer mag gedurende sy verloftydperk enige diens vir gewin verrig nie.

(4) (a) Wanneer 'n werknemer op die punt staan om sy verlof te neem, moet die geld wat vir die doel van sodanige verlof aan hom betaalbaar is, gedurende die voorgeskrewe ure by die kantore van die Nywerheidsraad aan hom betaal word wanneer hy ophou om te werk met die doel om met verlof te gaan.

(b) Die werkgever moet, wanneer die werknemer met jaarlikse verlof gaan, aan die Raad 'n verlofbewys, opgestel in 'n vorm wat vir die Raad aanneemlik is en wat vir verifikasiedoeleindes die handtekening van die werknemer dra, aan die Raad stuur. Sodanige bewys moet die bedrae meld wat ingevolge subklousule (5) van hierdie klousule aan die Raad gestuur is.

(5) Die werkgever moet voor of op die vyfde dag of, as sodanige dag op 'n Sondag of openbare vakansiedag val, die sesde dag van elke kalendermaand die bedrag van die verlofbesoldiging, bereken soos bepaal in subklousule (1) of (2), na gelang van die geval, wat elke werknemer toegeval het ten opsigte van sy diens gedurende die vorige maand, aan die Raad stuur, en die bedrag aldus aangestuur, moet bestaan uit die totaal van die bedrae wat toegeval sou gewees het as die bedrae elke betaaldag van die betrokke maand aangestuur was, afgesien daarvan dat die besoldiging wat op een van die betaaldae betaal is, miskien ten opsigte was van werk wat gedurende 'n ander maand verrig is.

Die geldsending moet vergesel gaan van 'n staat in 'n vorm wat deur die Raad goedgekeur is.

(6) Wanneer die diens van 'n werknemer beëindig word voordat hy kragtens subklousule (3) van hierdie klousule op verlof met besoldiging geregtig geword het, moet hy gekrediteer word met die getal skofte wat hy gewerk het, en die werkgever moet, wanneer sodanige werknemer sy diens verlaat, 'n bewys waarin die getal skofte wat hy vir verlofdoeleindes gewerk het en die bedrag van die verlofbesoldiging waarop hy geregtig is, gemeld word, aan hom uitreik en onmiddellik die saldo van die verlofbesoldiging waarop die werknemer geregtig is en wat nie alreeds ingevolge subklousule (5) aangestuur is nie, aan die Raad stuur.

(7) Wanneer 'n werknemer te sterwe kom of in die loop van sy werk ongeskik raak om met sy werk voort te gaan, is die bedrag wat ten opsigte van verlofbesoldiging verskuldig is, aan sy boedel of aan hom, na gelang van die geval, betaalbaar.

(8) (a) Na verloop van minstens 49 weke, gereken vanaf die datum waarop die dienstydkerf wat deur die bewys gedek word, begin het, is 'n werknemer wat ingevolge subklousule (6) van hierdie klousule van sodanige bewys voorsien is en wat dokumentêre bewys lewer dat hy nie meer in die Nywerheid werksaam is nie, behoudens paragraaf (b) van hierdie subklousule, by voorlegging van die bewys aan die Raad geregtig op die betaling van enige onbetaalde saldo wat in die boeke van die Raad in sy krediet staan.

(b) 'n Bewysstuk wat ingevolge subklousule (6) van hierdie klousule aan 'n werknemer uitgereik is, is geldig vir 'n tydperk van twee jaar vanaf die datum van die laaste skof wat sodanige werknemer gewerk het, en bedrae waarmee 'n werknemer in die boeke van die Raad gekrediteer is, val by die verstryking van sodanige tydperk die Raad toe. Bedrae wat die Raad aldus toeval, moet gestort word in 'n fonds wat as die "Trustfonds-voorskotfonds" bekend staan en waaruit die Raad geheel en al na sy goedvinde—

(aa) die geldekwivalent van die verlof met besoldiging waarop werknemers geregtig is en wat ingevolge subklousule (6) van hierdie klousule aan die Raad gestuur moet word en/of die geldekwivalent van die vakansiebonus waarop hulle geregtig is en wat ingevolge klousule 15 van hierdie Deel van die Ooreenkoms aan die Raad gestuur moet word, na gelang van die geval, aan sodanige werknemers kan voorskiet; of

(bb) die hele of 'n gedeelte van die geldekwivalent van verlofbesoldiging en/of verlofbonus waarop die werknemers geregtig is, aan hulle kan betaal in gevalle waar sodanige gelde of 'n gedeelte daarvan andersins vir die werknemers verlore sou raak vanweë die insolvensie of likwidasië van 'n werkgever; met dien verstande dat—

(i) bedrae wat die Raad ingevolge paragraaf (b) van hierdie subklousule toeval en wat die Raad beskou as te veel vir 'n toereikende reserwe in die Trustfonds-voorskotfonds, in die fondse van die Raad gestort kan word, maar dat sodanige bedrae nie in die Trustfonds-voorskotfonds of die fondse van die Raad gestort mag word nie totdat 'n verdere tydperk van

(e) Application for the leave shall be made by an employee within one month of the date he becomes entitled thereto.

(f) The leave shall be granted by the employer so as to commence within a period of four months of due date.

(g) An employee shall be entitled to and shall take his leave within a period of four months from due date, unless exemption be granted by the Council.

(h) No employee shall engage in any employment for gain during the period of his leave.

(4) (a) When an employee is about to take his leave the moneys payable to him for the purpose of such leave shall be paid to him on his ceasing work to go on leave at the offices of the Industrial Council during the prescribed hours.

(b) The employer shall at the time that the employee proceeds on annual leave forward to the Council a leave voucher drawn up in a form acceptable to the Council and bearing the employee's signature for verification purposes. The voucher shall set forth the amounts which have been remitted to the Council in terms of subclause (5) of this clause.

(5) Not later than the fifth day, or if such day be a Sunday or public holiday, the sixth day of each calendar month the employer shall remit to the Council the amount of leave pay computed in the manner provided for in subclause (1) or (2), as the case may be, which had accrued to each employee in respect of employment during the previous month and the amount so remitted shall be the total of the amounts which would have accrued had the amounts been remitted on each pay day of the month concerned, notwithstanding that the remuneration paid on one of the pay days may have been in respect of work performed during another month.

The remittance shall be accompanied by a statement in a form approved of by the Council.

(6) When the employment of an employee terminates before he becomes entitled to paid leave in terms of subclause (3) of this clause he shall be credited with the number of shifts he has worked and the employer shall furnish him at the time he leaves his service with a voucher setting out the number of shifts counting for leave purposes which he has worked, and the amount of leave pay to which he is entitled and immediately remit to the Council the balance, which has not already been remitted in terms of subclause (5) of the leave payments to which the employee is entitled.

(7) When an employee dies or is in the course of his work incapacitated from continuing at his trade, the amount which is due in respect of leave pay shall be payable to his estate or himself, as the case may be.

(8) (a) After not less than 49 weeks have elapsed reckoned from the date upon which the period of employment covered by the voucher commenced, any employee who has been furnished with a voucher in terms of subclause (6) of this clause and who produces documentary evidence that he is no longer employed in the industry, shall be entitled, subject to paragraph (b) of this subclause, on presenting the voucher to the Council, to payment thereon of any unpaid balance standing to his credit on the books of the Council.

(b) Any voucher issued to an employee in terms of subclause (6) of this clause shall be valid for a period of two years from the date of the last shift worked by such employee, and amounts standing to the credit of an employee in the books of the Council shall, on the expiration of such period accrue to the Council. Amounts so accruing to the Council shall be credited to a Fund designated "The Trust Fund Advances Fund" from which the Council in its absolute discretion may—

(aa) advance to employees the money equivalent to the paid leave entitlement forwardable to the Council in terms of subclause (6) of this clause and/or the money equivalent of the holiday bonus entitlement forwardable to the Council in terms of clause 15 of this part of the Agreement, as the case may be; or

(bb) pay to employees in whole or in part the money equivalent of any paid leave and/or leave bonus entitlement in cases where such moneys or part thereof would otherwise be lost to employees by reason of the insolvency or liquidation of any employer, provided—

(i) that any amounts accruing to the Council in terms of paragraph (b) of this subclause as the Council may regard as being in excess of a sufficient reserve in the Trust Fund Advances Fund may be accrued to the Council funds, but shall not be accrued to the Trust Fund Advances Fund or the Council funds until a further period of six months has elapsed

ses maande na die verstryking van die tydperk van twee jaar verloop het en dat eise wat gedurende sodanige tydperk van ses maande ingedien word, deur die Raad betaal moet word; en

(ii) Die Raad enige eis wat 'n werknemer na die verstryking van sodanige tydperk van ses maande mag indien, moet oorweeg en na sy goedvinde 'n *ex gratia*-bedrag uit die Trustfonds-voorskotfonds (of uit dié bedrae wat die fondse van die Raad toegeval het—ingeval die Trustfonds-voorskotfonds uitgeput is) aan werknemers soos hierin bedoel, kan betaal.

(9) Behoudens andersluidende bepalings hierin vervat, word diens vir die toepassing van hierdie klousule geag te begin op die datum waarop 'n werknemer by die werkgever in diens tree of die datum waarop hy laas op verlof met besoldiging geregtig geword het, naamlik die jongste datum, en omvat sodanige diens hoogstens vier maande van 'n bepaalde ononderbroke tydperk van militêre opleiding wat 'n werknemer ingevolge die Verdedigingswet, 1957, ondergaan.

(10) Die Raad kan wederkerige reëlings vir die uitruiling van verlobbewyse met enige ander nywerheid tref ter wille van werknemers wat die Nywerheid verlaat.

13 bis. JAARLIKSE SLUITING.

(1) Behoudens die bepalings van subklousules (2) en (3) van hierdie klousule, moet elke werkgever wat die bedryfsinrigting of 'n afdeling daarvan jaarliks ooreenkomstig die bepalings van hierdie klousule wil sluit, minstens nege maande voor die voorgenome sluiting van die bedryfsinrigting of 'n afdeling daarvan, na gelang van die geval, by die Raad aansoek doen om toestemming en eers sodanige toestemming van die Raad verkry voordat hy uitvoering aan hierdie bepalings van die Ooreenkoms gee.

(2) Werkgevers wat voor die inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms hul bedryfsinrigtings of 'n gedeelte daarvan jaarliks gesluit het vir die doel van verlof met besoldiging, word geag hul bedryfsinrigtings of 'n gedeelte daarvan nog jaarliks te sluit, en daar word nie van hulle vereis om die Raad van sodanige reëling in kennis te stel nie.

(3) Elke werkgever wat na die inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms tot die Nywerheid toetree, moet binne een maand nadat hy met sy werksaamhede begin het, die Raad in kennis stel of hy hom aan die verlobbepalings van die Ooreenkoms of aan die alternatiewe jaarlikse sluiting sal hou.

(4) Waar die werkgever hom aan 'n jaarlikse sluiting hou, moet die bedryfsinrigting (of 'n afdeling daarvan, na gelang van die geval) gesluit word vir dié ononderbroke tydperk wat die werknemers wat vir verlof met besoldiging ingevolge subklousule (3) van klousule 13 van hierdie Deel van die Ooreenkoms gekwalifiseer het, in staat sal stel om hul volle verlof, verleng met enige dae wat ingevolge paragraaf (c) van subklousule (3) van genoemde klousule 13 bygevoeg moet word, met besoldiging, te neem, en die tydperk van die sluiting moet, sover doenlik, in elke tydperk van 12 maande binne dieselfde datums val.

(5) 'n Werknemer wat op die datum van die sluiting van 'n bedryfsinrigting ingevolge subklousule (4) nie op die volle tydperk van verlof met besoldiging soos in subklousule (3) van klousule 13 van hierdie Deel van die Ooreenkoms voorgeskryf, geregtig is nie, moet dié deel van die verlobbesoldiging en die verlobbonus wat in klousule 15 van hierdie Deel van die Ooreenkoms bedoel word, betaal word wat eweredig is aan die kwalifikasie vir die verlof met besoldiging wat hy op die datum van die sluiting van die bedryfsinrigting voltooi het, en 'n werknemer wie se verlof met besoldiging by klousule 1 van Deel II van die Ooreenkoms gereguleer word, moet insgelyks dié deel van die verlobbesoldiging betaal word wat eweredig is aan die kwalifikasie vir die verlof met besoldiging soos in daardie klousule voorgeskryf.

In alle gevalle soos in hierdie subklousule bedoel, word die diens van 'n werknemer wat aldus geraak word, vir die doeleindes van sy kwalifisering vir sy volgende verlof met besoldiging geag te begin op die datum waarop die bedryfsinrigting (of 'n afdeling daarvan, na gelang van die geval) weer open.

(6) Niks hierin vervat, mag die uitwerking hê dat dit 'n werkgever belet om van die dienste van werknemers vir noodsaaklike werk gedurende die tydperk van die sluiting gebruik te maak nie; met dien verstande dat die name van die werknemers wie se dienste vir noodsaaklike werk (uitgesonderd onderhoudswerk soos hierin onderskryf) vereis word en die redes daarvoor minstens een maand voordat die werknemers se dienste vereis word, aan die Raad bekendgemaak word; en voorts met dien verstande dat alle sodanige werknemers wie se dienste gedurende die sluitingstydperk behou word, hul verlof met betaling verleen moet word ooreenkomstig die res van die bepalings van hierdie Ooreenkoms wat op verlof met besoldiging betrekking het. "Onderhoudswerk", soos hierin bedoel, beteken en word beperk tot dringende onderhouds- of herstelwerk in verband met 'n werkgever se eie installasie en/of masjinerie.

after the expiration of the two-year period and any claims presented during such six-month period shall be paid by the Council; and

(ii) the Council shall consider any claim that may be made by any employee after the expiration of such six-month period, and may in its discretion make *ex gratia* payment from the Trust Fund Advances Fund (or from such amounts accrued to Council funds in the event of the depletion of the Trust Fund Advances Fund) to such employees as are referred to herein.

(9) Except as otherwise provided herein, employment for the purpose of this clause shall be deemed to commence from the date on which an employee enters the employer's service, or, whichever is the later, the date on which he last became entitled to the paid leave, and includes not more than four (4) months of any one unbroken period of military training which an employee undergoes in pursuance of the Defence Act, 1957.

(10) The Council may make reciprocal arrangements with any other industry for the interchange of leave vouchers to the benefit of employees leaving the Industry.

13 bis. ANNUAL SHUT-DOWN.

(1) Except as provided for in subclauses (2) and (3) of this clause, every employer who wishes to observe an annual shut-down of the establishment or department thereof in terms of the provisions of this clause shall apply to the Council at least nine (9) months in advance of the intended shut-down in the establishment or department thereof, as the case may be, and shall have first obtained the consent of the Council before implementing these provisions of the Agreement.

(2) Employers who were observing an annual shut-down arrangement for the purpose of the paid holiday prior to the coming into operation of this Agreement shall be deemed to be observing an annual shut-down and are not required to advise the Council of the observance of that arrangement.

(3) Every employer entering the industry after the commencing date of this Agreement shall, within one month of commencing operation, advise the Council whether the holiday provisions of the Agreement or alternatively an annual shut-down will be observed.

(4) Where an annual shut-down is to be observed the establishment (or department as the case may be) shall be closed for such unbroken period as will enable employees who have qualified for a paid holiday in terms of subclause (3) of clause 13 of this part of the Agreement to take their full paid holiday extended by any days that must be added in terms of paragraph (c) of subclause (3) of the said clause 13 and the period of the closure shall, as near as practicable, fall between the same dates in each twelve-month period.

(5) Any employee who at the date of closing of an establishment in terms of subclause (4) is not entitled to the full period of the paid holiday prescribed in subclause (3) of clause 13 of this part of the Agreement shall be paid holiday pay and the holiday bonus referred to in clause 15 of this part of the Agreement proportionate to the qualification for the paid holiday completed at the date of the closing of the establishment, and any employee whose paid holiday is regulated by clause 1 of Part II of the Agreement shall likewise be paid holiday pay proportionate to the qualification for the paid holiday as set out in that clause.

In any such case as is referred to in this subclause the employment of any employee thus affected shall be deemed to commence from the date of re-opening of the establishment (or department as the case may be) for the purpose of his qualification for his next paid holiday.

(6) Nothing herein contained shall operate to preclude an employer from employing the services of employees required for essential work during the period of the shut-down, provided that the names of the employees whose services are required for essential work (other than maintenance work as herein defined) and the reasons therefor shall be notified to the Council at least one month in advance of the employees' services being required and provided further that any such employees whose services are retained during the period of the shut-down shall be given their paid holiday in conformity with the remaining provisions of the Agreement relating to paid holidays. "Maintenance work" referred to herein means and shall be limited to urgent maintenance or repair work in connection with an employer's own plant and/or machinery.

(7) Waar 'n werknemer sy bedryfsinrigting jaarliks sluit, moet hy nege maande voor die datum van die sluiting 'n kennisgewing in die bedryfsinrigting vertoon wat die datum van die eersvolgende jaarlikse sluiting meld.

(8) 'n Werknemer wat verkies om sy bedryfsinrigting jaarliks te sluit, is verplig om met daardie reëling vol te hou en mag nie daarvan afwyk nie tensy hy sy werknemers ten minste 12 maande vooraf kennis gee van sy voorneme om van sodanige reëling af te wyk en tensy hy die toestemming van die Raad vir die voorgestelde verandering verkry.

14. ADDISIONELE VERLOFBESOLDIGING.

(1) 'n Werknemer wat na die inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms vir sy tiende of daaropvolgende agtereenvolgende verlof met besoldiging kwalifiseer uit hoofde van sy ononderbroke diens by dieselfde werkgever, soos in klousule 13 (3) van Deel I van hierdie Ooreenkoms bepaal, is behoudens die bepalings van subklousule (3) hiervan, op daardie datum en elke jaar daarna, terwyl hy in die diens van dieselfde werkgever is, geregtig op 'n ekstra week verlof met besoldiging, wat verleë moet word soos dit die werkgever pas, of op die ekwivalente waarde daarvan; met dien verstande dat die werkgever en die werknemer onderling ooreen kan kom dat—

(i) die verlof met besoldiging soos in klousule 13 (3) van hierdie Deel van die Ooreenkoms bedoel, met 'n ekstra week verleng word; of

(ii) die ekstra week verlof van die kwalifiseerjaar af uitgestel en deur die werknemer opgehoop kan word totdat hy vir drie sodanige ekstra weke verlof met besoldiging kwalifiseer.

(2) Wanneer die werkgever en die werknemer tot 'n ooreenkoms geraak soos in subklousule (1) (ii) bepaal en die werknemer vir drie sodanige ekstra weke verlof met besoldiging (hieronder die "opgehoopte verlof" genoem) gekwalifiseer het, moet die werknemer die opgehoopte verlof neem wanneer die verlof met besoldiging waarvoor daar in klousule 13 (3) van hierdie Deel van die Ooreenkoms voorsiening gemaak word, aan hom verleë word, en hy dit neem, tensy—soos wel mag gebeur—die werkgever en die werknemer ooreengekom het dat die opgehoopte verlof op 'n ander tyd geneem word; met dien verstande dat die werkgever die werknemer in elk geval in staat moet stel om die opgehoopte verlof te neem in die tydperk voor sy kwalifisering vir sy volgende verlof met besoldiging, en as die werknemer versuim om die opgehoopte verlof binne sodanige tydperk te neem, vervel sy reg daarop.

(3) Wanneer 'n werknemer wat vir sy tiende verlof met besoldiging ooreenkomstig subklousule (1) kwalifiseer, vir slegs 'n gedeelte van die kwalifiseertydperk vir die eerste verlof met besoldiging by die betrokke werkgever in diens was, is hy geregtig op dié gedeelte van die ekstra week verlof, of die ekwivalente waarde daarvan, wat eweredig is aan die verlofkwalifikasie wat hy ten opsigte van die eerste verlof met besoldiging by daardie werkgever voltooi het. By kwalifisering vir daaropvolgende verlof met besoldiging, is die bepalings van subklousules (1) en (2) van hierdie klousule *mutatis mutandis* van toepassing.

(4) By die beëindiging van die diens van 'n werknemer wat op die addisionele verlof met besoldiging waarvoor daar in hierdie klousule voorsiening gemaak word, geregtig geword het maar nog nie die ekwivalente waarde daarvan ontvang het nie, moet hy by sodanige diensbeëindiging betaal word vir dié ekstra verlof met betaling waarvoor hy gekwalifiseer het maar wat hy nie ontvang het nie.

15. VERLOFBONUS.

Vir die toepassing van hierdie klousule beteken—

"verlofkwalifikasie" die kwalifikasie vir verlof met besoldiging soos in klousule 13 van hierdie Deel van die Ooreenkoms voorgeskryf;

"gekwaliseerde werknemer" 'n werknemer wat gekwalifiseer het vir dié loon vir sy klas werk wat gespesifiseer word as betaalbaar "daarna".

(1) Wanneer 'n werknemer op wie hierdie klousule van toepassing is, sy verlofbesoldiging betaal word, moet hy terselfdertyd 'n bonus ooreenkomstig onderstaande tabel betaal word:—

Bonus Betaalbaar soos Hieronder Bepaal.

Jaarlikse verlofbonus bereken volgens die verlofkwalifikasie voltooi na die datum waarop die werknemer laas vir sy verlof met besoldiging gekwalifiseer het of die datum van sy indiensneming, naamlik die jongste datum.

(7) Where an employer observes an annual shut-down he shall display in the establishment nine months before the date of the shut-down a notice setting out the date of the next annual shut-down.

(8) Every employer who elects to observe the annual shut-down shall be bound to carry on with that arrangement and shall not depart therefrom except by giving at least 12 months' notice to his employees of his intention to depart from the arrangement and obtaining the consent of the Council to the proposed change.

14. ADDITIONAL HOLIDAY PAY.

(1) Subject to subclause (3) hereof, an employee qualifying after the date of coming into operation of this Agreement for his tenth or subsequent consecutive paid leave deriving from continuous employment with the same employer as provided for in terms of clause 13 (3) of Part I of this Agreement, shall at that date and each year thereafter, whilst in the employ of the same employer, be entitled to an extra week's paid leave at the employer's convenience or to the equivalent value thereof; provided that by mutual arrangement between the employer and the employee—

(i) the paid leave referred to in clause 13 (3) of this part of the Agreement may be extended by an extra week; or

(ii) the extra week's leave may be deferred from the year of qualification and accumulated by the employee until he qualifies for three such extra weeks' paid leave.

(2) Whenever the employer and employee come to the arrangement provided for in subclause (1) (ii) and the employee has qualified for three such extra weeks' paid leave (hereinafter referred to as "the accumulated leave"), the employee shall take the accumulated leave when he is given and takes the paid leave provided for in clause 13 (3) of this part of the Agreement, unless, as may be, the employer and employee agree to the accumulated leave in the period before he next qualifies for paid leave, and shall in any case enable the employee to take the accumulated leave in the period before he next qualifies for paid leave, and if the employee fails to take the accumulated leave within such periods his title thereto shall cease.

(3) Where an employee qualifying for his tenth paid leave in terms of subclause (1) was in the employ of the employer concerned for part only of the qualifying period for the first paid leave, he shall be entitled to a proportion of the extra week's leave or the equivalent value thereof pro rata to the leave qualification completed with that employer in respect of the first paid leave. On qualification for any subsequent consecutive paid leave, the provisions of subclauses (1) and (2) of this clause shall *mutatis mutandis* apply.

(4) Whenever the employment terminates of an employee who has become entitled to but has not yet received the equivalent value of the additional paid leave provided for in this clause, he shall be paid upon his employment so terminating for such extra paid leave as he has qualified for and not received.

15. HOLIDAY BONUS.

For purpose of this clause—

"leave qualification" shall be the qualification for the paid leave prescribed in clause 13 of this part of the Agreement;

"qualified employee" means any employee who has qualified for the rate for his class of work specified as payable "thereafter".

(1) Whenever an employee to whom this clause applies is paid his leave pay he shall at the same time be paid a bonus in accordance with the following table:—

Bonus Payable as Hereunder.

Holiday bonus per annum calculated pro rata to the holiday qualification completed after the date on which the employee last qualified for his paid holiday, or the date of his engagement, whichever is the later.

	R c
Waar die werknemer se ingelyste loon meer as 42 sent per uur maar hoogstens 57 sent per uur is ...	60 00
Waar die werknemer se ingelyste loon meer as 57 sent per uur maar hoogstens 67 sent per uur is ...	70 00
Waar die werknemer se ingelyste loon meer as 67 sent per uur is maar hoogstens 80·5 sent per uur ...	100 00
Waar die werknemer se ingelyste loon meer as 80·5 sent per uur is ...	110 00

Opmerking.—Die skofte of tydperke wat 'n werknemer afwesig was maar wat ooreenkomstig klousule 13 (3) (a) (iii) van hierdie Deel van die Ooreenkoms vir verlof tel, moet ingesluit word by die berekening van die bonus wat verskuldig is.

(2) Die werkgewer moet voor of op die vyfde dag of 'n sodanige dag op 'n Sondag of 'n openbare vakansiedag val, die sesde dag van elke kalendermaand die bedrae van die verlofbonus, bereken ooreenkomstig subklousule (1) van hierdie klousule, wat elke werknemer toekom ten opsigte van diens gedurende die vorige maand, aan die Raad stuur, en die bedrag aldus aangestuur, moet bestaan uit die totaal van die bedrae wat opgeloopt sou gewees het as dié bedrae op elke betaaldag van die betrokke maand aangestuur is, afgesien daarvan of die besoldiging wat op een van die betaaldae betaal is, miskien ten opsigte van werk was wat gedurende 'n ander maand verrig is. Die geldsending moet vergesel gaan van 'n staat in 'n vorm wat deur die Raad goedgekeur is.

(3) Die bepalings van subklousules (6), (7), (8) (a) en (10) van klousule 13 en klousule 17 van hierdie deel van die Ooreenkoms is *mutatis mutandis* van toepassing op die betaling van 'n verlofbonus ingevolge hierdie klousule.

(4) Geen werknemer word met 'n verlofbonus vir diens-tydperke wat ingevolge klousule 13 (3) (a) (i) van hierdie Deel van die Ooreenkoms nie vir verlof met besoldiging tel nie, gekrediteer nie.

(5) Hierdie klousule is op vakleerlinge van toepassing alleenlik met ingang van die datum van beëindiging van hul leerlingskontrakte weens verstryking van tyd ooreenkomstig artikel 16 van die Wet op Vakleerlinge, 1944, soos gewysig by Wet No. 46 van 1963, en is nie op werknemers wat in diens geneem is vir werk wat onder Loon 8 tot en met 11 ingedeel is, of op wagte van toepassing nie.

16. BETALING VIR SEKERE OPENBARE VAKANSIEDAE.

(1) Indien 'n werknemer nie op Goeie Vrydag, Hemelvaartsdag, Geloftedag, Kersdag of Nuwejaarsdag werk nie, moet hy teen sy gewone uurloon vir die gewone werkeure vir daardie dag van die week besoldig word; met dien verstande dat wanneer Geloftedag, Kersdag, Hemelvaartsdag of Nuwejaarsdag op 'n Saterdag val, 'n werknemer wat nie op sodanige dag werk nie, teen sy gewone uurloon besoldig moet word vir die getal ure waarvoor hy besoldig sou gewees het as die vakansiedag binne die tydperk Maandag tot en met Vrydag geval het. Vir die toepassing van hierdie subklousule is die gewone uurloon van werknemers wat aansporingsbonuswerk verrig, die loon vir die klas werk soos in die Ooreenkoms ingelys.

(2) Subklousule (1) is nie op 'n werknemer wat met verlof met betaling is soos in hierdie Deel van die Ooreenkoms bepaal, van toepassing nie.

(3) Wanneer 'n werknemer op Goeie Vrydag, Hemelvaartsdag, Geloftedag, Kersdag of Nuwejaarsdag werk, moet hy betaal word vir die getal ure waarvoor 'n werknemer wat nie op sodanige dag werk nie, ingevolge subklousule (1) hiervan betaling ontvang, en moet hy daarbenewens teen een en een-derde maal die uurloon betaal word vir tyd gewerk tot genoemde getal ure; daarna moet hy teen twee en 'n half maal die uurloon betaal word tot die gewone begintyd die daaropvolgende dag.

17. BETALING GEDURENDE WERKLOOSHEID.

(1) Wanneer 'n werknemer werkloos is en die tydperk van werkloosheid tussen die een werk en 'n ander meer as ses dae is, is sodanige werknemer, wanneer hy die bewys of bewyse wat ingevolge klousules 13 en 15 uitgereik is, by die Raad indien, gedurende elke week wat hy werkloos is, geregtig op betaling uit die bedrag wat in sy krediet staan en wel op dié som wat die Raad van tyd tot tyd mag bepaal of die bedrag wat in sy krediet staan, naamlik die kleinste bedrag; met dien verstande dat, tensy die bedrag wat in sy krediet staan, 'n kleiner bedrag is, die bedrag wat 'n werknemer geregtig is om kragtens hierdie klousule te ontvang, minstens die helfte van die gewone weeklikse besoldiging moet wees wat hy ontvang het toe die werkloosheid begin het. Indien 'n werknemer weer werk vind voordat die bedrag wat in sy krediet staan, uitgeput is, moet die onbetaalde bedrag in die boeke van die Raad in sy krediet bly staan en moet dit vir hom beskikbaar wees of wanneer hy die daaropvolgende keer vir verlof kwalifiseer of werkloos word vir 'n langer tydperk as ses dae.

	R c
Where the employee's scheduled rate exceeds 42 cents per hour but does not exceed 57 cents per hour ...	60 00
Where the employee's scheduled rate exceeds 57 cents per hour but does not exceed 67 cents per hour ...	70 00
Where the employee's scheduled rate exceeds 67 cents per hour but does not exceed 80·5 cents per hour ...	100 00
Where the employee's scheduled rate exceeds 80·5 cents per hour ...	110 00

Note.—Shifts or periods of absence which count for leave purposes in terms of clause 13 (3) (a) (iii) of this part of the Agreement must be included in the calculation of the bonus due.

(2) Not later than the fifth day, or if such day be a Sunday or public holiday, the sixth day of each calendar month the employer shall remit to the Council the amounts of leave bonus, computed in the manner provided for in subclause (1) of this clause, which have accrued to each employee in respect of employment during the previous month, and the amount so remitted shall be the total of the amounts which would have accrued had the amounts been remitted on each pay day of the months concerned, notwithstanding that the remuneration paid on one of the pay days may have been in respect of work performed during another month. The remittance shall be accompanied by a statement in a form approved of by the Council.

(3) The provisions of subclause (6), (7), (8) (a) and (10) of clause 13 and clause 17 of this part of the Agreement shall *mutatis mutandis* apply in respect of the payment of a leave bonus in terms of this clause.

(4) No bonus shall be credited for periods of employment which in terms of clause 13 (3) (a) (i) of this part of the Agreement does not count towards the paid leave.

(5) This clause shall apply to apprentices only from the date of termination of their contract of apprenticeship by effluxion of time in terms of section sixteen of the Apprenticeship Act of 1944, as amended by Act No. 46 of 1963, and shall not apply to employees employed on work classified at Rate 8 to 11 inclusive or watchmen.

16. PAYMENT FOR CERTAIN PUBLIC HOLIDAYS.

(1) If an employee does not work on Good Friday, Ascension Day, the Day of the Covenant, Christmas Day or New Year's Day, he shall be paid at his ordinary hourly rate for the ordinary working hours for that day of the week; provided that whenever the Day of the Covenant, Christmas Day, Ascension Day or New Year's Day fall on a Saturday, an employee who does not work on such day shall be paid at his ordinary hourly rate for the number of hours he would have been paid if the holiday had fallen within the period Monday to Friday inclusive. For purposes of this subclause, the ordinary hourly rate of employees employed on incentive bonus work shall be the rate for the class of work scheduled in this Agreement.

(2) The provisions of subclause (1) shall not apply to an employee who is on the paid leave provided for in this part of the Agreement.

(3) Whenever an employee works on Good Friday, Ascension Day, the Day of the Covenant, Christmas Day or New Year's Day he shall be paid for the number of hours payable in terms of subclause (1) hereof to an employee who does not work on such day, and shall be paid in addition to one and one-third times the hourly rate for time worked up to the said number of hours; thereafter he shall be paid at two and one-half times the hourly rate until the usual starting time next day.

17. PAYMENT DURING UNEMPLOYMENT.

(1) Whenever an employee is unemployed and the period of unemployment between one engagement and another is more than six days, an employee on presenting his voucher or vouchers, issued in terms of clauses 13 and 15, to the Council shall be entitled during each week of unemployment to payment from the amount standing to his credit of such sum as may be determined by the Council from time to time or, whichever is the lesser, the amount standing to its credit; provided that unless the amount standing to his credit is a lesser amount, the sum an employee shall be entitled to receive under this clause shall be not less than half of the ordinary weekly remuneration he was receiving when unemployment started. Should the employee obtain employment before the amount standing to his credit has been exhausted, the unpaid amount shall remain to his credit in the books of the Council and shall be available to him either when he next qualifies for leave or becomes unemployed for a longer period than six days.

(2) Sodra 'n werknemer wat betaling ooreenkomstig subklousule (1) eis en ontvang, weer in die Nywerheid in diens geneem word, begin hy om vir verlof te kwalifiseer met ingang van die datum van sodanige indiensneming; met dien verstande dat, as daar ingevolge subklousule (1) 'n onopgeëiste saldo in sy krediet staan, hy met die verlofekuivalent van sodanige saldo gekrediteer moet word.

18. INDIENSNEMING VAN VAKMANNE EN LEERLINGINGENIEURS.

(a) Na verloop van een maand met ingang van die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms mag geen werkgewer iemand vir werk wat onder Loon 1 ingedeel is, uitgesonderd 'n werknemer wat sy leertyd ingevolge 'n kontrak ooreenkomstig die Wet op Vakleerlinge of 'n ander kontrak wat deur die Raad erken word, uitgedien het in enigeen van die klasse werk wat onder Loon 1 ingedeel is, in diens neem nie tensy sodanige werknemer is besit is van 'n sertifikaat wat deur die Raad erken word of uitgereik is en wat hom in staat stel om as 'n vakman in diens geneem te word; met dien verstande dat 'n werknemer daarop geregtig is om by die Raad aansoek te doen om 'n sertifikaat wat hom in staat stel om as 'n vakman in diens geneem te word, en as sodanige sertifikaat aan hom uitgereik word, kan hy daarna vir werk wat onder Loon 1 ingedeel is, in diens geneem word vir die werk wat op sy sertifikaat gemeld word.

(b) 'n Werkgewer wat 'n leerlingingenieur in diens wil neem, kan dit alleenlik doen indien hy die toestemming van die Raad vooraf verkry het, en hierdie klousule is nie op leerlingingenieurs van toepassing nie.

19. INDIENSNEMING VAN PERSONE JONGER AS 15 JAAR.

Geen werkgewer mag iemand wat jonger as 15 jaar is, in diens neem nie.

20. BUITEWERK.

(1) Geen werkgewer mag van enigeen van sy werknemers vereis of hom toelaat om elektrotegniese werk wat in Bylaes A, B en C van hierdie Ooreenkoms ingelys is, elders as in sy bedryfsinrigting te verrig nie, behalwe wanneer sodanige werk gedoen word ter uitvoering of voltooiing van 'n bestelling wat by sodanige werkgewer geplaas is.

(2) Geen werknemer mag elektrotegniese werk wat in Bylaes A, B of C van hierdie Ooreenkoms ingelys is, vir eie rekening, vir verkoop en/of gewin en/of ten behoeve van 'n ander persoon of firma vra of bestellings daarvoor neem of dit onderneem nie terwyl hy in die diens is van 'n werkgewer wat in die Nywerheid betrokke is.

21. VRYSTELLINGS.

(1) Die Raad kan vrystelling van enigeen van die bepalinge van hierdie Ooreenkoms aan 'n werkgewer of 'n werknemer verleen. Aansoek om vrystelling moet aan die Sekretaris van die Raad gerig word; met dien verstande dat geen vrystelling van paragraaf (i) van subklousule (7) van klousule 4 van hierdie Ooreenkoms aan of ten opsigte van 'n vroulike werknemer wat handewerk verrig, verleen mag word nie behalwe vir die verrigting van werk wat weens 'n noodtoestand noodsaaklik is.

(2) Die Raad moet die voorwaardes stel waarop sodanige vrystelling van krag is; met dien verstande dat die Raad na sy goedvinde en nadat daar een week vooraf skriftelik kennis aan die betrokke persoon gegee is, 'n vrystellingsertifikaat kan intrek al het die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen is, nog nie verstryk nie.

(3) Die Raad moet aan elkeen aan wie vrystelling verleen is, 'n sertifikaat laat uitreik wat behoorlik onderteken is en die volgende meld:—

- (a) Die volle naam van die betrokke persoon;
- (b) die bepalinge van die Ooreenkoms waarvan vrystelling verleen is;
- (c) die voorwaardes waarop sodanige vrystelling verleen word;
- (d) die tydperk wat sodanige vrystelling van krag is.

(4) Die Raad moet—

- (a) alle sertifikate wat uitgereik word, agtereenvolgens laat nommer;
- (b) 'n kopie van elke sertifikaat wat uitgereik word, laat behou en 'n kopie van elke sertifikaat wat uitgereik word, aan die Afdelingsinspekteur van Arbeid, Durban, laat stuur;
- (c) 'n kopie van die sertifikaat aan die betrokke werkgewer laat stuur wanneer die vrystelling aan 'n werknemer verleen word.

(2) Any employee claiming and receiving payment in terms of subclause (1) shall, on obtaining further employment in the Industry, commence to qualify for leave as from the date of such employment; provided that if there is any unclaimed balance standing to his credit in terms of subclause (1), the leave equivalent of such balance shall be credited to him.

18. EMPLOYMENT OF JOURNEYMEN AND PUPIL ENGINEERS.

(a) No employer shall after one month from the date of coming into operation of this Agreement employ any person on work classified in Rate 1 other than an employee who has completed his apprenticeship under a contract in terms of the Apprenticeship Act or any other contract recognised by the Council in any one of the classes of work specified under Rate 1, unless such employee is in possession of a certificate recognised or issued by the Council enabling him to be employed as a journeyman; provided that an employee shall be entitled to apply to the Council for a certificate enabling him to be employed as a journeyman, and he may, if granted such certificate be employed thereafter on work classified at Rate 1 appearing in his certificate.

(b) Any employer wishing to employ a pupil engineer may do so only with the prior consent of the Council and the provisions of this clause shall not apply to pupil engineers.

19. EMPLOYMENT OF PERSONS UNDER 15 YEARS OF AGE.

No employer shall employ any person under the age of 15 years.

20. OUTWORK.

(1) No employer shall require or allow any of his employees to undertake any electrical work, scheduled in Schedules A, B and C of this Agreement, elsewhere than in his establishment except where such work is in execution or completion of any order placed with such employer.

(2) No employee shall solicit or take orders for or undertake any electrical work scheduled in Schedules A, B or C of this Agreement, on his own account for sale and/or gain and/or on behalf of any other person or firm whilst in the employ of an employer engaged in the industry.

21. EXEMPTIONS.

(1) The Council may grant exemption from any of the provisions of this Agreement to any employer or employee. Application for exemption shall be made to the Secretary of the Council; provided that no exemption from paragraph (i) of subclause (7) of clause 4 of this Agreement shall be granted to, or in respect of any female employee engaged on manual work except for the purpose of performing work which is necessitated by an emergency.

(2) The Council shall fix the conditions subject to which such exemption shall operate; provided that the Council may, if it deems fit, after one week's notice has been given in writing to the person concerned, withdraw any licence of exemption even if the period for which such exemption was granted has not expired.

(3) The Council shall cause to be issued to every person to whom exemption has been granted a licence, duly signed, setting out—

- (a) the full name of the person concerned;
- (b) the provisions of the Agreement from which exemption has been granted;
- (c) the conditions subject to which such exemption is granted;
- (d) the period during which the exemption shall operate.

(4) The Council shall cause—

- (a) all licences issued to be numbered consecutively;
- (b) a copy of each licence issued to be retained and a copy of each licence issued to be forwarded to the Divisional Inspector of Labour, Durban;
- (c) a copy of the licence to be forwarded to the employer concerned when the exemption is granted to an employee.

22. INDIENSNEMING VAN LEDE VAN VAKVERENIGING.

(1) Geen werknemer wat nie lid van een van die vakverenigings is nie, mag deur 'n werkgever wat lid van een van die werkgewersorganisasies is, in diens geneem word nie, en geen werknemer wat lid van een van die vakverenigings is, mag werk vir 'n werkgever wat nie lid van een van die werkgewersorganisasies is, werk nie; met dien verstande dat die toepassingsbestek van hierdie klousule beperk is tot—

(a) werknemers wat werk verrig wat in hierdie Ooreenkoms onder Loon 1 ingelys is en wat bevoeg is om lid van een van die vakverenigings te word; en

(b) ander werknemers vir wie 'n uurloon teen Loon 7 of 'n hoër loon in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word, as sodanige werknemers vir 'n tydperk van minstens ses maande in die Nywerheid werksaam was en bevoeg is om lid van een van die vakverenigings te word ooreenkomstig hul onderskeie konstitusies.

(2) Die bepalinge van hierdie klousule is nie ten opsigte van 'n immigrant gedurende die eerste jaar na die datum van sy aankoms in die Republiek van Suid-Afrika van toepassing nie; met dien verstande dat, as 'n immigrant te eniger tyd na die eerste drie maande van sy indiensneming in die Nywerheid 'n uitnodiging van die vakverenigings geweier het om aansoek om lidmaatskap daarvan te doen, die bepalinge van hierdie klousule onmiddellik in werking tree.

(3) Afsien van die regte wat 'n persoon kragtens artikel 51 (10) van die Wet het, kan die Raad vrystelling van die bepalinge van subklousule (1) om 'n afdoende rede verleen, en genoemde subklousule is voorts nie op persone wat, na die mening van die Raad, sonder 'n grondige rede lidmaatskap van 'n party by die Ooreenkoms geweier is en wat sodanige weiering aan die Raad gerapporteer het, van toepassing nie.

23. WERKENDE VENNOTE.

Alle werkende vennote en/of werkgewers in die Nywerheid moet die werkure wat vir werknemers in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word, in ag neem.

24. GETALSVIRHOUDING TUSSEN VAKMANNE EN ANDER WERKNEMERS.

(1) 'n Werkgever wat ooreenkomstig Bylae A en/of C van hierdie Ooreenkoms werk, moet twee vakmanne, wat nie die eienaars en/of vennote mag wees nie, in diens neem voordat hy werknemers in diens kan neem vir werk waarvoor Loon 3 tot en met 9 in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word.

(2) In 'n bedryfsinrigting wat ooreenkomstig hierdie Ooreenkoms werk, is die indiensneming van werknemers vir werk wat onder Loon 10 en/of 11 ingedeel is, beperk tot twee sodanige werknemers vir die eerste vakman en een addisionele sodanige werknemer vir die tweede en derde vakmanne.

Opmerking.—Vennote en/of eienaars wat self vakmanne is soos in hierdie Ooreenkoms omskryf, word vir die toepassing van subklousule (2) hiervan geag vakmanne te wees.

25. ADMINISTRASIE VAN OOREENKOMS.

Die Raad is die liggaam wat vir die administrasie van hierdie Ooreenkoms verantwoordelik is.

26. VERTONING VAN KENNISGEWINGS.

(1) Elke werkgever moet 'n leesbare kopie van hierdie Ooreenkoms in albei amptelike tale opklak en opgeplak hou in of op die plek waar sy werknemers werksaam is.

(2) Elke werkgever moet op 'n plek wat vir sy werknemers gereedelik toeganklik is, 'n kennisgewing vertoon waarop die begin- en uitskeityd van die werk vir elke skof of die skofte van die week en die etensure gemeld word.

(3) Subklousule (2) hiervan is nie op werknemers wat as wagte werksaam is, van toepassing nie.

27. AGENTE.

Die Raad moet een of meer bepaalde persone as agente aanstel om te help om uitvoering aan die bepalinge van hierdie Ooreenkoms te gee. 'n Agent het die reg om 'n bedryfsinrigting te betree en om die werkgever of enigeen van die werknemers te ondervra en om die registers van die besoldiging wat betaal en die tyd wat gewerk is, te inspekteer met die doel om vas te stel of die bepalinge van hierdie Ooreenkoms nagekom word of nie.

22. EMPLOYMENT OF TRADE UNION LABOUR.

(1) No employee who is not a member of the trade unions shall be employed by an employer who is a member of one of the employer's organisations and no employee who is a member of any of the trade unions shall work for an employer who is not a member of one of the employers' organisations; provided that the application of this clause shall be limited in its scope to—

(a) employees performing work scheduled in this Agreement at Rate 1, who are eligible for membership of the trade unions, and

(b) other employees for whom Rate 7 per hour or more is specified in this Agreement, if such employees have been employed in the Industry for a period of not less than six months and are eligible for membership of one of the trade unions in accordance with their respective constitutions.

(2) The provisions of this clause shall not apply in respect of an immigrant during the first year after the date of his entry into the Republic of South Africa; provided that if any immigrant has at any time after the first three months of his employment in the Industry refused any invitation from the trade unions to apply for membership thereof, the provisions of this clause shall immediately come into operation.

(3) Apart from the rights of a person in terms of section 51 (10) of the Act, the Council may grant exemption from the provisions of subclause (1) for any good and sufficient reason and further, the said subclause shall not apply to persons who are in the opinion of the Council refused membership of a party to the Agreement without reasonable cause and the applicant has reported such refusal to the Council.

23. WORKING PARTNERS.

All working partners and/or employers in the Industry shall observe the hours of work prescribed for employees in this Agreement.

24. PROPORTIONS OF RATIO OF JOURNEYMEN TO OTHER EMPLOYEES.

(1) Any employer operating under Schedule A and/or C of this Agreement shall employ two journeymen, who shall not be the owners and/or partners before he shall employ any employees on work for which Rates 3 to 9, inclusive, are prescribed in this Agreement.

(2) In any establishment operating under this Agreement, the employment of employees employed on work scheduled as Rate 10 and/or 11, shall be limited to two such employees for the first journeyman and one additional such employee for the second and third journeyman.

Note.—Partners and/or owners who are journeymen as defined in this Agreement shall be recognised as journeymen for the purpose of subclause (2) hereof.

25. ADMINISTRATION OF AGREEMENT.

The Council shall be the body responsible for the administration of this Agreement.

26. EXHIBITION OF NOTICES.

(1) Every employer shall affix and keep affixed in or at the place where his employees are working, a legible copy of this Agreement in both official languages.

(2) Every employer shall display in his establishment in a place readily accessible to his employees a notice stating the starting and finishing times of work for each shift or shifts of the week and the meal hours.

(3) The provisions of subclause (2) hereof shall not apply to employees employed on watchman's work.

27. AGENTS.

The Council shall appoint one or more specified persons as agents to assist in giving effect to the terms of this Agreement. An agent shall be entitled to enter any establishment and may question the employer or any employees and inspect the records of remuneration paid and time worked, for the purpose of ascertaining whether or not the terms of this Agreement are being observed.

28. SIEKTEVERLOF EN TOELAE VIR BESERING OP DIENS.

(1) *Siekteverlof*.—Wanneer 'n werknemer wat nie deur die Siektebesoldigingsfonds van die Elektrotegniese Nywerheid (Natal) gedek word nie, van sy werk afwesig is weens siekte, moet die werkgever aan sodanige werknemer wat by hom in diens is en wat weens siekte van sy werk afwesig is, siekteverlof van altesaam—

(a) in die geval van 'n werknemer wat vyf dae per week werk, minstens 10 werkdag; en

(b) in die geval van elke ander werknemer, minstens 12 werkdag;

verleen gedurende enige tydperk van 12 agtereenvolgende maande diens by hom, en aan sodanige werknemer ten opsigte van die tydperk van afwesigheid ooreenkomstig hierdie subklousule 'n bedrag betaal van minstens die besoldiging wat hy sou ontvang het as hy gedurende sodanige tydperk gewerk het; met dien verstande dat—

(i) in die eerste 12 agtereenvolgende maande diens, 'n werknemer nie op meer siekteverlof met volle betaling geregtig is as, in die geval van 'n werknemer wat vyf dae per week werk, een werkdag ten opsigte van elke voltooide tydperk van vyf weke diens en, in die geval van elke ander werknemer, een werkdag ten opsigte van elke voltooide maand diens;

(ii) 'n werkgever as 'n opskortende voorwaarde vir die betaling, deur hom, van 'n bedrag wat kragtens hierdie subklousule deur 'n werknemer geëis word ten opsigte van afwesigheid van werk vir 'n tydperk van meer as twee agtereenvolgende dae, van die werknemer kan vereis om 'n sertifikaat voor te lê wat deur 'n geregistreerde mediese praktisyn onderteken is en wat die aard en duur van die werknemer se werkonvermoë meld, en as 'n werknemer gedurende enige tydperk van hoogstens agt weke by twee of meer geleenthede betaling kragtens hierdie subklousule ontvang het sonder om sodanige sertifikaat voor te lê, kan die werkgever gedurende die tydperk van agt weke wat onmiddellik op sodanige laaste geleentheid volg, van die werknemer vereis om sodanige sertifikaat voor te lê ten opsigte van enige tydperk wat hy van die werk afwesig is.

(c) Vir die toepassing van hierdie subklousule omvat "diens" ook enige tydperk wat 'n werknemer—

(i) met siekteverlof ingevolge subklousule (1) is;

(ii) van sy werk afwesig is op las of op versoek van sy werkgever;

(iii) ingevolge klousule 13 van hierdie Ooreenkoms met jaarlikse verlof is;

(iv) militêre opleiding ingevolge die Verdedigingswet (Wet No. 44 van 1957) ondergaan;

en wat in enige jaar hoogstens 10 weke beloop ten opsigte van die tydperke bedoel in subparagrafe (i), (ii) en (iii), plus hoogstens vier maande van enige tydperk van militêre opleiding wat in subparagraaf (iv) bedoel word en wat in daardie jaar ondergaan word.

(2) *Toelae vir besering op diens*.—(i) Wanneer 'n werknemer van sy werk afwesig is weens 'n besering of onvermoë wat binne die bestek van die Ongevallewet, 1941, val en sodanige werknemer gedek word deur die bepaling van die Siektebesoldigingsfonds van die Elektrotegniese Nywerheid (Natal), moet hy 'n uurtoelae soos in subklousule (4) hiervan voorgeskryf, betaal word vir die ure wat hy van die werk afwesig is op 'n dag of dae wat nie as vergoedbaar ingevolge genoemde Wet erken word nie, en wel tot 'n maksimum van drie dae.

(3) Wanneer 'n werknemer van sy werk afwesig is weens 'n besering of onvermoë wat binne die bestek van die Ongevallewet, 1941, val en sodanige werknemer nie deur die bepaling van die Siektebesoldigingsfonds van die Elektrotegniese Nywerheid (Natal) gedek word nie, moet hy 'n uurtoelae soos in (4) hiervan voorgeskryf, betaal word vir die ure wat hy van sy werk afwesig is op enige dag of dae en wel vir hoogstens die eerste week van sodanige afwesigheid; met dien verstande dat geen bedrag ingevolge hierdie subklousule betaal word nie gedurende enige tydperk ten opsigte waarvan ongeskiktheidsbesoldiging ingevolge genoemde Wet betaalbaar is.

(4) *Loongroep.*
Per Uur.

Besering op Diens.
Toelae per Uur.

Meer as 73.5 sent per uur ... 24 sent

Meer as 57.5 sent maar hoogstens 73.5 sent ... 21 sent

Meer as 33.75 sent maar hoogstens—

57.5 sent ... 11 sent

33.75 sent en minder ... 10 sent

28. SICK LEAVE AND INJURY ON DUTY ALLOWANCE.

(1) *Sick leave*.—Whenever an employee who is not covered by the provisions of the Electrical Industry (Natal) Sick Pay Fund, is absent from work, due to illness, the employer shall grant to any such employee, employed by him and who is absent from work due to illness—

(a) in the case of an employee who works a five-day week, not less than 10 working days; and

(b) in the case of every other employee, not less than 12 working days,

sick leave in the aggregate during any period of 12 consecutive months of employment with him and shall pay to such employee in respect of the period of absence in terms of this subclause an amount of not less than the remuneration he would have received had he worked during such period; provided that—

(i) in the first 12 consecutive months of employment an employee shall not be entitled to sick leave on full pay at a rate of more than, in the case of an employee who works a five-day week, one working day in respect of each completed period of five weeks of employment and, in the case of every other employee, one working day in respect of each completed month of employment;

(ii) an employer may, as a condition precedent to the payment by him of any amount claimed in terms of this subclause by an employee in respect of any absence from work for a period covering more than two consecutive days, require the employee to produce a certificate signed by a registered medical practitioner stating the nature and duration of the employee's incapacity, and if an employee has during any period of up to eight weeks received payment in terms of this subclause on two or more occasions without producing such a certificate, the employer may during the period of eight weeks immediately succeeding the last such occasion, require him to produce such certificate in respect of any absence from work.

(c) For the purposes of this subclause "employment" includes any period during which an employee—

(i) is on sick leave in terms of subclause (1);

(ii) is absent from work on the instructions or at the request of his employer;

(iii) is on annual leave in terms of clause 13 of the Agreement;

(iv) is undergoing military training in terms of the Defence Act (Act No. 44 of 1957).

amounting in the aggregate in any year to not more than 10 weeks in respect of the periods referred to in subparagraphs (i), (ii) and (iii) plus up to four months of any period of military training referred to in subparagraph (iv) and undergone in that year, shall for the purposes of this clause be deemed to be employment.

(2) *Injury on duty allowance*.—(i) Whenever an employee is absent from work on account of injury or disablement falling within the provisions of the Workmen's Compensation Act, 1941, and such employee is covered by the provisions of the Electrical Industry (Natal) Sick Pay Fund he shall be paid an hourly allowance as prescribed in (4) hereof for the hours he is absent from work for any day or days not recognised as compensable in terms of the said Act, up to a maximum of three days.

(3) Whenever an employee is absent from work on account of injury or disablement falling within the provisions of the Workmen's Compensation Act, 1941, and such employee is not covered by the provisions of the Electrical Industry (Natal) Sick Pay Fund, he shall be paid an hourly allowance as prescribed in (4) hereof for the hours he is absent from work on any day or days up to a maximum of the first week of such absence; provided that payment in terms of this subclause shall not be paid during any period in respect of which disablement payment is payable in terms of the said Act.

(4) *Wage Group.*
Per Hour.

Injury on Duty.
Allowance per hour.

Exceeding 73.5 cents per hour ... 24 cents

Exceeding 57.5 cents but not exceeding 73.5 cents ... 21 cents

Exceeding 33.75 cents but not exceeding—

57.5 cents ... 11 cents

33.75 cents and under ... 10 cents

29. REGISTRASIE VAN WERKGEWERS.

(1) (a) Elke werkgewer moet, binne een maand met ingang van die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms; en

(b) elke werkgewer wat na daardie datum tot die Nywerheid toetree, moet binne een maand na sodanige toetreding, benewens nakoming van die bepalings van subklousule (3) (ii) hiervan—

die Sekretaris van die Raad verwittig van—

(i) sy volle naam;

(ii) sy adres; en

(iii) die ambagte of werksaamhede wat hy beoefen.

(c) (i) 'n Werknemer wat in die Nywerheid betrokke is op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms, moet, voordat hy die spesiale voorwaardes wat in hierdie Ooreenkoms ten opsigte van die verskillende afdelings van die Nywerheid toegelaat word, in werking stel, asook doen om 'n registrasiesertifikaat onder een of meer afdelings van die Ooreenkoms vir sy bedryfsinrigting of 'n gedeelte daarvan, na gelang van die geval, en sodanige sertifikaat van die Raad verkry. Aansoeke om registrasie moet aan die Sekretaris van die Raad gerig word.

(ii) Elke werkgewer wat tot die Nywerheid toetree na die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms, moet insgelyks aansoek doen om 'n registrasiesertifikaat soos in subparagraaf (i) bedoel en sodanige sertifikaat verkry.

(iii) 'n Werknemer wat versuim om hom ingevolge hierdie klousule by die Raad te laat registreer, word geag 'n bedryfsinrigting te dryf vir elektrotegniese aannemerswerk en/of installeringswerk en/of onderhoudswerk en/of diensing van elektriese uitrusting, nie elders vermeld nie, soos in die Bylaes van Deel III van hierdie Ooreenkoms bepaal.

(2) Waar die werkgewer 'n vennootskap is, moet inligting ooreenkomstig subklousule (1) van hierdie klousule asook die naam waaronder die vennootskap sake doen, verstrek word.

30. UITGAWES VAN DIE RAAD.

Die fondse van die Raad, wat berus by en geadminestreer word deur die Raad, word op die volgende wyse verskaf:—

(1) Elke werknemer en elke werkgewer moet tot die fondse van die Raad bydra op die volgende skaal:—

Kolom A.	Kolom B.	Kolom C.
Loongroep.	Weeklikse bydrae van werknemer	Weeklikse bydrae van werkgewer
Klas 1.—Werknemers wie se ingelyste loon 96c per uur of meer is:.....	c	c
Klas 2.—Werknemers wie se voorgeskrewe loon 38c per uur of meer maar minder as 96c per uur is:.....	10	10
Klas 3.—Werknemers wie se voorgeskrewe loon minder as 38c per uur is, vakleerlinge en minderjariges in aangewese ambagte gedurende die proeftydperk:.....	5	5
	—	1

(2) Die bedrae gemeld in kolom B van die tabel, moet deur die werkgewers van die lone van hul werknemers afgetrek word.

(3) By die bedrae wat aldus van die lone van sy werknemers afgetrek is, moet elke werkgewer die bedrae byvoeg wat in kolom C van die tabel gemeld word en die totale bedrag, tesame met 'n begeleidende staat, aan die Sekretaris, Nywerheidsraad, Elektrotegniese Nywerheid (Natal), Posbus 722, Durban, stuur.

(4) In alle gevalle waar daar geen bydraes ingevolge subklousules (1), (2) en (3) hiervan betaalbaar is nie of waar die totale bedrag wat ingevolge subklousule (3) betaalbaar is, minder as R2 beloop, moet die totale bedrag wat in subklousule (3) bedoel word, deur die werkgewer met so 'n bedrag aangevul word dat dit elke maand 'n totaal van R2 uitmaak.

(5) Afgesien daarvan of 'n bedrag ingevolge hierdie klousule aan die Raad betaalbaar is of nie, moet elke werkgewer voor of op die 15de dag van elke maand die staat wat in subklousule (3) bedoel word, ten opsigte van die vorige maand aan die Raad stuur op die manier soos in genoemde subklousule voorgeskryf.

29. REGISTRATION OF EMPLOYERS.

(1) (a) Every employer shall, within one month from the date on which this Agreement comes into operation, and

(b) every employer entering the Industry after that date shall within one month of operation by him in addition to complying with the provisions of subclause (c) (ii) hereof—

forward to the Secretary of the Council—

(i) his full name;

(ii) his address;

(iii) the trades or operations carried out by him.

(c) (i) Any employer engaged in the Industry at the date of coming into force of this Agreement shall, before putting into operation the special conditions permitted in this Agreement in respect of the different divisions of the Industry, make application and obtain a certificate of registration in one or more divisions of the Agreement for his establishment, or part thereof, as the case may be, from the Council. Applications for registration shall be made to the Secretary of the Council.

(ii) Every employer entering the Industry after the date of coming into operation of this Agreement, shall similarly make application and obtain a certificate of registration as provided in subparagraph (i).

(iii) Any employer who fails to register with the Council in terms of this clause shall be deemed to be conducting an establishment for electrical contracting and/or installation and/or maintenance and/or servicing of electrical equipment, n.e.s., as provided for in the Schedules in Part III of this Agreement.

2. Where the employer is a partnership, information in accordance with subclause (1) of this clause as well as the title under which the partnership operates shall be furnished.

30. EXPENSES OF THE COUNCIL.

The funds of the Council, which shall be vested in and administered by the Council, shall be provided for in the following manner:—

(1) Each employee and each employer shall contribute to the funds of the Council on the following scale:—

Column A.	Column B.	Column C.
Wage Group.	Employee's Contribution per Week.	Employers' Contribution per Week.
Class 1.—Employees whose scheduled rate is 96c per hour or over:.....	c	c
Class 2.—Employees whose prescribed rate is 38c per hour or more but less than 96c per hour:.....	10	10
Class 3.—Employees whose prescribed rate is less than 38c per hour, apprentices and minors in designated trades during the probation period:.....	5	5
	—	1

(2) The amounts shown in column B of the table shall be deducted by employers from the wages of their employees.

(3) To the amounts thus deducted from the wages of his employees each employer shall add the amounts shown in column C of the table and forward the total sum together with a covering statement to the Secretary, Industrial Council, Electrical Industry (Natal), P.O. Box 722, Durban.

(4) In any instance where no contributions are payable as provided for in subclauses (1), (2) and (3) hereof or the total amount under subclause (3) is less than R2 the total amount referred to in sub-clause (3) shall be supplemented by the employer by such amount as to make a total of R2 in each month.

(5) Regardless of whether any amount is payable to the Council in terms of this clause every employer shall, by not later than the 15th day of each month forward to the Council in respect of the preceding month, and in the manner indicated therein the statement referred to in subclause (3).

31. ONGEOORLOOFDE INDIENSNEMING.

Ondanks andersluidende bepalings in hierdie Ooreenkoms, word geen bepaling waarby die indiensneming of die indienshouding van 'n werknemer in enige klas werk of op enige voorwaarde verbied word, geag die werkgever te onthef van die betaling van die besoldiging en die nakoming van die voorwaardes wat hy sou moes betaal of nagekom het indien sodanige indiensneming of indienshouding nie verbied was nie, en moet die werkgever aanhou om sodanige besoldiging te betaal en sodanige voorwaardes na te kom asof sodanige indiensneming of indienshouding nie verbied was nie.

32. VERSEKERING VAN GEREEDSKAP.

Elke werkgever moet 'n versekeringspolis met 'n geregistreerde versekeringsmaatskappy aangaan waarby die gereedskap wat die private eiendom van sy vakman, vakleerling en masjienwerker is, teen beskadiging of vernietiging weens brand op die perseel van die werkgever verseker word. Die maksimum versekeringsdekking, ingevolge hierdie klousule, vir gereedskap is R50 per werknemer hierbo genoem.

33. VERBOD OP SEDERING EN/OF SKULD-VERGELYKING.

Geen eis hoegenaamd wat 'n werknemer teen die Raad het, mag gesedeer word nie, en geen vermeende sedering daarvan is vir die Raad bindend nie.

Skuldvergelyking tussen bedrae betaalbaar aan 'n werknemer soos in klousule 8 (3) van hierdie Ooreenkoms bedoel, en 'n bedrag wat deur sodanige werknemer betaalbaar is en waarvan die aftrekking by daardie klousule verbied word, is geldig nie en word uitdruklik uitgesluit, en hierdie bepaling word geag 'n voorwaarde van elke dienskontrak tussen werkgever en werknemer te wees.

DEEL II.**SPESIALE VOORWAARDES BETREFFENDE SEKERE KLASSE WERK HIERIN GESPELIFISEER.**

Ondanks enigiets in hierdie bepalings vervat, is die bepalings betreffende "Verlofbesoldiging" (klousule 13), "Addisionele Verlofbesoldiging" (klousule 14), "Verlofbonus" (klousule 15), "Betaling gedurende werkloosheid" (klousule 17) en "Siekteverlof en toelae vir besering op diens" (klousule 28) van Deel I van hierdie Ooreenkoms nie van toepassing nie op werknemers wat in diens geneem is vir werk wat onder Loon 8 tot en met 11 ingedeel is en/of wat in diens geneem is as voertuigbestuurders of wagte, op wie die res van die bepalings van Deel I, tensy anders daarin bepaal word, en ook die volgende spesiale bepalings van toepassing is. Ingeval die spesiale bepalings en genoemde res van die bepalings van Deel I strydig met mekaar is, geld die spesiale bepalings en gee hulle die deurslag.

1. VERLOF MET BESOLDIGING.

(1) Met uitsondering van die geval waar werknemers aansporingsbonuswerk verrig, word die vakansiebesoldiging waarvoor daar in hierdie klousule voorsiening gemaak word, bereken teen die "uurloon", soos in hierdie Ooreenkoms omskryf, wat die werknemer ontvang op die datum waarop hy vir sy verlof met besoldiging kwalifiseer.

(2) Die verlofbesoldiging van werknemers wat aansporingsbonuswerk verrig, moet bereken word volgens die gemiddelde weeklikse verdienste, uitgesonderd oortydverdiens, oor die laaste drie maande wat hulle werklik aansporingsbonuswerk verrig het voordat die verlof verskuldig geword het of oor die getal weke wat hulle werklik gedurende hul dienstydperk aansporingsbonuswerk verrig het, naamlik die korste tydperk.

(3) Elke werknemer is kragtens hierdie Ooreenkoms geregtig op drie agtereenvolgende weke verlof met besoldiging of, by wyse van alternatief en onderlinge ooreenkoms tussen die werkgever en die werknemer, op twee agtereenvolgende weke verlof met besoldiging plus een week se besoldiging in plaas van die derde week verlof, behoudens die volgende voorwaardes:—

(a) Die kwalifikasie vir verlof met besoldiging is 291 skofte, uitgesonderd oortydwerk, wat werklik op 'n grondslag van ses werkdae per week gewerk is, of 242 skofte, uitgesonderd oortydwerk, wat werklik op 'n grondslag van vyf werkdae per week gewerk is; met dien verstande dat—

(i) behoudens andersluidende bepalings in paragraaf (ii), diens vir minder as 30 skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of 25 skofte op 'n grondslag van vyf werkdae per week, na gelang van die geval, by dieselfde werkgever nie vir verlof met besoldiging tel nie maar dat 'n werknemer wie se diens beëindig word nadat hy 18 skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of 15 skofte op 'n grondslag van vyf werkdae per week gewerk het, na gelang van die geval, 'n *pro rata*-bedrag van die verlofbesoldiging, bereken volgens die getal skofte wat hy gewerk het, betaal moet word;

31. UNAUTHORISED EMPLOYMENT.

Notwithstanding anything to the contrary of this Agreement no provisions which prohibit the engagement or employment of an employee in any class of work or on any conditions, shall be deemed to relieve the employer from paying the remuneration and observing the conditions which he would have had to pay or observe had such engagement or employment not been prohibited and the employer shall continue to pay such remuneration and observe such conditions as if such engagement or employment had not been prohibited.

32. INSURANCE OF TOOLS.

Every employer shall take out an insurance policy with a registered insurance company insuring tools which are the private property of his journeyman, apprentice and machinist employees, against damage or destruction on the employer's premises by fire. The maximum cover under this clause for insurance of tools shall be R50 per employee stated above.

33. PROHIBITION OF CESSION AND/OR SET-OFF.

No claim whatever by any employee against the Council shall be capable of being ceded and no purported cession thereof shall be binding upon the Council.

Set-off shall not operate and is expressly excluded as between any amounts payable to an employee as referred to in clause 8 (3) of this Agreement, and any amount payable by such employee, the deduction of which is prohibited by that clause, and this provision shall be deemed to be a term of every contract of employment between employer and employee.

PART II.**SPECIAL CONDITIONS RELATING TO CERTAIN CLASSES OF LABOUR HEREIN SPECIFIED.**

Notwithstanding anything in these provisions contained the provisions relating to "Holiday Pay" (clause 13), "Additional Holiday Pay" (clause 14), "Holiday Bonus" (clause 15), "Payment During Unemployment" (clause 17), "Sick leave and Injury on Duty Allowance" (clause 28) of Part I of this Agreement shall not apply to employees employed on work classified at Rates 8 to 11, inclusive, and/or employed as vehicle drivers or watchmen, to whom, except as otherwise provided therein, the remaining provisions of Part I and the following special provisions shall apply. (The special provisions to obtain and have preference in the event of any conflict between them and the said remaining provisions of Part I.)

1. PAID HOLIDAY.

(1) Except in the case of employees employed in incentive bonus work, holiday payments provided for in this clause shall be computed at the "hourly rate" as defined in this Agreement which the employee is receiving at the date of qualification for his paid holiday.

(2) Leave payments of employees employed in incentive bonus work shall be computed on the average weekly earnings exclusive of overtime over the last three months actually worked on incentive bonus work prior to the leave becoming due of whichever is the lesser period, over the number of weeks actually worked during the period of employment on incentive bonus work.

(3) Each employee shall be entitled under this Agreement to three consecutive weeks' paid leave or alternatively and by mutual agreement between the employer and employee two consecutive weeks' paid leave plus one week's pay in lieu of the third week's leave subject to the following conditions:—

(a) The qualification for the paid leave shall be 291 shifts, exclusive of overtime, actually worked on a six-day week basis, or 242 shifts exclusive of overtime, actually worked on a five-day week basis, provided that—

(i) except as is otherwise provided for in paragraph (ii), employment with the same employer for less than 30 shifts on a six-day week basis or 25 shifts on a five-day week basis, as the case may be, shall not count for the paid leave; provided that an employee whose employment is terminated after working 18 shifts on a six-day week basis or 15 shifts on a five-day week basis, as the case may be, shall be paid leave pay calculated *pro rata* to the number of shifts worked;

(ii) wanneer, in die geval van werknemers wat skeepswerk verrig, die diens deur die werknemer beëindig word, diens by dieselfde werkgewer vir minder as 30 skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of 25 skofte op 'n grondslag van vyf dae per week, na gelang van die geval, nie vir verlof met besoldiging tel nie, maar waar die diens deur die werkgewer beëindig word, moet alle skofte gewerk en/of toegelaat ingevolge paragraaf (iii), vir verlof met besoldiging tel;

(iii) tydperke van afwesigheid weens siekte, wat hoogstens 52 skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of 43 skofte op 'n grondslag van vyf werkdae per week, na gelang van die geval, beloop in enige kwalifiseertydperk vir verlof met besoldiging, vir verlof met besoldiging moet tel; met dien verstande dat 'n werknemer 'n doktersertifikaat as bewys van die oorsaak van sy afwesigheid moet voorlê indien die werkgewer dit van hom vereis. Indien die werknemer in so 'n geval versuim om 'n sertifikaat voor te lê, is daar geen beswaar daarteen dat die werkgewer die werknemer met dié skofte wat hy as gevolg van sodanige siekte verloof het, krediteer nie. Tydperke van afwesigheid weens 'n ongeval wat ontstaan uit en in die loop van die werknemer se werk, tel vir verlofdoeleindes as sodanige ongeval erken is as 'n ongeval binne die bestek van die Ongevallewet, 1941, en die tydperke van afwesigheid wat vir doeleindes van verlof met besoldiging tel, is die tydperke van werkvermoë wat by genoemde Wet toegelaat word;

(iv) mits die werkgewer die Raad binne sewe dae na sodanige afwesigheid skriftelik van sodanige afwesigheid in kennis stel, 'n werknemer wat sonder 'n grondige rede wat vir sy werkgewer aanneemlik is, van sy werk af wegby, ten opsigte van elke skof wat hy gedurende sodanige afwesigheid nie gewerk het nie, vyf skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of vier en een-sesde skofte op 'n grondslag van vyf werkdae per week, na gelang van die geval, wat hy ter kwalifisering vir sy verlof met besoldiging gewerk het, verbeur behoudens 'n maksimum verbeuring in een kwalifiseertydperk vir verlof met besoldiging, van 30 skofte op 'n grondslag van ses werkdae per week of 25 skofte op 'n grondslag van vyf werkdae per week, na gelang van die geval.

(b) Waar drie weke verlof verleen word, moet die verlof vier naweke insluit, en waar twee weke verlof plus een week se besoldiging verleen word, moet die verlof drie naweke insluit. In elke geval moet die verlof uit 'n een ononderbroke tydperk bestaan.

(c) Indien Goeie Vrydag, Hemelvaartsdag, Geloftedag, Kersdag of Nuwejaarsdag binne die verloftydperk val, moet die verlof tydperk ten opsigte van elke sodanige dag met een dag met volle besoldiging verleng word.

(d) Indien 'n werknemer van wie sy werkgewer vereis dat hy op 'n ander plek as sy gewone werkplek moet werk, op die punt staan om sy verlof met besoldiging te neem, begin en eindig die verlof op die gewone werkplek van daardie werknemer mits die werknemer na sy gewone werkplek terugkeer.

(e) Die werkgewer moet die verlof so verleen dat dit begin binne 'n tydperk van vier maande met ingang van die datum waarop dit verskuldig geword het; met dien verstande dat, as 'n werknemer voor die verstrekking van genoemde tydperk van vier maande skriftelik daartoe ingestem het, sy werkgewer sodanige verlof aan hom kan verleen vanaf 'n datum nie later nie as twee maande na die verstrekking van genoemde tydperk van vier maande.

(f) Geen werknemer mag gedurende sy verloftydperk enige diens vir gewin verrig nie.

(4) Wanneer 'n werknemer op die punt staan om sy verlof met besoldiging te neem, moet sy werkgewer die gelde wat vir dié daarvan aan hom betaalbaar is, in kontant aan hom betaal sodra hy ophou om te werk met die doel om met verlof te gaan.

(5) Wanneer die diens van 'n werknemer beëindig word voordat hy op verlof met besoldiging kragtens subklousule (3) van hierdie klousule geregtig geword het, moet 'n *pro rata*-bedrag, gebaseer op 'n werkweek van ses dae of 'n werkweek van vyf dae, vir die betrokke getal skofte gewerk, aan hom betaal word.

(6) Wanneer 'n werknemer te sterwe kom of in die loop van sy werk ongeskik raak om sy werk voort te sit, moet die bedrag wat ten opsigte van verlof met besoldiging aan hom verskuldig is, aan sy boedel of aan hom, na gelang van die geval, betaal word.

(7) Behoudens andersluidende bepalings hierin vervat, word diens vir die toepassing van hierdie klousule geag te begin op die datum waarop 'n werknemer by die werkgewer in diens tree of die datum waarop hy laas op verlof met besoldiging geregtig geword het, naamlik die jongste datum, en omvat dit hoogstens vier maande van een ononderbroke tydperk militêre opleiding wat die werknemer ingevolge die Verdedigingswet, 1957, ondergaan het.

(ii) when in the case of employees employed in marine work, the employment is terminated by the employee, employment with the same employer for less than 30 shifts on a six-day week basis or 25 shifts on a five-day week basis, as the case may be, shall not count for the paid leave, but where the employment is terminated by the employer, all shifts worked and/or as allowed for in terms of paragraph (iii) shall count for the paid leave;

(iii) periods of absence on account of sickness aggregating not more than 52 shifts on a six-day week basis or 43 shifts on a five-day week basis, as the case may be, in any one qualifying period for the paid leave, shall count for the paid leave; provided that an employee shall be required to produce a medical certificate in proof of cause of absence if called upon to do so by his employer. In such event, should the employee fail to produce a certificate there shall be no objection on the employer to give credit for those shifts lost on account of such sickness. Periods of absence on account of an accident arising out of and in the course of the employee's employment shall count for leave purposes if such accident has been admitted as falling within the provisions of the Workmen's Compensation Act, 1941, and the periods of absence counting for purposes of the paid leave shall be the periods of disablement admitted by the said Act;

(iv) provided notification of such absence is given by the employer, in writing, to the Council within seven days of such absence, any employee who absents himself from work without adequate reason satisfactory to his employer shall, in respect of each shift lost by him during such absence, forfeit five shifts on a six-day week basis or four and one-sixth on a five-day week basis, as the case may be, worked towards his paid leave qualification, with a maximum penalty in any one qualifying period for the paid leave of 30 shifts on a six-day week basis or 25 shifts on a five-day week basis, as the case may be.

(b) In the case of three weeks' leave being granted the leave shall include four weekends and in the case of two weeks' leave plus one week's pay being granted the leave shall include three weekends. In each case the leave shall be for one unbroken period.

(c) Should either Good Friday, Ascension Day, the Day of the Covenant, Christmas Day or New Year's Day fall within the period of the leave, the leave period shall be extended by one day with full pay for each such day.

(d) Should an employee who is required by his employer to work away from his usual place of employment be about to take his paid leave, the leave shall, provided the employee returns to his normal place of employment, commence and terminate at the normal place of employment of that employee.

(e) The leave shall be granted by the employer so as to commence within a period of four months of due date. Provided that if an employee has agreed thereto, in writing, before the expiration of the said period of four months, his employer may grant such leave to him as from a date not later than two months after the expiration of the said period of four months.

(f) No employee shall engage in any employment for gain during the period of his leave.

(4) When an employee is about to take his paid leave, the moneys payable to him for purposes thereof shall be paid to him in cash by his employer on his ceasing work to go on leave.

(5) When the employment of an employee terminates before he becomes entitled to paid leave in terms of subclause (3) of this clause, he shall be paid *pro rata* according to whether the establishment works a six-day week or a five-day week with the proportionate number of shifts worked.

(6) When an employee dies, or is, in the course of his work, incapacitated from continuing at his trade, the amount which is due in respect of leave pay shall be payable to his estate or himself, as the case may be.

(7) Except as otherwise provided herein, employment for purposes of this clause shall be deemed to commence from the date on which an employee enters the employer's service, or whichever is the later, the date on which he last became entitled to the paid leave and includes not more than four (4) months of any one unbroken period of military training which an employee undergoes in pursuance of the Defence Act, 1957.

2. DIENSSERTIFIKAAT.

'n Werkgewer moet, wanneer 'n werknemer hom by diensbeëindiging daartoe versoek, sodanige werknemer voorsien van 'n dienssertifikaat wat die volle name van die werkgewer en die werknemer, die aard van die diens, die begin- en beëindigingsdatum, van die kontrak en die besoldiging op die datum van sodanige beëindiging moet meld; met dien verstande dat, waar die loon van 'n werknemer in hierdie Ooreenkomms volgens die lengte van sy diens bepaal word, dit vir die werknemer verpligtend is om, wanneer hy van werk verander, 'n dienssertifikaat aan sy nuwe werkgewer voor te lê ten einde geregtig te word op die loon wat vir sodanige lengte van diens voorgeskryf word.

3. VERGOEDING VIR SIEKTE.

(1) Wanneer 'n werknemer van sy werk afwesig is weens siekte of 'n besering, moet sy werkgewer, behoudens die bepalings van hierdie klousule, aan hom siekteverlof verleen wat soos volg bereken word:—

(a) Ten opsigte van tydperke van werkonvermoë wat oor hoogstens twee volle skofte strek—siekteverlof sonder besoldiging.

(b) Ten opsigte van tydperke van ononderbroke werkonvermoë wat oor meer as twee volle skofte strek—

(i) in die geval van 'n werknemer wat vyf dae per week werk—hoogstens agt werkskofte altesaam gedurende 'n tydperk van 12 agtereenvolgende maande diens; en

(ii) in die geval van 'n werknemer wat ses dae per week werk—hoogstens 10 werkskofte altesaam gedurende 'n tydperk van 12 agtereenvolgende maande diens—

siekteverlof teen die helfte van 'n gewone skof se besoldiging, uitgesonderd oortydbesoldiging, bereken volgens die werknemer se uurloon, vir elke volle skof aldus afwesig.

(c) Ten opsigte van tydperke van ononderbroke of latere werkonvermoë wat in die loop van 'n tydperk van 12 agtereenvolgende maande meer mag loop as die tydperke bepaal in subklousule (b) (i) en (ii) hiervan—siekteverlof teen een-derde van 'n gewone skof se besoldiging, uitgesonderd oortydbesoldiging, bereken volgens die werknemer se uurloon, vir elke volle skof vervat in die res van sodanige afwesigheid.

(2) Behoudens die bepalings van subklousules (3) en (5) hiervan, loop daar vir elke werknemer 'n krediet vir doeleindes van vergoeding vir siekte op teen 2½ skofte vir elke 22 skofte gewerk in die geval van 'n werknemer wat vyf dae per week werk en 26 skofte in die geval van 'n werknemer wat ses dae per week werk; met dien verstande dat geen werknemer te eniger tyd op 'n vergoedingskrediet vir meer as 65 skofte in die geval van 'n werknemer wat vyf dae per week werk en 78 skofte in die geval van 'n werknemer wat ses dae per week werk, geregtig is nie.

(3) Alleen krediet opgeloopte ten opsigte van ononderbroke diens by die werkgewer by wie die werknemer op daardie tydstop in diens is, tel vir vergoeding vir siekte.

(4) Waar die diens van 'n werknemer gedurende sy afwesigheid weens siekte of 'n ongeluk waarvoor siektevergoeding ingevolge hierdie klousule betaalbaar is, beëindig word, moet die werkgewer, behoudens die voorlegging van die doktersertifikaat, wat in hierdie klousule van hierdie Ooreenkomms voorgeskryf word, aanhou om sodanige vergoeding te betaal totdat die krediet wat sodanige werknemer toekom, uitgeput is.

(5) Waar 'n werknemer siektevergoeding ingevolge hierdie klousule ontvang, word die totale getal skofte waarmee die betrokke werknemer gekrediteer is, met die totale getal skofte waarvoor vergoeding betaal is, verminder totdat die totale krediet wat die werknemer toekom, uitgeput is.

(6) Waar 'n werkgewer sy werknemer van etes en/of huisvesting gedurende sy siekte voorsien, kan die siektevergoeding wat ingevolge hierdie klousule betaalbaar is, verminder word met R1.10 per week waar alleenlik etes verskaf word of met 40c per week waar alleenlik huisvesting verskaf word of met R1.50 per week waar beide etes en huisvesting verskaf word.

(7) Waar 'n werkgewer ingevolge 'n wet gelde vir die hospitaal- of geneeskundige behandeling van 'n werknemer moet betaal en sodanige gelde wel betaal, kan die bedrag wat aldus betaal is, in mindering gebring word teen die betaling wat ten opsigte van siektevergoeding ingevolge hierdie klousule verskuldig is.

(8) Geen werknemer is daarop geregtig om siektevergoeding te ontvang nie—

(i) ten opsigte van die eerste week van afwesigheid;

(ii) ten opsigte van afwesigheid van werk wat ingevolge die Ongevallewet, 1941, vergoedbaar is;

(iii) ten opsigte van 'n tydperk wat hy 'n toelae vir siekte ingevolge die Werkloosheidsversekeringswet, 1946, ontvang;

(iv) ten opsigte van siekte of 'n ongeval wat te wyte is aan wangedrag of buitensporige gebruik van bedwelmende drank of verdowingsmiddels of aan beserings opgedoen as gevolg van burgerlike beroering of die feit dat hy in openbare onluste betrokke was;

2. CERTIFICATE OF SERVICE.

An employer shall, when requested by an employee upon the termination of his employment, supply such employee with a certificate of service showing full names of the employer and employee, the nature of employment and dates of commencement and termination of the contract and the rate of remuneration at the date of such termination: Provided that where in this Agreement, the wage of any employee is determined by length of service, it shall be incumbent on the employee to produce a certificate of service to his new employer on change of employment, in order to become entitled to such wage prescribed for length of service.

3. SICKNESS COMPENSATION.

(1) Whenever an employee is absent from work through sickness or injury, his employer shall, subject to the provisions of this clause, grant to him sick leave calculated as follows:—

(a) In respect of any periods of incapacity not exceeding two full shifts—sick leave without pay.

(b) In respect of any periods of continuous incapacity exceeding two full shifts—

(i) in the case of an employee who works a five-day week, a total of up to eight working shifts only in the aggregate during any period of 12 consecutive months' service; and

(ii) in the case of an employee who works a six-day week, a total of up to 10 working shifts only in the aggregate during any period of 12 consecutive months' service sick leave at one-half of a normal shift's pay, exclusive of overtime, calculated on the employee's hourly rate of pay in respect of each full shift of such absence.

(c) In respect of any periods of continuous or subsequent incapacity which may, in the course of a period of 12 consecutive months, exceed the periods stipulated in subclause (b) (i) and (ii) hereof, sick leave at one-third of a normal shift's pay, exclusive of overtime calculated on the employee's hourly rate of pay, in respect of each full shift of the balance of such absence.

(2) Subject to the provisions of subclauses (3) and (5) hereof, every employee shall accrue credits for purposes of sickness compensation at the rate of 2½ shifts for every 22 shifts worked in the case of an employee who works a five-day week and 26 shifts in the case of an employee who works a six-day week; provided that no employee shall at any time be entitled to accrue credits for compensation in excess of 65 shifts in the case of an employee who works a five-day week and 78 shifts in the case of an employee who works a six-day week.

(3) Credits accrued in respect of continuous employment with the current employer only shall count for sickness compensation.

(4) Where the employment of an employee is terminated during his absence due to sickness or accident qualifying for sickness compensation in terms of this clause the employer shall continue to pay such compensation until the credits which have accrued to such employee have been exhausted subject to the production of such medical certificate as prescribed in this clause of this Agreement.

(5) Whenever an employee receives sickness compensation in terms of this clause the total number of credits accrued by the employee concerned shall be reduced by the total number of shifts for which compensation has been paid, up until the total credits accrued to the employee have been exhausted.

(6) Where an employee is provided by his employer with board and/or lodging during sickness, the sickness compensation payable in terms of this clause, may be reduced at the rate of R1.10 per week where board only is provided or 40c per week where lodging only is provided or R1.50 per week where both board and lodging is provided.

(7) Where an employer is by any law required to pay fees for hospital or medical treatment in respect of an employee, and pays such fees, the amount so paid may be set off against the payment due in respect of sickness compensation in terms of this clause.

(8) No employee shall be entitled to receive sickness compensation—

(i) in respect of the first two shifts of any period of absence;

(ii) in respect of absences from work which are compensable under the Workmen's Compensation Act, 1941;

(iii) in respect of any period during which he is receiving an illness allowance under the Unemployment Insurance Act, 1946;

(iv) in respect of sickness or accident attributable to misconduct or excessive indulgence in intoxicating liquors or drugs, or due to injuries sustained as a consequence of any form of civil commotion or involvement in public riots;

(v) ten opsigte van openbare vakansiedae met besoldiging soos in hierdie Ooreenkoms gespesifiseer of ten opsigte van 'n gedeelte van die verlot met besoldiging wat in klousule 1 van hierdie deel van hierdie Ooreenkoms bedoel word;

(vi) vir meer as die maksimum getal skofte, in een kringloop van 12 maande diens by dieselfde werkgewer, waarmee hy kragtens subklousule (2) van hierdie klousule gekrediteer kan word;

(vii) ten opsigte van siekte of 'n besering opgedoen gedurende 'n tydperk van afwesigheid van werk soos in paragraaf (ii) van hierdie klousule bedoel.

(9) Vergoeding vir siekte kan periodiek aan die betrokke werknemer gedurende sy afwesigheid betaal word, maar moet voor of op die eerste betaaldag na sy terugkeer tot sy diens betaal word; met dien verstande dat 'n werkgewer as 'n opskortende voorwaarde vir die betaling, deur hom, van vergoeding vir siekte ingevolge hierdie klousule, van 'n werknemer wat vir siektevergoeding ooreenkomstig hierdie klousule gekwalifiseer het, kan vereis om aan die werkgewer 'n doktersertifikaat van 'n mediese praktisyn deur die werkgewer aangewys, te verkry en as bewys van die oorsaak van sy afwesigheid voor te lê ten opsigte van tydperke van afwesigheid vir vier agtereenvolgende dae of langer.

(10) Vir die toepassing van hierdie klousule tel afwesigheid op openbare vakansiedae met besoldiging en afwesigheid gedurende verlot met besoldiging as "skofte gewerk".

(11) Afwesigheid van die werk, met die toestemming van die werkgewer, vir 'n bepaalde tydperk van hoogstens ses maande in een kringloop van 12 maande diens by dieselfde werkgewer, word nie geag onderbrekings in 'n werknemer se aanenlopende diens te wees nie mits die betrokke werknemer gedurende sodanige afwesigheid nie vir 'n ander werkgewer werk nie.

DEEL III.

LONE EN/OF VERDIENSTE.

(1) 'n Werknemer wat op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms 'n hoër loon ontvang as dié wat in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word vir die klas werk wat hy verrig of vir werk wat deel van sodanige klas werk uitmaak en wat hy verrig, moet steeds sodanige hoër loon ontvang terwyl hy by dieselfde werkgewer werksaam is en dieselfde werk of ander werk waarvoor 'n laer loon voorgeskryf word, verrig; met dien verstande dat waar sodanige werknemer werk verrig wat voorheen onder Loon 1 tot 7 in die Ooreenkoms gepubliseer by Goewermentskennisgewing No. R. 2033 van 24 Desember 1965 (hieronder die "vorige Ooreenkoms" genoem) ingedeel is, hy steeds, terwyl hy by dieselfde werkgewer werksaam is aan dieselfde werk of enige ander werk waarvoor 'n laer loon voorgeskryf word, sy werklike loon moet ontvang wat hy op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms betaal is, plus 5c per uur of 3c per uur as sy klas werk onder Loon 7 in die vorige Ooreenkoms ingedeel is, of 2c per uur as sy werk onder Loon 7 (b) ingedeel is.

(2) Geen werknemer mag as gevolg van die inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms en die toepassing daarvan, wat 'n verandering in die loon meebring waardeur sodanige werknemer en/of die beskrywing van enige klas werk soos in hierdie Ooreenkoms vervat in verband met die loon en die klasse werk soos voorgeskryf in die Ooreenkoms gepubliseer by Goewermentskennisgewing No. R. 2033 van 24 Desember 1965, geraak word, deur sy werkgewer ontslaan word nie; met dien verstande dat die bepalings van hierdie subklousule nie die regte van 'n werkgewer of 'n werknemer kragtens die diensbeëindigingsbepalings (klousule 12 van Deel I van hierdie Ooreenkoms) in verband met die beëindiging van 'n dienskontrak te niet doen nie.

(3) Elke werknemer, uitgesonderd 'n werknemer van die klasse bedoel in subklousule (1), wat op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms by 'n werkgewer in diens is en werk verrig wat in die Ooreenkoms onder Loon 1 tot en met 7 (b) ingedeel is, mag, terwyl hy in die diens van dieselfde werkgewer is—afgesien daarvan of sy werklike loon op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms hoër is as die loon gespesifiseer vir sy klas werk in die loontabel vervat in hierdie Ooreenkoms—nie minder betaal word nie as die werklike loon wat hy op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms ontvang het, plus 5c per uur vir 'n klas werk wat onder Loon 1 tot en met 4 ingedeel is of 3c per uur vir werk wat onder Loon 7 ingedeel is of 2c per uur vir werk wat onder Loon 7 (b) ingedeel is; met dien verstande dat geen werknemer 'n loon betaal mag word nie wat laer is as die loon wat vir sy klas werk in die loontabel of elders in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word. Vir die toepassing van hierdie Ooreenkoms, is die loon wat ingevolge hierdie subklousule of subklousule (1) van toepassing is, wat die geval ook al mag wees, *mutatis mutandis* van toepassing op werknemers wat "aansporingsbonuswerk" ingevolge klousule 10 van Deel I van hierdie Ooreenkoms verrig.

(v) in respect of paid public holidays as specified in this Agreement, or in respect of any portion of the paid leave referred to in clause 1 of this part of this Agreement;

(vi) in any one cycle of 12 months' employment with the same employer in excess of the maximum number of credits he is permitted to accrue in terms of subclause (2) of this clause;

(vii) in respect of sickness or injury contracted or sustained during any period of absence from work such as referred to in paragraph (ii) of this subclause.

(9) Payment of the sickness compensation may be made to the employee concerned periodically during his absence but shall not be later than the first pay day after his return to duty; provided that, and as a condition precedent to the payment by him of any sickness compensation in terms of this clause an employer may require any such employee, who has qualified for sickness compensation in terms of this clause to obtain and produce to the employer as proof of cause of absence a medical certificate from a medical practitioner, nominated by the employer, in respect of periods of absence covering four consecutive days or more.

(10) For the purposes of this clause absences during paid holidays and the paid leave shall count as "shifts worked".

(11) Absences from work with the permission of the employer for any one period of up to six months in any one cycle of 12 months' employment with the same employer shall not be regarded as breaks in an employee's continuous employment, provided that during such absence the employee concerned does not work for another employer.

PART III.

WAGES AND/OR EARNINGS.

(1) Any employee who at date of the commencement of this Agreement is in receipt of a higher rate than that prescribed in this Agreement for the class of work on which he is employed or on work which forms part of such class of work, shall continue to receive not less than such higher rate while he is employed by the same employer on the same work or any other work for which a lower rate is prescribed; provided that where such employee is employed on work previously classified at Rates 1 to 7 in the Agreement published under Government Notice No. R. 2033 of the 24th December 1965 (hereinafter referred to as "the past Agreement") he shall continue, while he is employed by the same employer on the same work or any other work for which a lower rate is prescribed; to receive his actual rate at date of commencement of this Agreement plus 5c per hour or 3c per hour if his class of work was scheduled at Rate 7 in the past Agreement, or 2c per hour if his work was classified at Rate 7 (b).

(2) No employee shall be discharged by his employer as the result of the commencement of this Agreement and its application involving any change of the wage rate affecting such employee and/or description of any class of work contained in this Agreement in relation to the wage rate and classes of work as prescribed in the Agreement published under Government Notice No. R. 2033 of the 24th December 1965; provided that the provisions of this subclause shall not abrogate the rights of an employer or an employee under the "Termination of Employment" provisions (clause 12 of Part I of this Agreement) in relation to the right to terminate a contract of service.

(3) Every employee other than an employee of the classes referred to in subclause (1) who at date of commencement of this Agreement is employed by an employer on work classified in the Agreement at Rates 1 to 7 (b) inclusive shall, whilst in the employ of the same employer whether or not his actual rate at date of commencement of this Agreement is in excess of the rate specified for his class of work in the Table of Wage Rates contained in this Agreement, be paid not less than the actual rate he is in receipt of at date of commencement of this Agreement plus 5c per hour for a class of work classified at Rate 1 to 4, inclusive, or 3c per hour for work classified at Rate 7 or 2c per hour for work classified at Rate 7 (b); provided that no employee shall be paid wages at a rate less than the rate for his class of work shown in the "Table of Wage Rates" or elsewhere contained in this Agreement. For purposes of this Agreement the rate applicable in terms of this subclause or subclause (1), whichever is applicable, shall *mutatis mutandis* apply to employees employed on "Incentive Bonus Work" in terms of clause 10 of Part I of this Agreement.

(4) Benewens enige loon wat ingevolge subklousule (1) hiervan aan 'n werknemer betaalbaar is, moet elke werkgever voor of op die tweede betaaldag na die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms aan elke van sy werknemers in ondergenoemde klasse, wat sedert 7 Mei 1968 ononderbroke in die diens van sodanige werkgever was, 'n globale bedrag soos volg betaal:—

	R c
(i) Werknemers in diens geneem vir werk wat onder Loon 1 tot en met 3 en onder Loon 7 ingedeel is	40 00
(ii) Werknemers in diens geneem vir werk wat onder Loon 4 ingedeel is	23 00
(iii) Werknemers in diens geneem vir werk wat onder Loon 7 (b) ingedeel is	17 00
(iv) Werknemers in diens geneem vir werk wat onder Loon 8 tot 11 ingedeel is	7 00
(v) Vakleerlinge.	
Gedurende die eerste jaar vakleerlingskap	12 00
Gedurende die tweede jaar vakleerlingskap	14 00
Gedurende die derde jaar vakleerlingskap	16 00
Gedurende die vierde jaar vakleerlingskap	20 00
Gedurende die vyfde jaar vakleerlingskap	40 00

(5) In die geval van ander werknemers wat op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms in die diens van die werkgever is maar wat tussen 7 Mei 1968 en die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms by hom in diens getree het, moet die werkgever voor of op die tweede betaaldag na die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms aan elke van sodanige werknemers 'n globale bedrag, eweredig aan die bedrag van die globale som wat hierbo vir 'n werknemer van daardie klas gespesifiseer is, betaal vir sy ononderbroke dien tydperk by daardie werkgever, gereken vanaf die datum van indiensneming.

(6) Geen globale bedrag is aan 'n werknemer wat sy diens by die werkgever tussen 7 Mei 1968 en die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms bedank het, verskuldig nie ten opsigte van enige tydperk tussen 7 Mei 1968 en die datum waarop hy sy diens beëindig het; met dien verstande dat, ten opsigte van 'n werknemer wat tussen 7 Mei 1968 en die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms deur 'n werkgever afgedank of ontslaan is om 'n ander rede as wangedrag van die kant van die betrokke werknemer, die werkgever wat sodanige werknemer afgedank of ontslaan het—

(a) aan sodanige werknemer 'n globale bedrag vir die dien tydperk na 7 Mei 1968 moet betaal, en wel 'n bedrag wat eweredig is aan die bedrag van die globale som gespesifiseer vir werknemers van sy klas wat op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms in die ononderbroke diens van 'n werkgever is, en sodanige werkgever moet 'n kwitansie vir sodanige betaling aan die Sekretaris van die Raad stuur binne 'n tydperk van 21 dae gereken vanaf die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms; of

(b) 'n globale bedrag, bereken soos in paragraaf (a) van hierdie subklousule bepaal, ten opsigte van elke sodanige werknemer wat hy afgedank of ontslaan het om 'n ander rede as wangedrag van die kant van die betrokke werknemer, tesame met die naam en die laas bekende adres van die werknemer en die nommer van die verlofbewys, as daar is, wat aan die betrokke werknemer uitgereik is, binne 'n tydperk van 21 dae gereken vanaf die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms, aan die Sekretaris van die Raad moet stuur.

Gelde wat ingevolge paragraaf (b) aan die Raad gestuur word, is deur die Raad betaalbaar aan die persoon wat daarop geregtig is by bewyslewering aan die Raad van sy of haar identiteit, en daar moet van sodanige gelde dié bedrag afgetrek word wat by Wet vereis word.

(7) Daar mag van geen werknemer vereis word om as deel van sy dienskontrak etes of huisvesting of beide van sy werkgever aan te neem nie of om van sy werkgever goedere te koop of eiendom te huur nie, maar waar 'n werknemer instem om etes en huisvesting of beide van sy werkgever aan te neem, kan die werkgever hoogstens R1.50 per week as etes en huisvesting verskaf word of hoogstens R1.10 per week as slegs etes verskaf word, of hoogstens 40c per week as slegs huisvesting verskaf word, aftrek mits sodanige huisvesting deur die Raad en die betrokke plaaslike owerheid goedgekeur is.

(8) Geen werknemer mag vir meer as een werk wat teen verskillende lone in hierdie Ooreenkoms ingelys is, in een bepaalde week in diens geneem word nie tensy sodanige werknemer betaal word asof hy vir die hele sodanige week die werk met die hoogste besoldiging verrig het; met dien verstande dat waar 'n laer besoldigde werknemer tydelik die plek inneem van 'n hoër besoldigde werknemer wat van sy werk afwesig is en nie elders in die bedryfsinrigting werksaam is nie, die werknemer wat sodanige plek inneem, teen die hoër loon besoldig moet word

(4) In addition to any rate payable to an employee in terms of subclause (1) hereof every employer shall, by not later than the second pay day after the date of commencement of this Agreement pay to each of his employees of the following classes continuously employed by the employer since the 7th May 1968, a lump sum payment as follows:—

	R c
(i) Employees employed on work classified at Rates 1 to 3 inclusive, and Rate 7	40 00
(ii) Employees employed on work classified at Rate 4	23 00
(iii) Employees employed on work classified at Rate 7 (b)	17 00
(iv) Employees employed on work classified at Rates 8 to 11	7 00
(v) Apprentices.	
First year of apprenticeship	12 00
Second year of apprenticeship	14 00
Third year of apprenticeship	16 00
Fourth year of apprenticeship	20 00
Fifth year of apprenticeship	40 00

(5) In the case of other employees who at the date of commencement of this Agreement are employed by the employer but who entered his service between the 7th May 1968 and the date of commencement of this Agreement, the employer shall, and not later than the second pay-day after the date of commencement of this Agreement, make a lump sum payment to each such employee for the period of continuous service with that employer reckoned from the date of engagement pro rata to the amount of the lump sum payment specified above for an employee of that class.

(6) No lump sum payment shall be due to an employee who resigned from his employment with the employer between the 7th May 1968 and the date of commencement of this Agreement in respect of any period between the 7th May 1968 and the date he terminated his employment; provided that in respect of any employee who was retrenched or discharged by an employer other than for misconduct on the part of the employee between the 7th May 1968 and the date of commencement of this Agreement, the employer who retrenched or discharged such employee shall—

(a) pay to such former employee a lump sum for the period of employment subsequent to the 7th May 1968 pro rata to the amount of the lump sum payment specified for employees of his class who are in the continuous employment of an employer at date of commencement of this Agreement and forward a receipt, for the payment, to the Secretary of the Council within a period of 21 days reckoned from the date of commencement of this Agreement; or

(b) forward a lump sum payment calculated as in paragraph (a) of this subclause in respect of each such employee who was retrenched or discharged by him other than for misconduct on the part of the employee, to the Secretary of the Council, together with the name, last known address and the number of the leave voucher, if any, issued to any employee concerned, within a period of 21 days reckoned from the date of commencement of this Agreement.

Moneys forwarded to the Council in terms of paragraph (b) shall be payable by the Council to the person entitled thereto on proof satisfactory to the Council of his or her identity, less any deduction compelled by law.

(7) No employee shall be required as part of his contract of service to accept board or lodging or both from his employer or to purchase any goods or hire any property from his employer, but where an employee agrees to accept board and lodging or both from his employer the employer may deduct not more than R1.50 per week when board and lodging is provided or not more than R1.10 per week for board only or 40c per week for lodging only, provided that such lodging has been approved by the Council and the local authority concerned.

(8) No employee shall be employed on more than one occupation scheduled in this Agreement at different rates of pay in any one week unless payment is made as if such employee had been employed for the whole of that week on the highest paid occupation; provided that where a lower-paid employee is temporarily substituted for a higher-paid employee who is absent from his work and not employed elsewhere in the establishment, such substituted employee shall be paid at the

vir slegs die tydperk wat hy werklik die hoër besoldigde werk verrig het. 'n Vervangingstydperk van altesaam minder as 'n halwe skof in 'n bepaalde week tel nie vir betaling teen die hoër loon nie.

(9) Behoudens die bepalings van subklousules (1) en (3), mag geen werkgewer aan werknemers (uitgesonderd vakleerlinge) wat enigeen van die klasse werk gespesifiseer in onderstaande loon-lyste, en/of verdienste wat laer is as dié wat teenoor sodanige klasse gemeld word, betaal nie, en geen werknemer mag lone en/of verdienste wat laer is as dié teenoor sodanige klasse gemeld, aanneem nie.

LYS A.

LONE VAN TOEPASSING, TENSY ELDERS GESPEFISEER.

Loon 1.

Vakmanswerk—	} Loon per uur vir werk ingedeel onder Loon 1 in die Loontabel.
Elektrisiërswerk.....	
Anderwikkeling.....	
Elektrotegniese kommunikasiewerk.....	
Tegnisiërswerk.....	
Telefoonelektrisiërswerk.....	
X-straal- en elektro-mediese werk..	
Werktuigkundige se werk.....	

Loon 3.

Balansmasjienbediening.....	Loon per uur vir werk ingedeel onder Loon 3 in die Loontabel.
-----------------------------	---

Loon 7.

Alle ankerwikkelingwerkzaamhede waarby vooraf gevormde spoel gebruik word (uitgesonderd aansluitings- en/of toetswerk) wat nodig is vir die herwikkeling van generators en motore van meer as 250 lb, maar hoogstens 750 lb (bruto gewig van afgewerkte produk) of, by wyse van alternatief, masjiene waarvan die perdekrag volgens onderstaande formule bepaal is:—

$$\text{"P.K."} = \frac{\text{R.P.M.}}{30} \dots\dots\dots \text{Loon per uur vir die klas werk ingedeel onder Loon 7 van die Loontabel.}$$

Loon 7 (b).

Alle ankerwikkelingwerkzaamhede wat nodig is vir die herwikkeling van generators en motore van 250 lb en minder (bruto gewig van afgewerkte produk) of, by wyse van alternatief, masjiene waarvan die perdekrag nie groter is nie as dié bepaal volgens onderstaande formule:—

$$\text{"P.K."} = \frac{\text{R.P.M.}}{100} \dots\dots\dots \text{Loon per uur vir werk ingedeel onder Loon 7 (b) in die Loontabel.}$$

Die toedraai en/of toewikkeling van spoel en/of buise.....

Opmerking.—Werknemers kan slegs vir die werkzaamhede gemeld onder Loon 7 en 7 (b) van hierdie lys, in diens geneem word mits die getalsverhouding van werknemers in die bedryfsinrigting minstens vier ankerwikkelaars teen Loon 1 tot een werknemer is wat teen Loon 7 en/of 7 (b) vir ankerwikkelingwerkzaamhede in diens is.

Loon 9.

Die wikkel en/of vastrek van stator- en/of rotorlusse met die hand en/of kragmasjiene, wanneer die masjiene in gereedheid gebring en opgestel word deur 'n Loon 1-werknemer..	} Loon per uur vir werk ingedeel onder Loon 9 in die Loontabel.
Eerste ses maande ondervinding....	
Daarna.....	

Loon 10.

Die uitgloei en vernis van beklede draad.....	} Loon per uur vir werk ingedeel onder Loon 10 in die Loontabel.
Die bak en/of pers van mika en/of isoleerbuis en/of buise en/of spoel	
Die vleg van katoen en/of glas....	
Die opdraai van lamellerings met 'n masjiene.....	
Die bedekking van geleiers met katoen en/of glas en/of papier.....	
Die trek van koperdraad deur stempels	
Die pons van gate in lamelleerogies met 'n masjiene.....	
Die bespuiting van motore en/of spoel.....	
Eerste drie maande ondervinding....	
Daarna.....	

higher rate only for the period he actually worked at the higher-paid occupation. Any period of substitution of less than one-half shift in the aggregate in any one week shall not count for payment in the higher rate.

(9) Subject to the provisions of subclauses (1) and (3) no employer shall pay to employees (other than apprentices) engaged on any of the classes of work hereinafter specified in the following wage schedules, wages and/or earnings lower than those stated against such classes, and no employee shall accept wages and/or earnings lower than those stated against such classes.

SCHEDULE A.

WAGES PROVISIONS APPLICABLE UNLESS ELSEWHERE SPECIFIED.

Rate 1.

Journeyman's work—	} Rate per hour for work classified at Rate 1 in Table of Wage Rates.
Electrician's work.....	
Armature winding.....	
Electrical communications.....	
Technician's work.....	
Telephone electrician's work.....	
X-ray and electro-medical.....	
Mechanic's work.....	

Rate 3.

Operating balance machine.....	Rate per hour for work classified at Rate 3 in Table of Wage Rates.
--------------------------------	---

Rate 7.

All armature winding operations using preformed coils (excluding connecting up and/or testing) required in the rewinding of generators and motors exceeding 250 lb but not exceeding 750 lb (gross weight of finished product) or alternatively machines whose horse-power has been determined by the expression—

$$\text{"H.P."} = \frac{\text{R.P.M.}}{30} \dots\dots\dots \text{Rate per hour for work classified at Rate 7 in Table of Wage Rates.}$$

Rate 7 (b).

All armature winding operations required in the rewinding of generators and motors of 250 lb. and less (gross weight of finished product) or alternatively machines whose horse-power shall not be greater than determined by the expression—

$$\text{"H.P."} = \frac{\text{R.P.M.}}{100} \dots\dots\dots \text{Rate per hour for work classified at Rate 7 (b) in Table of Wage Rates.}$$

Taping and/or wrapping coils and/or tubes.....

NOTE.—Employees may only be employed on the operations set out in Rates 7 and 7 (b) of this Schedule provided that ratio of employees in the establishment is not less than four (4) armature winders at Rate 1 to 1 (one) employee employed on armature winding operations under Rates 7 and/or 7 (b).

Rate 9.

Winding and/or pulling of stator and/or rotor loops by hand and/or by power machine where the machine is prepared and set up by a Rate 1 employee.....	} Rate per hour for work classified at Rate 9 in Table of Wage Rates.
First six months of experience.....	
Thereafter.....	

Rate 10.

Annealing and varnishing of covered wire.....	} Rate per hour for work classified at Rate 10 in Table of Wage Rates.
Baking and/or pressing mica and/or insulation tubes and/or tubes and/or coils.....	
Braiding cotton and/or glass.....	
Circling laminations by machines...	
Cotton and/or glass and/or paper covering of conductors.....	
Drawing copper wires through dies.	
Punching holes by machine in lamination circles.....	
Spraying of motors and/or coils.....	
First three months of experience.....	
Thereafter.....	

Loon 11.

Die skoonmaak en vertinning van spoelente en/of geleiers.....	Loon per uur vir werk ingedeel onder Loon 11 in die Loontabel.
Die maak van koperknippe aan vorms	
Die vernis van spoele met 'n kwas en/of deur indompeling.....	
Die skoonmaak van masjiene.....	
Die skoonmaak van lamellerings....	
Die afstroop van isolering van draadente.....	
Die afstroop van ou windsels.....	
Vertinning in soldeerpot.....	
Wag se werk.....	
	R9 per week.

Opmerkings:—

- (a) Die gewone werkure van 'n wag mag nie 12 uur per skof vir 'n week van ses dae te bowe gaan nie.
- (b) Ingeval daar minder as die getal ure in (a) voorgeskryf, gewerk word, kan die weekloon *pro rata* verminder word.
- (c) Die voorwaardes in die Ooreenkoms vervat in verband met werkure, oortydwerk en betaling vir werk op Sondae en sekere openbare vakansiedae en vir nagskofwerk, is nie op wagte van toepassing nie.

Die bestuur van voertuie:—

- (i) Die bestuur van 'n voertuie wat gelisensieer is om 'n loonvrag te dra van—

	Sent per uur.
hoogstens 1 ton.....	26
meer as 1 ton en hoogstens 3 ton.....	32.5
meer as 3 ton en hoogstens 5 ton.....	41
meer as 5 ton en hoogstens 7 ton.....	50
meer as 7 ton.....	55

Opmerkings:—

- (a) Die uurloon van 'n voertuigbestuurder word bereken deur die weekloon soos hierin gespesifiseer, deur 45 te deel.
- (b) "Loonvrag" beteken die netto dravermoë of die netto vrag wat 'n voertuig kragtens 'n motortransportvrystellingsertifikaat wat ten opsigte van sodanige voertuig deur 'n plaaslike padvervoerraad uitgereik is ooreenkomstig die Motortransportwet, 1930, mag dra of trek, en omvat ook 'n sleepwa terwyl dit daaraan vas is of, as daar nie sodanige stipulasie in sodanige sertifikaat voorkom nie, die vrag gespesifiseer in 'n sertifikaat wat die Raad uitgereik het.
- (c) "Voertuig" beteken 'n vervoermiddel wat op 'n ander manier as deur mense- of dierekrag aangedryf word, en omvat ook 'n trekker.

Leerlingingenieurs en/of goedgekeurde studente:—

	Sent per uur.
Eerste jaar leerlingskap.....	58
Tweede jaar leerlingskap.....	81
Daarna.....	84

LYS B.

Elektrotegniese aannemings- en/of installerings- en/of onderhoudswerk en/of diensing en/of werk aan elektriese uitrusting, n.e.v.:—

Loon 1 (n.e.v.)—

Elektrisiërswerk.....	Loon per uur vir werk ingedeel onder Loon 1 in die Loontabel.
Ankerwikkeling.....	
Kabellaswerk.....	
Herstelwerk aan elektriese apparaat.	
Elektrotegniese installeerwerk.....	
Die aanleg van elektriese bogrondse lyne.....	
Elektriese bedrading, met inbegrip van die installering, aanleg, aanbring en/of vassit van leipype en bybehorens..	
Elektro-mediese toestelle en X-straal-uitrustinginstallering en/of onderhoud en/of diensing en/of aanleg..	
Telekommunikasie.....	
Die installering en/of onderhoud van sein- en/of totalisatoruitrusting.....	

Loon 1A (n.e.v.).

Die installering en/of bedrading en/of diensing en/of herstelling van dief- en ander soortgelyke alarmstelsels.

Die installering van intertelefone (uitgesonderd elektroniese uitrusting):—

	Sent per uur.
Eerste ses maande ondervinding.....	81
Tweede ses maande ondervinding.....	84
Derde ses maande ondervinding.....	87
Daarna.....	96

Opmerking.—Die installering van intertelefone beteken die installering van binnetelefone en omvat nie ook die opsporing van foute en onderhoudswerk nie.

Rate 11.

Cleaning and tinning of coil end and/or leads.....	Rate per hour for work classified at Rate 11 in Table of Wage Rates.
Making of copper clips on formers...	
Varnishing coils by brushing and/or dipping.....	
Cleaning of machines.....	
Cleaning of laminations.....	
Stripping insulation from wire ends.	
Stripping of old windings.....	
Tinning in solder pot.....	
Watchman's work.....	
	R9 per week.

NOTE.—

(a) The ordinary hours of work of a watchman shall not exceed twelve hours per shift for a six-day week.

(b) In the event of a lesser number of hours than prescribed in (a) above being worked, the rate per week may be reduced *pro rata*.

(c) The agreement conditions relating to hours of work, overtime and payment for work on Sundays and certain public holidays and night-shift work, shall not apply to watchmen.

Vehicle Driving—

- (i) Driving of any vehicle authorised to carry a pay load of up to and including—

	Cents per Hour.
1 ton.....	26
Over 1 ton and up to 3 tons.....	32.5
Over 3 tons and up to 5 tons.....	41
Over 5 tons and up to 7 tons.....	50
Over 7 tons.....	55

NOTE.—

(a) The hourly rate of a vehicle driver shall be calculated by dividing the weekly wage herein specified by 45.

(b) "Pay Load" means the net carrying capacity or the net load which a vehicle may carry or haul in terms of any Motor Carrier's Certificate of Exemption issued in respect of such vehicle by a Local Road Transportation Board in terms of the Motor Carrier Transportation Act, 1930, including any trailer while attached thereto or in the absence of such stipulation in any such certificate the load specified in a certificate issued by the Council.

(c) "Vehicle" means a conveyance propelled by other than human or animal power and includes a tractor.

Pupil Engineers and/or approved Students:—

	Cents per Hour.
First year of pupilage.....	58
Second year of pupilage.....	81
Thereafter.....	84

SCHEDULE B.

Electrical contracting and/or installation and/or maintenance and/or servicing and/or work on electrical equipment, n.e.s.—

Rate 1. (n.e.s.).

Electrician's work.....	Rate per hour for work classified at Rate 1 in Table of Wage Rates.
Armature winding.....	
Cable jointing.....	
Electrical apparatus (repairing).....	
Electrical installation.....	
Electrical overhead line construction	
Electrical wiring, including the installation, laying, running and/or fixing of conduit and ancillary fittings.....	
Electro-medical appliances and X-ray equipment installing and/or maintaining and/or servicing and/or construction.....	
Telecommunication.....	
Signalling and/or totalisator equipment installation and/or maintenance.....	

Rate 1A (n.e.s.).

Installing and/or wiring and/or servicing and/or repairing of burglar and other similar alarm systems.

Intercommunication telephone installing (excluding electronic equipment):—

	Cents per Hour.
First six months of experience.....	81
Second six months of experience.....	84
Third six months of experience.....	87
Thereafter.....	96

NOTE.—Intercommunication telephone installing means the installation of internal telephones and does not include tracing faults and maintenance.

Loon 10.

Groef- en boorwerk in messelwerk van enige soort, herhalingswerk met boormasjiene en/of kraghamers, uitgesonderd gietselhamer, die sny van leipype volgens merke of lengte, wanneer die afmerkwerk deur 'n vakman gedoen word; die sny en/of tap van skroefdraad in leipype met die hand of 'n masjien.

Eerste drie maande..... } Loon per uur vir werk in-
Daarna..... } gedeel onder Loon 10 in
die Loontabel.

Loon 11.

Algemene arbeiders..... Loon per uur vir werk in-
gedeel onder Loon 11 in
die Loontabel.

Opmerkings.—

(1) (a) Elke werknemer wat nie in een van die afdelings waarvoor lône in Lys A en Lys C voorgeskryf word, deur die Raad geregistreer is nie, word geag onder hierdie Afdeling te werk.

(b) Werknemers wat nie elders in hierdie Afdeling vermeld word nie, moet besoldig word teen 'n loon van minstens 86.5c per uur.

(2) *Verskaffing van gereedskap en toetsuitrusting.*—Die werkgewer moet skroef- en draadsnygereedskap wat groter as een duim is, groot vyle, ystersaaglemme, groot hamers van drie pond of swaarder en beitels vir die kap van groewe verskag vir die gebruik van sy werknemers.

'n Werkgewer moet alle tappe van $\frac{5}{8}$ duim en/of $\frac{3}{4}$ duim wat deur die werknemer uitgeslyt word terwyl hy by hom in diens is, vervang; met dien verstande egter dat die werkgewer van die werknemer kan vereis om die toestand van genoemde tappe vas te stel wanneer hy in diens geneem word.

LYS C.

Herstelwerk aan en/of installering van radio-, verkoelings- en huishoudelike elektriese toestelle en uitrusting.

Tensy 'n werkgewer in hierdie Afdeling by die Raad geregistreer is, mag hy nie hierdie Afdeling gebruik of die lône en/of verdienste wat in hierdie Afdeling spesifiseer word, betaal nie, naamlik:—

Loon 1.

Elektrisiënswerk..... }
Radiotrisiënswerk..... } Loon per uur vir werk in-
Verkoelingswerktuigkundige se werk... } gedeel onder Loon 1 in
Werktuigkundige vir huishoudelike }
toestelle se werk..... } die Loontabel.

Loon 4.

Ondergenoemde werksaamhede, wanneer in die werkwinkel van 'n bedryfsinrigting verrig in verband met die herstel van toestelle (uitgesonderd draaiende of heen-en-weer bewegende toestelle wat 'n motor van watter aard ook al gebruik) met 'n lading van hoogstens 5 ampères, behalwe in die geval van huishoudelike verwarmers, waar die lading hoogstens 10 ampères is.

(1) Herstel en/of vervanging van verwarmingselemente in toestelle.

(2) Herstel en/of vervanging van keramiek- of ander isoleer spaseerders en/of vorms wat vir verwarming gebruik word, met inbegrip van die aanbring daarvan.

(3) Herstel en/of hermontering van houers van verwarmingselemente.

(4) Herstel en/of vervanging van die koorde van toestelle:—

Eerste drie maande ondervinding..... }
Tweede drie maande ondervinding..... } Loon per uur vir werk in-
Daarna..... } gedeel onder Loon 4 in
die Loontabel.

Loon 8.

Die verwydering uit of aanbring in kabinette, van gemonteerde radiogram en/of radiomonteerplaat.

Opmerkings.—

(1) *Getalsverhouding.*—Geen werknemer mag ooreenkomstig hierdie lys teen Loon 4 of 8 in diens geneem word nie tensy minstens twee vakmense in diens is, en twee werknemers wat werk verrig wat onder Loon 4 of 8 ingedeel is, kan in diens geneem word alleenlik wanneer daar vier vakmense in die betrokke bedryfsinrigting werksaam is.

(2) *Verskaffing van gereedskap en toetsuitrusting.* Daar mag nie van werknemers vereis word om toetsuitrusting te verskaf nie.

Rate 10.

Chasing and drilling of masonry of any description, repetition operating of drilling machine and/or power hammer excluding shothammer, cutting conduit to marks or length when marking off is done by journeyman; screwing and/or tapping of conduit by hand or machine.

First three months..... }
Thereafter..... } Rate per hour for work
classified at Rate 10 in
Table of Wage Rates.

Rate 11.

General labourers..... }
Rate per hour for work
classified at Rate 11 in
Table of Wage Rates.

Notes.—

(1) (a) Every employer unless registered by the Council in one of the Divisions for which wages are set forth in Schedules A and C shall be deemed to be operating under this Division.

(b) Employees not elsewhere specified in this Division shall be paid at the rate of not less than 86.5c per hour.

(2) *Provision of tools and testing equipment.*—The employer shall provide for the use of his employees screwing tackle, stocks and dies above one inch, large files, hack-saw blades, large hammers of 3 lb. and over and chisels for chasing.

An employer shall replace all $\frac{5}{8}$ -inch and/or $\frac{3}{4}$ -inch dies worn out by the employee whilst in his employ; provided, however, that the employee can be required by the employer to establish the condition of the said dies upon engagement.

SCHEDULE C.

Repair and/or installation of radio, refrigeration and domestic electrical appliances and equipment.

No employer unless registered by the Council in this Division shall use the Division or pay wages and/or earnings specified in this Division, viz.—

Rate 1.

Electrician's work..... }
Radiotrician's work..... } Rate per hour for work
Refrigerator mechanic's work..... } classified at Rate 1 in
Domestic appliance mechanic's work..... } Table of Wage Rates.

Rate 4.

The following operations, when performed in the workshops of an establishment in connection with the repair of appliances (other than rotating or reciprocating appliances utilising a motor in any form) of a load not exceeding 5 amperes, except in respect of domestic radiators where the load does not exceed 10 amperes.

(1) Repair and/or replacement of heating elements on appliances.

(2) Repair and/or replacement of ceramic or other insulating spacers and/or formers used for heating elements, including fixing.

(3) Repair and/or re-assembly of heating element container.

(4) Repair and/or replacement of cords to appliances.

First three months of experience.. }
Second three months of experience } Rate per hour for work
Thereafter..... } classified at Rate 4 in
Table of Wage Rates.

Rate 8.

Removal from and/or fitting into cabinets, of assembled radiogram and/or radio chassis.

Notes.—

(1) *Ratio.*—No Rate 4 or 8 employee may be employed in terms of this schedule unless at least two journeymen are employed, and two employees employed on work scheduled as Rate 4 or 8 work may only be employed when four journeymen are employed in the establishment concerned.

(2) *Provision of tools and testing equipment.*

Employees shall not be required to provide testing equipment.

LOONTABEL.

Lone van toepassing dwarsdeur hierdie Ooreenkoms (n.e.v.):—

<i>Loonindeling.</i>	<i>Loon per uur.</i>
Loon 1.....	96
Na ses maande ononderbroke diens by dieselfde werkgever, gereken vanaf die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms.	
Loon 1A.....	96
Na ses maande ononderbroke diens by dieselfde werkgever, gereken vanaf die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms.	
Loon 3.....	81
Loon 4—	
Eerste drie maande ondervinding.....	62
Tweede drie maande ondervinding.....	75
Daarna.....	80
Loon 7.....	81
Loon 7 (b).....	43
Loon 8.....	27
Loon 9.	
Eerste ses maande ondervinding.....	22
Daarna.....	23
Loon 10.	
Eerste drie maande ondervinding.....	19
Daarna.....	20.5
Loon 11.....	19

Op hede die 7de dag van Mei 1968, namens die partye te Durban onderteken.

R. C. THROSSELL,
Voorsitter van die Raad.

D. F. ANTHONY,
Ondervoorsitter van die Raad.

J. R. MARWICK,
Sekretaris van die Raad.

No. R. 1622.

13 September 1968.

WET OP FABRIEKE, MASJINERIE EN BOUWERK, 1941.

ELEKTROTEGNIJSE NYWERHEID, NATAL.

Ek, Marais Viljoen, Minister van Arbeid—

(a) verklaar hierby kragtens artikel 22 (1) van die Wet op Fabriek, Masjinerie en Bouwerk, 1941, soos gewysig, dat die bepalings van die Ooreenkoms en kennisgewing in verband met die Elektrotegniese Nywerheid, gepubliseer by Goewermentskennisgewing No. R. 1621 van 13 September 1968, oor die algemeen vir werknemers wie se werkure en besoldiging ten opsigte van oortyd, openbare feesdae en werk op Sondae en openbare feesdae daarby gereël word, nie minder gunstig is nie as die desbetreffende bepalings van genoemde Wet; en

(b) stel hierby ingevolge artikel 54 (1) van genoemde Wet en met ingang van die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing en vir die tydperk wat twee jaar vanaf genoemde Maandag eindig, alle werkgevers wat onderhewig is aan die bepalings van genoemde Ooreenkoms vry van die vereistes van artikel 21A van genoemde Wet ten opsigte van werknemers wat ingevolge klousule 3 van Deel II van genoemde Ooreenkoms op siektevergoeding geregtig is.

M. VILJOEN,
Minister van Arbeid.

TABLE OF WAGE RATES.

Wage Rates applicable throughout this Agreement (n.e.s.):—

<i>Rate Classification.</i>	<i>Rate per Hour.</i>
Rate 1.....	96
After six months continuous service with the same employer calculated as from the date of commencement of this Agreement.	
Rate 1A.....	96
After six months continuous service with the same employer, calculated as from the date of commencement of this Agreement.	
Rate 3.....	81
Rate 4—	
First three months of experience.....	62
Second three months of experience.....	75
Thereafter.....	80
Rate 7.....	81
Rate 7 (b).....	43
Rate 8.....	27
Rate 9.	
First six months of experience.....	22
Thereafter.....	23
Rate 10.	
First three months of experience.....	19
Thereafter.....	20.5
Rate 11.....	19

Signed at Durban as authorised for, and on behalf of the parties on this 7th day of May 1968.

R. C. THROSSELL,
Chairman of the Council.

D. F. ANTHONY,
Vice-Chairman of the Council.

J. R. MARWICK,
Secretary of the Council.

No. R. 1622.

13 September 1968.

FACTORIES, MACHINERY AND BUILDING WORK ACT, 1941.

ELECTRICAL INDUSTRY, NATAL.

I, Marais Viljoen, Minister of Labour,—

(a) hereby, in terms of section 22 (1) of the Factories, Machinery and Building Work Act, 1941, as amended, declare the provisions of the Agreement and notice relating to the Electrical Industry, published under Government Notice No. R. 1621 of 13 September 1968, to be, on the whole, not less favourable to the employees whose hours of work and remuneration in respect of overtime, public holidays and work on Sundays and public holidays are regulated thereby, than the relative provisions of the said Act; and

(b) in terms of section 54 (1) of the said Act and with effect from the second Monday after the date of publication of this notice and for the period ending two years from the said Monday, hereby exempt all employers who are subject to the provisions of the said Agreement from the requirements of section 21A of the said Act, in respect of employees who are entitled to sickness compensation in terms of clause 3 of Part II of the said Agreement.

M. VILJOEN,
Minister of Labour.

INHOUD.

No.	Arbeid, Departement van GOEWERMENSKENNISGEWINGS	BLADSY
R.1621.	Wet op Nywerheidsversoening, 1956: Elektrotegniese Nywerheid, Natal: Hoof- ooreenkoms	1
R.1622.	Wet op Fabriek, Masjinerie en Bouwerk, 1941: Elektrotegniese Nywerheid, Natal ...	29

CONTENTS.

No.	Labour, Department of GOVERNMENT NOTICES	PAGE
R.1621.	Industrial Conciliation Act, 1956: Electri- cal Industry, Natal: Main Agreement ...	1
R.1622.	Factories, Machinery and Building Work Act, 1941: Electrical Industry, Natal ...	29

Geregistreeerde pos is nie verseker nie.

Stuur waardevolle artikels per

VERSEKERDE PAKKETPOS

en

Geld deur middel van 'n POSORDER of

POSWISSEL.

Stuur u pakkette per lugpos

———dis vinniger!

RAADPLEEG U PLAASLIKE POSMEESTER.

Registered mail carries no insurance.

Send valuables by

INSURED PARCEL POST

and

Money by means of a POSTAL ORDER or

MONEY ORDER.

Use air mail parcel post

———It's quicker!

CONSULT YOUR LOCAL POSTMASTER.

Maak gebruik van die . . .

Posspaarbank!

Dit verskaf ongeëwenaarde sekureiteit, geheimhouding en fasiliteite vir deposito's en opvragings.

Die eerste deposito hoef nie meer as 10c te wees nie.

Die rentekoers op lopende rekenings is $4\frac{1}{2}\%$ per jaar bereken op die maandelikse balans. *Rente tot R200 per jaar is belastingvry.*

Bedrae in eenhede van R200 mag vir belegging in Spaarbanksertifikate oorgedra word. Sodanige beleggings verdien rente teen 'n koers van $5\frac{1}{2}\%$ per jaar, en word op 1 Januarie en 1 Julie van elke jaar in die belêer se lopende rekening gestort. *Rente tot R400 per jaar is belastingvry.*

Deposito's en opvragings kan gedoen word by enigeen van meer as 1,600 poskantore in die Republiek van Suid-Afrika en Suidwes-Afrika, afgesien van waar die rekening oorspronklik geopen is.

Spaar Tyd en Geld, Gebruik Frankeermasjiene

Save Time and Money, Use Franking Machines

Use the . . .

Post Office Savings Bank!

It provides unrivalled security, secrecy and facilities for deposits and withdrawals.

The first deposit need be no more than 10c.

The rate of interest on current accounts is $4\frac{1}{2}\%$ per annum calculated on the monthly balance. *Interest up to R200 per annum is free of income tax.*

Amounts in units of R200 may be transferred from current accounts for investment in Savings Bank Certificates. Such investments earn interest at the rate of $5\frac{1}{2}\%$ per annum, and is credited to the investors current account on the 1st January and 1st July of each year. *Interest up to R400 per annum is free of income tax.*

Deposits and withdrawals can be made at any one of more than 1,600 post offices in the Republic of South Africa and South West Africa, irrespective of where the account was originally opened.

Koop Nasionale Spaarsertifikate

Buy National Savings Certificates